

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Analýza slovesných numerativů v moderní čínštině

Analysis of Verbal Measure Words in Modern Chinese

OLOMOUC 2017 Šárka Mašková

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Tereza Slaměníková, PhD.

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
MAŠKOVÁ Šárka	Hrubínova 1452, Hradec Králové	F13611

TÉMA ČESKY:

Analýza slovesných numerativů v moderní čínštině

TÉMA ANGLICKY:

VEDOUCÍ PRÁCE:

Mgr. Tereza Slaměniková, Ph.D. - ASH

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

V čínštině existuje zvláštní skupina slov označovaná jako slovesné numerativy. Ty představují jediný druh měrových slov, které se ve spojení s číslovkami kladou za slovesa. Slovesné numerativy obecně označují, kolikrát se děj uskutečnil ("-krát"), a představují tak jeden z prostředků pro vyjádření dokonavého vidu. Ve spojení s číslovkou plní ve větě funkci kvantitativního komplementu četnosti slovesného děje. Slovesné numerativy vykazují různou míru schopnosti vázat se na určitá slovesa. Vedle trojice slovesných numerativů s širokým okruhem potenciálních vazeb (ci, hui, xia), existuje celá řada specifických slovesných numerativů, které se vyskytují jen u sloves určitých vlastností a seskupují je tak do určitých sémantických celků. Za cíl mé bakalářské práce si kladu vytvořit přehled kombinačních vazeb sloves a slovesných numerativů. Na základě Učebního slovníku jazyka čínského nejprve sestavím korpus vět se slovesnými numerativy. Následně provedu analýzu zjištěných kombinací a pokusím o jejich rozřazení do dílčích sémantických podskupin.

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

- 1) NORMAN, Jerry. Chinese. Cambridge University Press, 1988, 292 s. ISBN 978-0-521-29653-3.
- 2) SUN, Chaofen. Chinese: A Linguistic Introduction. Cambridge University Press. 2006, 234 s. ISBN 978-0-521-82380-7.
- 3) ŠVARNÝ, Oldřich a David UHER. Úvod do studia hovorové čínštiny. 1. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1997, 230 s. ISBN 80-7067-730-9.
- 4) ŠVARNÝ, Oldřich. Hovorová čínština v příkladech III. 1. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998, 251 s. ISBN 80-7067-819-4.
- 5) ŠVARNÝ, Oldřich. Učební slovník jazyka čínského I-IV. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. 4. sv. (I. díl. 1998. lxxiii+grafy (50) + 289 s.; II. díl. 1999. s. 290-799.; III. díl. 1999. s. 800-1311.; IV. díl. 2000. s. 1312-1731 + 96 + 22 + xxi.)
- 6) ŠVARNÝ, Oldřich a David UHER. Prozodická gramatika čínštiny. 1. vyd. V Olomouci: Univerzita Palackého, 2014, 163 s. ISBN 978-80-244-4205-1.
- 7) VOCHALA, Jaromír a Žu-čen VOCHALOVÁ. Základní kurs současné čínštiny. 1. vyd. Praha: SPN, 1980, 4 sv.

Podpis studenta:

Mašková

Datum:

25. 4. 2017

Podpis vedoucího práce:

Tereza Slaměniková

Datum:

26. 4. 2017

Já, Šárka Mašková, čestně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne 26. 03. 2017

.....

Jméno a příjmení autora:	Šárka Mašková
Název katedry:	Katedra asijských studií
Název fakulty:	Filozofická fakulta
Název diplomové práce:	Analýza slovesných numerativů v moderní čínštině
Vedoucí diplomové práce:	Mgr. Tereza Slaměnková, Ph.D.
Počet znaků:	90 328
Počet stran:	97
Počet zdrojů a literatury:	22
Klíčová slova:	slovesné numerativy, slovesa, korpus, kolokace, analýza

Anotace

V čínštině existuje zvláštní skupina slov označovaná jako slovesné numerativy. Ty představují jediný druh měrových slov, které se ve spojení s číslovkami kladou za slovesa. Slovesné numerativy obecně označují, kolikrát se děj uskutečnil ("-krát"), a představují tak jeden z prostředků pro vyjádření dokonavého vidu. Ve spojení s číslovkou plní ve větě funkci kvantitativního komplementu četnosti slovesného děje. Slovesné numerativy vykazují různou míru schopnosti vázat se na určitá slovesa. Vedle trojice slovesných numerativů s širokým okruhem potenciálních vazeb (次, 回, 下), existuje celá řada specifických slovesných numerativů, které se vyskytují jen u sloves určitých vlastností a seskupují je tak do určitých sémantických celků. Za cíl mé bakalářské práce si kladu vytvořit přehled kombinačních vazeb sloves a slovesných numerativů. Na základě *Učebního slovníku jazyka čínského* nejprve sestavím korpus vět se slovesnými numerativy. Následně provedu analýzu zjištěných kombinací a pokusím o jejich rozřídění do dílčích sémantických podskupin.

Resumé výsledků: Největší schopnost tvořit kombinační vazby se slovesy ze skupiny specializovaných mají slovesné numerativy 声 a 句. U obou se také jedná o shodný sémantický okruh sloves s významem mluvení a vydávání zvuků obecně. U všech specializovaných slovesných numerativů byla prokázána sémantická souvislost mezi významem znaku ve slovesném numerativu a slovesy, se kterými se kombinují.

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji vedoucí mé bakalářské práce Mgr. Tereze Slaměnikové, PhD. za cenné rady podněty, trpělivost a odborné vedení práce.

OBSAH

ÚVOD.....	10
METODY A MATERIÁLY.....	12
POSTUP VYPRACOVÁVÁNÍ.....	12
MATERIÁLY.....	14
MĚROVÁ SLOVA V ČÍNŠTINĚ.....	16
OBEČNÁ PROBLEMATIKA SLOVNÍKŮ.....	21
A. SLOVESNÉ NUMERATIVY OBEČNÉ.....	24
1. S VÝZNAMEM „-KRÁT“.....	24
SLOVESNÝ NUMERATIV 次.....	25
SLOVESNÝ NUMERATIV 回.....	25
SLOVESNÝ NUMERATIV 倍.....	26
2. VYJADŘUJÍCÍ DOKONAVOST.....	27
SLOVESNÝ NUMERATIV 遍.....	27
SLOVESNÝ NUMERATIV 阵.....	28
SLOVESNÝ NUMERATIV 通.....	28
SLOVESNÝ NUMERATIV 场.....	29
SLOVESNÝ NUMERATIV 顿.....	29
SLOVESNÝ NUMERATIV 把.....	30
SLOVESNÝ NUMERATIV 过.....	30
SLOVESNÝ NUMERATIV 下.....	31
B. SLOVESNÉ NUMERATIVY SPECIALIZOVANÉ.....	32
1. EXTRÉMŇÍ MÍRA SPECIALIZOVANOSTI.....	32
SLOVESNÝ NUMERATIV 水.....	33
SLOVESNÝ NUMERATIV 扣.....	33
2. KONTEXTOVÁ SPECIALIZOVANOST.....	34
SLOVESNÝ NUMERATIV 觉.....	34
SLOVESNÝ NUMERATIV 步.....	34
SLOVESNÝ NUMERATIV 脚.....	36
SLOVESNÝ NUMERATIV 跳.....	36
SLOVESNÝ NUMERATIV 趟.....	37
SLOVESNÝ NUMERATIV 口.....	38
SLOVESNÝ NUMERATIV 声.....	39
SLOVESNÝ NUMERATIV 句.....	42

SLOVESNÝ NUMERATIV 眼.....	44
SLOVESNÝ NUMERATIV 行.....	44
SLOVESNÝ NUMERATIV 遭.....	45
SLOVESNÝ NUMERATIV 周.....	46
SLOVESNÝ NUMERATIV 圈.....	46
SLOVESNÝ NUMERATIV 针.....	48
SLOVESNÝ NUMERATIV 刀.....	48
SLOVESNÝ NUMERATIV 棍.....	49
SLOVESNÝ NUMERATIV 枪.....	50
SLOVESNÝ NUMERATIV 拳.....	51
SHRNUTÍ.....	52
ZÁVĚR.....	59
RESUMÉ.....	61
SEZNAM LITERATURY.....	62
INTERNETOVÉ ZDROJE.....	64
KORPUS.....	65

SEZNAM ZKRATEK

USJČ – Učební slovník jazyka čínského

ZKSČ – Základní kurs současné čínštiny

SEZNAM TABULEK A PŘÍLOH

Tabulka č. 1 Klasifikace slovesných numerativů

Tabulka č. 2 Kvantitativní srovnání slovesných numerativů

Korpus

EDIČNÍ POZNÁMKA

Ve své práci používám v teoretické i praktické části pouze zjednodušené znaky a jejich ekvivalenty v češtině. Vzhledem k tomu, že pro moji práci není pinyin relevantní, pracuji pouze se znaky, ve své práci jej neuvádím.

Také v korpusu práce jsou uvedené příklady z důvodu zestručnění zaznamenány pouze ve znacích bez fonetického přepisu (či pinyin), doplněné českým překladem. Příkladové věty převzaté z *Učebního slovníku jazyka čínského* od Oldřicha Švarného jsou označeny * a opatřeny původním Švarného překladem. Ostatní příkladové věty jsou převzaty z online korpusů a jejich veškerý překlad je mým vlastním dílem. V samotném textu se vyskytuje pouze seznam slovesných numerativů a soupis kombinačních sloves, se kterými se pojí. Celý korpus vět, odkud byla slovesa převzata, je z úsporných důvodu v příloze na konci práce.

Přestože doplňování ekvivalentů v druhém jazyce se obvykle netvoří podle zásady „slovíčko za slovíčko“, pro mé potřeby je u každého slovesa většinou pouze jeden překladový ekvivalent, a to z důvodu toho, že jiné, mnohdy zcela nepříbuzné významy slovesa už se s daným slovesným numerativem vůbec pojít nemusí, a pro potřeby této bakalářské práce nejsou relevantní. Proto jsem zvolila jen ten konkrétní význam, který vyplývá z kontextu věty v korpusu.

ÚVOD

Gramatika čínštiny má několik specifík. Jedním z nich je i užití měrových slov. V české sinologii se ustálilo dělení měrových slov tak, jak je uvedl jeden z nejvýznamnějších českých sinologů Oldřich Švarný. Tato práce se věnuje slovesným numerativům právě dle klasifikace Oldřicha Švarného, proto pracuji s jeho názvoslovím. Tak jsou tedy měrová slova rozdělena do čtyř skupin na numerativy, měrové jednotky, slovesné numerativy a měrová jména. Tato práce se podrobněji věnuje jediné z těchto skupin, a to slovesným numerativům.

Obecně se uvádí, že slovesné numerativy mohou být obecné nebo specializované. Cílem této práce je rozdělení všech sledovaných slovesných numerativů do těchto dvou skupin a vytvoření soupisu všech sloves, která se pojí se specializovanými slovesnými numerativy. Prvním krokem analýzy tedy bude provedení základního rozdělení na dvě výše zmíněné skupiny, a to na základě počtu a rozmanitosti dohledaných sloves, se kterými se slovesné numerativy kombinují. Jednotlivá slovesa budou poté v rámci slovesných numerativů rozdělena do sémantických skupin. Současně bude na základě zjištěných kolokací provedeno rozdělení specializovaných slovesných numerativů do skupin dle míry jejich specializovanosti.

Základem pro samotné zpracování této bakalářské práce je užití dostupných online korpusů, které blíže představím v následující kapitole. Jedná se o menší odchylku od původního záměru, obsaženého v zásadách pro vypracování bakalářské práce – původně jsem zamýšlela pro vytvoření svého korpusu použít pouze *Učební slovník jazyka čínského*. Vzhledem k tomu, že jsem zde ale nedohledala dostatečný počet vět obsahujících specializované slovesné numerativy, rozhodla jsem se okruh primárních zdrojů rozšířit o tři online korpusy. Výsledkem práce se všemi těmito korpusy tedy bude vytvoření mého vlastního korpusu, který tvoří jádro celé práce. Vzhledem k jeho rozsahu nebude obsažen v samotném textu práce, ale umístěn v příloze na konci práce. Pro přehlednost však budou všechny věty v korpusu očíslovány shodně s čísly sloves v samotné práci, aby bylo usnadněno jejich případné dohledání (výjimkou jsou ojedinělé případy, kdy je v jednom souvětí obsaženo více použitých sloves, proto je pak v práci obsaženo více sloves, než je vět v korpusu).

Tato bakalářská práce je rozdělena do dvou hlavních částí. Tvoří ji oddíl teoretický a oddíl praktický. V první, teoretické části práce, popíši krok za krokem postup vypracovávání. Poté představím své primární zdroje. Dále budou představena měrová slova z obecného hlediska a bude popsáno jejich dělení i užití. Do této části bude také zahrnuta kapitola věnovaná obecné problematice slovníků, protože tato práce je svou povahou lexikografická – jejím hlavní výstupem je soupis kolokací. Ve druhé, analytické části, bude pozornost věnována analýze slovesných numerativů. Zde budu vycházet z mnou sestaveného korpusu vět. Účelem této části bylo sestavení zmíněného výčtu sloves, která s jednotlivými slovesnými numerativy tvoří kombinační vazby. Zde je také provedeno rozdělení slovesných numerativů do skupin dle jejich specializovanosti. Také bude popsán sémantický okruh sloves, se kterými se jednotlivé slovesné numerativy využívají. Vzhledem k tomu, že v *Učebním slovníku jazyka čínského* je u některých slovesných numerativů také nastíněn okruh sloves, se kterými se pojí, bude provedeno jejich srovnání se závěry, které vyplynou z mého vlastního zkoumání. Také Jaromír Vochala, podobně jako Oldřich Švarný, uvádí okruhy sloves u některých slovesných numerativů, které považuje za nějak specializované, ovšem u pouhých tří, jmenovitě 遍, 趟 a 下. I jeho závěry budou porovnány s mnou zjištěnými výsledky.

METODY A MATERIÁLY

V následující kapitole je blíže popsáno, jak jsem postupovala při vypracování této bakalářské práce. Zpracování probíhalo ve třech fázích, které jsou podrobně rozebrány níže. Další částí této kapitoly je bližší představení primárních zdrojů, které jsem při psaní práce využívala.

POSTUP VYPRACOVÁVÁNÍ

Aby mohla být analýza slovesných numerativů provedena, bylo nejprve nutné získat jejich seznam. Tento seznam byl převzat z výčtu třiceti slovesných numerativů, uvedených v bakalářské práci Silvie Matyskiewiczové, a doplněn jej o třicátý první slovesný numerativ 趟. Celkem tak vznikl následující soupis:

1. 水	5. 步	9. 扣	13. 口	17. 句	21. 刀	25. 顿	29. 过
2. 觉	6. 脚	10. 周	14. 声	18. 场	22. 倍	26. 圈	30. 行
3. 遍	7. 枪	11. 下	15. 眼	19. 阵	23. 针	27. 遭	31. 趟
4. 次	8. 跳	12. 回	16. 通	20. 棍	24. 把	28. 拳	

Následně byl každý z výše uvedených slovesných numerativů vyhledán v *Učebním slovníku jazyka čínského*, odkud jsem vypsala uvedené příkladové věty. Tento slovník byl při tvorbě mého vlastního korpusu jediným písemným primárním zdrojem. Téměř každý ze třiceti slovesných numerativů, které zde autor uvádí, je doplněn o příkladové věty (jedinou výjimkou je slovesný numerativ 行) včetně českého překladu a fonetického přepisu (ten jsem do své práce nezahrnula). Odsud převzaté věty jsem pro přehlednost opatřila hvězdičkou (*). Poté jsem všechny slovesné numerativy zadala i do webově dostupných korpusů Beijing University CCL Online Corpus, BLCU Chinese Corpus a CN Corpus. Blíže se k nim vyjádřím níže v samostatné podkapitole, která se konkrétně věnuje všem mým primárním zdrojům. Pro redukci počtu výsledků jsem využívala poznatku z čínské gramatiky, že slovesný numerativ je ve spojení s číslovkou

vždy kladen za sloveso. Pozici na konci věty jsem ještě zdůraznila použitím interpunkčního znaménka. Nejčastěji se vyskytujícími číslovkami je „jedna“ nebo „několik“, proto jsem při vyhledávání používala právě tyto dvě číslovky. Například u slovesného numerativu 口 tedy zadané tvary vypadaly následovně: 一口。; 一口, ; 几口。; 几口. Dalším krokem bylo vybrat každou jednu větu tak, aby se ale slovesa neopakovala. Každou z nich jsem opatřila vlastním překladem. Vzhledem k tomu, že mým zájmem bylo provést analýzu slovesných numerativů, brala jsem v potaz pouze výskyty se slovesy, nikoli spojení slovesných numerativů s adjektivy. Už při této fázi jsem si ověřila poznatky z načtené literatury, že slovesné numerativy mohou být specializované nebo široce užívané, tedy obecné (ŠVARNÝ 1998: 110). Uvedených třicet jedna slovesných numerativů jsem nejprve rozdělila do těchto dvou kategorií, přičemž do obecných slovesných numerativů jsem zahrнула 次, 回, 倍, 遍, 阵, 通场, 顿, 把, 过 a 下.

Třetí (a závěrečnou) fází bylo bližší rozdělení slovesných numerativů do podskupin a vytvoření přehledu sloves, s nimiž se jednotlivé numerativy kombinují, následované zařazením dohledaných sloves do sémantických skupin. V USJČ (a v omezenější míře i ve 3. díle ZKSCČ) je u většiny slovesných numerativů také poznámka, s jakými slovesy tvoří kombinační vazby. Součástí analýzy bude také provedení srovnání s tímto tvrzením, zda je stále platné, nebo zda se za dvacet od vydání slovníků užívání daných slovesných numerativů posunulo. Vzhledem k tomu, že u obecných slovesných numerativů, jež k sobě váží v podstatě jakákoli slovesa vyjadřující děj, by byl kompletní výčet sloves sotva proveditelný, omezila jsem je jen na několik příkladových sloves a nastínila jsem způsoby užívání těchto slovesných numerativů. Také jsem je rozdělila do dvou odlišných skupin. Dalším krokem bylo zjistit míru jejich specializovanosti zbylých jedenácti slovesných numerativů a rozdělit i je do podskupin. Souhrn veškerých zjištěných výsledků mého výzkumu je obsažen ve shrnutí na konci této práce.

MATERIÁLY

V této kapitole jsou blíže představeny všechny primární zdroje, které byly použity při vypracování této bakalářské práce. Jedná se o tři webové zdroje (online korpusy) a jeden zdroj písemný (čtyřsvazkový slovník). Všechny tyto prameny byly využity pro tvorbu korpusu, který je základním kamenem i osou celé této práce.

1) **Beijing University Online Corpus (PKU CCL)**

Tento korpus obsahuje 1.06 GB dat o 477 milionech znaků¹. Pro upřesnění je to 581.794.456 znaků moderní a 201.668.719 klasické čínštiny (údaj z února 2016).² Rozhraní webové stránky je pouze v čínštině. Je zpracován ve větné segmentaci, což z něj činí nejvhodnější korpus pro můj výzkum, jelikož kontext použití slovesného numerativu je klíčový. Z toho důvodu byl právě tento online korpus mým hlavním zdrojem. Tvůrci tento korpus klasifikují jako zdroj přirozeného jazyka, což vypovídá i o četných výrazech „internetové mluvy“³. I takové výrazy jsou však cenným pramenem, protože odráží způsob, jakým jsou slovesné numerativy užívány v dnešní době. Vzhledem k tomu, že tento korpus zobrazuje nejdelší segmenty, byla i lemmata dohledaná v následujících dvou korpusech zadána do PKU CCL korpusu. Jak jsem již zmínila, klíčový byl kontext užití daného slovesného numerativu, proto bylo důležité získat celý větný segment. Z toho důvodu je každá jedna věta z mnou vytvořeného korpusu dohledatelná právě v tomto online korpusu.

2) **Beijing Language and Culture University Corpus (BCC BLCU)**

Tento korpus je zcela unikátní svým rozsahem, jelikož obsahuje více než deset bilionů znaků, a to 15 bilionů znaků moderní čínštiny a 2 biliony klasické (údaj z června 2016)⁴. Jeho další obrovskou výhodou je také to, že dokáže vyhledávat podle zadaných vzorců, což velmi zrychluje dohledávání pouze určitých gramatických členů. Jeho nevýhodou je zobrazování kratších segmentů, což je problém, pokud je potřeba znát celou větu skutečně od začátku do konce. Pro moje účely byl tedy tento korpus méně vhodný. Další zvláštností je, že BLU korpus pracuje kromě čínštiny také s angličtinou

¹ <https://challenges.hackingchinese.com>

² https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kvas/SOS_abstracts_15.1/Gajdos_15_1.pdf

³ <http://ccl.pku.edu.cn/chlib/articles/RecentDevelopmentsinChineseCorpusResearch.pdf>

⁴ https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kvas/SOS_abstracts_15.1/Gajdos_15_1.pdf

a francouzštinou. Vzhledem k velkému množství funkcí je vhodný zejména pro pokročilejší uživatele.

3) CN Corpus

Poslední korpus, který jsem při své práci využívala, je rozdělený na dvě části, moderní (ta obsahuje 200.000.000 znaků) a klasickou čínštinu (100.000.000 znaků) – údaj z února 2016.⁵ To představuje pouze zlomek dat, kterými operují oba výše zmíněné online korpusy, proto mi sloužil spíše na dohledávání určitých výrazů. Je však obzvláště užitečný pro práce, které se zabývají historickými formami čínštiny, protože má funkci vyhledávání dle konkrétních dynastií. Tento korpus pracuje pouze s čínštinou.

4) *Učební slovník jazyka čínského*

Posledním primárním zdrojem, a zároveň jediným písemným, byl slovník obsahující téměř dva tisíce hesel, jehož autorem je Oldřich Švarný. V celkovém počtu 1969 hesel se zde nachází 256 měrových slov, z toho třicet slovesných numerativů. Slovník má čtyři svazky. První z nich se skládá z deseti částí (jmenovitě je to úvod, rejstřík znaků podle výslovnosti, geneze slovníku, poznámky k praktickému užívání slovníku, rozložení nahrávek na magnetofonové pásce, poznámka o zjednodušených a tradičních znacích, seznam 54 automaticky zjednodušovaných znaků, seznam modifikovaných znaků, fonetická cvičení a samotná slovníková část). Druhý a třetí díl obsahují pouze heslovou část. Čtvrtý svazek v sobě zahrnuje kromě části heslové také abecední seznam znaků a lexikálních jednotek, obohacený o rejstřík znaků podle radikálů.

⁵ https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kvas/SOS_abstracts_15.1/Gajdos_15_1.pdf

MĚROVÁ SLOVA V ČÍNŠTINĚ

Při studiu měrových slov v čínštině se setkáváme s různými pohledy na jejich rozdělení. V českém prostředí se nejčastěji setkáváme s dělením Oldřicha Švarného, který měrovými slovy rozumí měrové jednotky, numerativy, měrová jména a slovesné numerativy.

Mezi pracemi dalších jazykovědců, kteří zkoumají čínská měrová slova, se můžeme nejčastěji setkat s dělením na 名量词, která určují počet/míru jmen a 动量词 pro určení četnosti a délky trvání událostí. Avšak i v tomto dělení existují rozpory. Různí se pohledy na kategorii 名量词, kdy není jasně definováno, zda se jedná o jednu skupinu slov, nebo je zapotřebí ji rozdělit na dva samostatné celky: numerativy a měrové jednotky (řečeno názvoslovím Oldřicha Švarného). Zastánci názoru, že 名量词 tvoří jednu společnou kategorii, kterou není možné dělit na numerativy a měrové jednotky jsou např. Yuen Ren Chao, Charles Li a Sandra Thompson, kdy Chao rozlišuje osm druhů měrových jednotek, mezi kterými uvádí numerativy jako individuální míru. (CHAO 1968: 584-620) Li a Thompson nedělají rozdíly mezi numerativy a měrovými jednotkami a tvrdí, že „každá měrová jednotka může být numerativem“. (LI & THOMPSON 1981: 81) Na druhé straně ale stojí názor, podle kterého je třeba si uvědomit, že je důležité odlišovat numerativy od měrových jednotek. Protože zatímco numerativy se používají k tomu, aby roztřídily předměty podle určitých charakteristických vlastností, měrové jednotky slouží k měření jejich množství. Jelikož je v prostředí české sinologie nejvíce zavedena terminologie Oldřicha Švarného, je použita také v této práci. Navíc je jeho dílo jedním z mých primárních zdrojů, proto pokládám za vhodné pracovat i s jeho názvoslovím. Nejprve však nastíním rozdíly v terminologii Oldřicha Švarného (USJČ), Jaromíra Vochaly (ZKSČ) a čínského lingvisty Zhu Dexiho. Potom představím jednotlivé skupiny měrových slov tak, jak je klasifikuje Oldřich Švarný.

V UJHČ je pojmu měrová slova použito jako souhrnného názvu pro měrová jména, měrové jednotky, numerativy a slovesné numerativy – jak jsem již popsal výše. V ZKSČ však rozdělení na tyto čtyři kategorie chybí. Vedle numerativů, které jsou označovány jako „zvláštní měrové jednotky, většinou substantivního původu, jejichž

původní význam již není plně uplatněn“ (VOCHALA 1980a: 65), je pouze upozorněno na to, že „některá substantiva se mohou spojovat s ukazovacími zájmeny a číslovkami přímo, bez numerativu. Jsou to obvykle taková substantiva, která sama o sobě mají jistý charakter měrové jednotky – např. 年 “rok“, 天 “den“ 课 “vyučovací hodina, lekce“ aj.“ (VOCHALA 1980a: 68). Tato substantiva však nejsou označována zvláštním pojmem, a Jaromír Vochala je tedy neustále nucen upozorňovat na výjimky související s používáním. (BENEŠOVÁ 2004: 11) Z toho tedy jasně vyplývá, že zatímco Oldřich Švarný odděluje kategorie měrových jmen a měrových jednotek, Jaromír Vochala je spojuje do kategorie jediné. To je problémlatické například při výkladu o vyjadřování řadových číslovek, kdy je také potřeba, poněkud neprakticky, upozornit některé zvláštnosti: „Také číslovky řadové se spojují se substantivy pomocí numerativů – s výjimkou již dříve zmíněných případů“. (VOCHALA 1980a: 167).

Čínský lingvista Zhu Dexi (ZHU 1982: 48-51) oproti tomu dělí měrová slova do sedmi následujících skupin:

- 1) 个体量词, kam spadají numerativy tak, jak je chápe i Oldřich Švarný – tedy výrazy označující jednotlivily, např. 本, 个 či 匹,
- 2) 集合量词, tedy „skupinová měrová slova“, která označují větší množství nebo skupiny, například 双, 套 či 群,
- 3) 度量词, což označuje měrové jednotky „ve vlastním slova smyslu“ – výrazy označující objem, míru (尺, 亩, 升 apod.),
- 4) 不定量词 – tzv. neurčitá měrová slova, například 点儿.
- 5) 临时量词, tedy „dočasné měrové jednotky“, které za normálních okolností vystupují jako substantiva, ale mohou se objevit i ve funkci měrových jednotek, např. spojení 一书架书 na rozdíl od substantivního 一个书架,
- 6) 准量词 neboli „kvazi-měrová slova“, například 县 či 站, jež lze užít ve tvaru 两个县 两个站 – lze je tedy považovat za substantiva, avšak následují-li bezprostředně za číslovkou, jsou označovány jako měrová jména,
- 7) 动量词, jež odpovídají slovesným numerativům tak, jak jsou definovány v USJČ. (BENEŠOVÁ 2004: 13)

- v protikladu ke skupině 动量词 je pak předchozích šest kategorií označováno souhrnně jako 名量词 (ZHU 1982: 51)

Dle Oldřicha Švarného funkční charakteristikou **měrové slovo** označujeme zpravidla jednoslabičná slova jmenného charakteru, jež se vyskytují pouze ve spojení s číslovkami nebo deiktickými slovy; tato spojení pak kvantitativně a deikticky blíže určují podstatné jméno (s výjimkou slovesných numerativů), případně, je-li možno podstatné jméno vyrozumět ze souvislostí, je mohou i zastupovat – to ž platí v případě měrových jednotek, numerativů a měrových slov, nikoli v případě slovesných numerativů. (ŠVARNÝ, UHER 2014: 65) Doplnjuje také, že jedna a tatáž báze může mít někdy funkční charakteristiky podstatného jména i měrové jednotky. Jindy však vedle měrové jednotky jednoslabičné stojí podstatné jméno dvojslabičné. (ŠVARNÝ 1998: 109)

Měrovými jednotkami myslíme v češtině slova, která slouží k přesnému určování délky, váhy, objemu apod., např. „litr“, „kilogram“, „metr“ atd. Jsou to často výrazy, jež najdeme spíše v matematice a ve fyzice, protože mluvnicky se jejich názvy ničím neliší od jiných podstatných jmen. V čínštině však mají měrové jednotky některé gramatické zvláštnosti, proto je název měrové jednotky třeba užívat v poněkud širším smyslu. Nazývají se tak všechna slova, která blíže určují množství nějaké látky, např. „šálek čaje“, „list papíru“, „litr vody, nebo znamenají souhrn věcí či živých bytostí, např. „stádo koz“, „druh lidí“. (ŠVARNÝ, UHER 2014: 65-66) Příklady měrových jednotek jsou například 碗 „šálek, miska“, 瓶 „lahev“, 杯 „sklenice“ apod. Zvláštní skupinu tvoří měrové jednotky velmi obecného významu, které často ani nepřekládáme, např. 种 „druh“ či obecné označení plurality 些. Další skupinu měrových jednotek tvoří označení fyzikálních veličin (měr, vah apod.), například 公里 „kilometr“, 米 „metr“, 公分 „centimetr“, 公斤 „kilogram“ atd. (ŠVARNÝ 1998: 108-111) Lexikální význam měrových jednotek zůstává zpravidla zachován, takže je i překládáme: měrové jednotky v čínštině jsou vlastně jakýmsi přechodem mezi plnovýznamovými měrovými jmény a numerativy. Některé měrové jednotky mohou být i blíže určeny vhodným přívlastkem, nejčastěji adjektivem, např. „malý“ či „velký“. Numerativ přívlastek mít nemůže a tvoří s číslovkou, popř. deiktickým slovem, těsnou jednotku. (ŠVARNÝ 1998: 109)

Chceme-li v čínštině upřesnit, zda máme na mysli jednotlivinu nebo určité množství, nelze k podstatnému jménu připojit prostě číslovku, ale nejprve číslovku spojíme se zvláštním slovem, které tuto jednotlivinu označuje. Tyto výrazy, které jsou jakýmsi

pomocnými slovy pro počítání jednotlivin v čínštině, nazýváme **numerativy**. Do češtiny se nepřekládají. (ŠVARNÝ, UHER 2011: 81) Vedle specifických numerativů, které se vyskytují každý jen u podstatných jmen určitých vlastností a seskupují je tak do sémantických tříd, např. numerativ pro podlouhlé předměty 条, 把 pro předměty s držadlem atd., existují i numerativy spojující se s podstatnými jmény méně jasně sjednocenými nějakým výrazným rysem. (ŠVARNÝ 1998: 109-110) Numerativ 个, s původním jmenným významem „bambusový stonek“, je nejpoužívanějším z numerativů. Nejčastěji se nachází ve spojení 一个人 „jeden člověk“. Je významově neutrální a není vázán sémantickou blízkostí s podstatným jménem, které uvádí. Většina podstatných jmen má svůj specifický numerativ. Ta, která ho nemají, mohou být uváděna právě numerativem 个. (CHAO 1968: 508)

K měrovým slovům řadíme ještě skupinu s naprostou převahou slov jednoslabičných, jež se také vyskytují pouze ve spojení s číslovkami nebo deiktickými slovy, za nimiž však již žádné podstatné jméno nenásleduje. Jsou to **měrová jména**, např. 天 „den“, 夜 „noc“, 年 „kalendářní rok“, 岁 „rok věku“ aj. Naprostá převaha měrových jmen je jednoslabičných. Svými gramatickými vlastnostmi se blíží měrovým jednotkám, tzn. spojují se bezprostředně s číslovkami, i když je nepovažujeme za měrové jednotky v užším slova smyslu. (ŠVARNÝ 2014: 65-69)

K vyjádření počtu, kolikrát se udál slovesný děj, užívá čínština spojení příslušné číslovky s tzv. **slovesným numerativem**. Tyto výrazy se kladou vždy za sloveso. (VOCHALA 1980: 16) Podobně jako numerativy jmenné, jsou i slovesné numerativy specifické, jež se vyskytují jen u určitých skupin sloves, např. 趟 slovesný numerativ pro slovesa chůze a pohybu, 眼 pro slovesa dívání se: 看一眼 „podívat se“, 说一声 „promluvit“. Vedle nich existují i obecné slovesné numerativy oslabeně tónické až atonické, jako jsou 回, 次, 下 (下儿) „-krát“. Vazba číslovek se slovy 回, 次 je možno připojit prakticky ke každému slovesu vyjadřujícímu děj. Jiné slovesné numerativy jsou již jen formálním prvkem: při překladu slovesa proto zpravidla použijeme dokonavého slovesa. Takové vazby užívá čínština, chce-li vyjádřit, že děj trval jistou (víceméně krátkou) dobu, popřípadě jen okamžik, nebo také, chce-li vyjádřit několikeré opakování takového krátkodobého děje. (ŠVARNÝ, UHER 2014: 68-69)

Zvláštní skupinu tvoří slovesné numerativy, jež mají původně obvykle substantivní význam a jsou v určité významové souvislosti, s nimiž se pojí (často se spojují jen s několika málo slovesy, případně pouze s jediným). Některé z těchto slovesných numerativů lze vhodně překládat substantivem v sedmém pádu, např. 他打了我一拳 „dal mi ránu pěstí“. (VOCHALA 1980: 19) Výrazy, jež vznikají spojením obecných slovesných numerativů s deiktickými slovy, vystupují ve funkci a s vlastnostmi jmen času, např. 这一次 „tentokrát“, 那一次 „tenkrát“, 第一次 „poprvé“, 每次 „pokaždé“ apod. (ŠVARNÝ 2014: 65-69)

Slovesné numerativy se nejčastěji pojí s číslovkou 一. Také zpravidla blíže určují sloveso po stránce významové, například ve větě 他在花园里走了一圈儿 „prošel se v zahradě jednou dokola“. Slovesné numerativy s číslovkou 一 do češtiny někdy vůbec nepřekládáme: odrážejí se totiž v dokonavém vidu českého slovesa, srov. výše uvedené příklady 叫一声 „vykřiknout“, 看一眼 „podívat se“. Má-li sloveso u sebe předmět, stojí za ním nejprve předmět, a pak teprve slovesný numerativ s číslovkou, například ve větě 我看了他一眼 „podíval jsem se na něho“, (ŠVARNÝ, UHER 2014: 68-69)

OBEČNÁ PROBLEMATIKA SLOVNÍKŮ

Důležitou součástí praktické části této bakalářské práce je i několikrát zmiňovaný soupis dohledaných sloves, tvořících kombinační vazby se sledovanými slovesnými numerativy. Pro každé jedno sloveso z tohoto soupisu bylo potřeba najít český ekvivalent. Tímto způsobem vznikl jakýsi zjednodušený slovník. V této kapitole je tento slovníček zařazen do typologie českého lexikografa Františka Čermáka.

Při dělení slovníků rozeznáváme dva základní druhy, a to **encyklopedické** a **jazykové**. Slovo „encyklopedie“ označuje rozsáhlé dílo o mnoha svazcích, které se zabírá jakýmkoli možným polem lidského vědění. Nejznámějším takovým příkladem je *Encyclopedia Britannica*. (ZGUSTA 1971: 198) Slovníky encyklopedické jsou definovány velkou šíří záběrů, zahrnují i pojmenování nefrazeologická, jedno i víceslovná, zvl. symbolická; patří spíše minulosti (ČERMÁK, BLATNÁ 1995: 119) S ohledem na uvedené jsem soupis dohledaných sloves (tedy jakýsi slovníček) zařadila mezi slovníky jazykové.

Slovníky jazykové dělíme na **synchronní** a **diachronní**. Diachronní se zabírají primárně historií. Dále se dělí na historické a etymologické. Historické slovníky se zajímají o změny forem i významů během nějakého časového úseku, zatímco slovníky etymologické kladou zájem na původ slova. Etymologické (a srovnávací) slovníky se obvykle více zabírají formou slova než jeho významem. Oproti tomu slovníky synchronní zajímá rozvoj lexika, slovní zásoba jazyka v jedné fázi jeho vývoje. (ZGUSTA 1971: 200-201) V souladu s touto definicí je mnou vytvořený slovník klasifikován jako synchronní.

Synchronní slovníky se dále dělí na **vícejazyčné** a **jednojazyčné**. Slovníky vícejazyčné jsou zpravidla překladové, a to buď mezi dvěma jazyky či mezi více jazyky (ty jsou však poměrně řídké). (ČERMÁK, BLATNÁ 1995: 119) Hlavní cíl bilinguálních slovníků je koordinace lexikálních jednotek s lexikálními jednotkami druhého jazyka, jejichž význam je ekvivalentní. Druhý jazyk, jehož lexikální jednotky jsou zkoordinovány s jazykem prvním, je nazýván cílový jazyk. (ZGUSTA 1971: 294) Nejdůležitějším úkolem bilinguálního lexikografa je najít ekvivalent lexikálních

jednotek zdrojového jazyka. Ekvivalentem rozumíme lexikální jednotku cílového jazyka, která má stejný lexikální význam jako lexikální jednotka zdrojového jazyka. Absolutní ekvivalence znamená, že lexikální význam obou jednotek je absolutně identický, a to ve všech komponentech (pojmenování, konotace, rozsah užití). Obvyklá situace je takový, že lexikální význam lexikální jednotky cílového jazyka je pouze částečně identická se zdrojovým jazykem. Pokud je nezbytné být zcela precizní, v případě této částečné identity mluvíme o *částečných ekvivalentech*. (ZGUSTA 1971: 312) S ohledem na skutečnost, že jsou veškerá dohledaná čínská slovesa obohacena o české ekvivalenty, je mnou vytvořený slovník zařazen mezi slovníky vícejazyčné.

Slovníky dle aspektu cíle dále rozdělujeme na **normativní** a **deskriptivní**. Slovníky normativní jsou obvykle školní, preskriptivní a omezené rozsahem, dosud velmi řídké. (ČERMÁK, BLATNÁ 1995: 119) Aspekt deskriptivní rozeznává uspořádání *nealfabetické* (které se dále dělí na retrográdní, jehož možnosti jsou značně omezené; frekvenční, jež jsou značně omezené a věcné, které jsou tematické, dle arbitrárního řazení a paremiologické, což je hojně rozšířený typ) či *alfabetické*. (ČERMÁK, BLATNÁ 1995: 120) Vzhledem k relativně omezenému rozsahu mého soupisu dohledaných sloves je vhodné zařazení mezi slovníky normativní, jak dokládá výše uvedená definice.

Podle aspektu variety rozeznáváme slovníky **dílčí** a **celonárodní**. Dílčí slovníky rozeznáváme individuální (obvykle slavného autora, popřípadě díla – jsou řídké a zpravidla nesamostatné), geografické: dialektové (dosud řídké), sociálně stratifikační (obvykle z nestandardních vrstev argotu apod., běžné v některých jazycích, často smíšené povahy), oborově věcné (splývání s individuální terminologií, obvykle nesamostatně, v důsledku mylného pojetí patří už obvykle minulosti – srov. termíny obchodní frazeologie, novinářské frazeologie apod.) a oborově jazykové. (ČERMÁK, BLATNÁ 1995: 120) V rámci tohoto přehledu je mnou sepsaný slovník zařazen mezi oborově jazykové, jelikož se jedná o dílčí jazykový slovník, který je úzce zaměřen na kombinační vazby gramatického jevu slovesných numerativů.

Dle aspektu (popisovaného) média slovníky dále dělíme na **sémaziologické** a **speciální**. Sémaziologické slovníky jdou od formy k sémantice (a funkci), obvykle relativně vyčerpávající, dnes je vedle překladových slovníků nejběžnějším typem. (ČERMÁK,

BLATNÁ 1995: 120) Speciální slovníky dále dělíme dle aspektu de/kódování. Vzhledem k omezenému rozsahu i užšímu zaměření mnou vytvořeného slovníku jej řadím mezi slovníky speciální.

Posledním aspektem, dle kterého můžeme slovníky dále dělit, je aspekt kódování (a dekódování), jehož podskupinami jsou slovníky **grafické** a **onomaziologické (sémantické)**. V případě grafických slovníků se jedná o pouhý soupis či seznam podle formy pro různé účely (někdy jen ortografické), obvykle vystupuje pouze jako meziprodukt další práce (například rejstříku), dosud velmi řídké. Slovníky onomaziologické, sémantické (tedy jiné než sémaziologické) jsou obvykle synonymní nebo opozitní, také velmi řídké. (ČERMÁK, BLATNÁ 1995: 120) V případě mnou vytvořeného slovníku jde o pouhý soupis, proto jej řadím mezi slovníky grafické.

Typologie mnou vytvořeného „slovníku“ dle Františka Čermáka:

Dle obsahu: jazykové

Aspekt časový: synchronní

Aspekt jazyků: vícejazyčné; překladové; mezi dvěma jazyky

Aspekt cíle: normativní (tedy malého rozsahu)

Aspekt popisovaného média: speciální

Aspekt de/kódování: grafické (pouhý soupis)

ANALÝZA SLOVESNÝCH NUMERATIVŮ

V tomto praktickém oddíle bakalářské práce se budu zabývat analýzou všech třiceti jedna sledovaných slovesných numerativů. Kapitola je dále členěna na dvě velké skupiny slovesných numerativů obecných a specializovaných, a na čtyři podkapitoly, blíže popsané níže. U každé z uvedených podskupin je nejprve vysvětlen společný rys v ní obsažených slovesných numerativů. Následuje výčet jednotlivých slovesných numerativů. Každý jeden z nich má k sobě také připojený seznam dohledaných sloves, jejichž číslování je shodné s očíslováním vět v korpusu pro zjednodušení případného vyhledávání. Následně jsou popsány jednotlivé sémantických skupiny sloves. Dále je připojen komentář o kontextu užívání daného slovesného numerativu včetně srovnání s poznatky Oldřicha Švarného a Jaromíra Vochaly v USJČ a ZKSC (díl 3.).

A. SLOVESNÉ NUMERATIVY OBECNÉ

Jak již bylo zmíněno, slovesné numerativy dělíme na dvě velké skupiny – na slovesné numerativy obecné a specializované. V této kapitole se věnuji první skupině, tedy slovesným numerativům obecným, které dále dělím na dvě odlišné podskupiny: (1) slovesné numerativy s významem „-krát“, (2) slovesné numerativy indikující průběh děje, tedy vyjadřující dokonavost.

1. S VÝZNAMEM „-KRÁT“

Jak již vyplývá ze samotného názvu, tato podkapitola sdružuje slovesné numerativy, které do češtiny překládáme ve významu „-krát“. Jmenovitě se jedná o slovesné numerativy 次回 a 倍, jejichž užití je si velmi podobné. Všechny tři slovesné numerativy je možno použít ve spojení s jakýmkoli slovesem, které vyjadřuje děj. Na ukázkou je u každého ze slovesných numerativů této podskupiny uvedeno deset příkladových sloves

SLOVESNÝ NUMERATIV 次

1. 去 = „jít“	6. 做 = „dělat“
2. 写 = „psát“	7. 回家 = „vrátit se domů“
3. 来 = „přijít“	8. 哭 = „plakat“
4. 举行 = „konat se“	9. 游 = „cestovat“
5. 吃 = „jíst“	10. 叫 = „volat“

Slovesný numerativ 次 ve spojení s číslovkou odpovídá českým násobným číslovkám, ve tvaru 第 + číslovka + 次 odpovídá českým číslovkám řadovým. Jak podotýká Oldřich Švarný, tvoří kombinační vazby s jakýmkoli slovesem vyjadřujícím děj – jakýkoli děj se mohl udát libovolně krát, zde neplatí žádné omezení. Z toho důvodu je 次 zařazeno mezi slovesné numerativy obecné. Pro představu uvádím deset příkladů sloves, se kterými se může pojít. Jsou to slovesa pohybu „jít“, „vrátit se domů“, „cestovat“ i jiná slovesa vyjadřující činnost „psát“, „dělat“, „volat“, stejně slovesa statická „konat se“. Na poznatku, že ke slovesným numerativům, které je možné užít prakticky s libovolným slovesem patří i 次, se shoduje Oldřich Švarný i Jaromír Vochala. Analýza vět různých korpusu potvrdila tuto skutečnost.

SLOVESNÝ NUMERATIV 回

1. 来 = „přijít“	6. 失望 = „zklamat“
2. 实现 = „dosáhnout něčeho“	7. 跑 = „běžet“
3. 哭 = „plakat“	8. 干 = „dělat“
4. 跳跃 = „poskočit“	9. 去 = „jít“
5. 畅饮 = „pít, co hrdlo ráčí“	10. 风光 = „užívat si luxusu“

Slovesný numerativ 回 je podobný slovesnému numerativu 次, oba se do češtiny překládají jako „-krát“ a je možné je užít ve spojení s jakýmkoli slovesem, které vyjadřuje nějaký děj. Také zde uvádím deset příkladů sloves, se kterými tvoří kombinační vazby. Jsou to slovesa pohybu „poskočit“, „běžet“, „jít“, „přijít“, dále slovesa vyjadřující činnost „dělat“, „pít, co hrdlo ráčí“ a „plakat“, sloveso mentálního stavu „zklamat“ či blíže nezařazená slovesa „dosáhnout něčeho“ a „užívat si luxusu“. Slovesné numerativy 回 a 次 k sobě na základě podobnosti řadí také Oldřich Švarný.

U tohoto slovesného numerativu jsem zvolila zařazení do skupiny obecných slovesných numerativů na základě velké rozmanitosti s ním dohledaných sloves. Na poznatku, že ke slovesným numerativům, které je možné užít prakticky s libovolným slovesem patří i 回, se shoduje Oldřich Švarný i Jaromír Vochala. Ke stejnému závěru jsem dospěla i já při svém výzkumu.

SLOVESNÝ NUMERATIV 倍

1. 高出 = „zvýšit“	6. 升 = „narůst“
2. 增长 = „narůst“	7. 获利 = „dosáhnout zisku“
3. 增加 = „zvýšit“	8. 超过 = „přesahovat“
4. 提高 = „zlepšit“	9. 相差 = „lišit se“
5. 涨 = „vzrůst“	10. 减少 = „snížit“

Slovesný numerativ 倍 vykazuje jistou podobnost se slovesnými numerativy 次 či 回, protože vyjadřuje násobek a dá se do češtiny v některých případech také přeložit jako „-krát“. Nejčastěji se tento slovesný numerativ vyskytuje ve formě 一倍, což znamená „jednou tolik“ či „dvojnásobně“. Nepřekvapí tedy, že slovesa, se kterými tvoří kombinační vazby, obvykle vyjadřují nějaký nárůst či pokles (akcií, nákladů, životní úrovně apod.). Kromě těchto nejčastějších sloves, se kterými tvoří kombinační vazby, ho můžeme užít s jakýmkoli slovesem, které umožňuje provést nějaké srovnání. Také Oldřich Švarný o tomto slovesném numerativu uvádí, že vyjadřuje násobek či význam „-krát“.

2. VYJADŘUJÍCÍ DOKONAVOST

V této podskupině jsou zařazeny ty slovesné numerativy, jejichž společným rysem je primární funkce vyjádření dokonavosti. To znamená, že tyto slovesné numerativy mají schopnost tvořit kombinační vazby téměř s jakýmkoli slovesem, které vyjadřuje děj. S ohledem na tuto charakteristiku jsou zde obsaženy slovesné numerativy 遍, 阵, 通, 场, 顿, 把, 过 a 下. I zde je patrná rozmanitost dohledaných sloves, což je demonstrováno na desítku příkladových sloves u každého ze slovesných numerativů.

SLOVESNÝ NUMERATIV 遍

1. 看 = „dívat se“	6. 看 = „dívat se“
2. 做 = „dělat“	7. 浏览 = „prohledat“
3. 学 = „studovat“	8. 来 = „přijít“
4. 讲 = „vyprávět“	9. 回忆 = „vzpomínat“
5. 抄录 = „kopírovat“	10. 尝 = „ochutnat“

Slovesný numerativ 遍 Oldřich Švarný spojuje s trváním děje (i opakovaného) od začátku do konce po jistou (byť i jen krátkou) dobu. Takto široký záběr dohledaných sloves potvrzuje i moje vlastní zjištění. Výše jsem uvedla deset příkladových sloves, které stačí pro demonstrování různorodosti sloves, se kterými tento numerativ tvoří kombinační vazby. Vyskytují se tu slovesa smyslového vnímání spojená se zrakem („dívat se“, „prohledat“), řeči („vyprávět“) i chuti („ochutnat“). Dále se pojí se slovesy pohybu („přijít“) či slovesy mentálních procesů „vzpomínat“, „studovat“. Kromě již vyjmenovaných sloves se pojí například i s blíže nespecifikovanými slovesy „dokončit“, „kopírovat“ či „prohledat“. Z důvodu této rozmanitosti je slovesný numerativ 遍 zařazen do skupiny obecných, jejichž funkcí ve větě je vyjádření dokonavosti slovesa. Jaromír Vochala dává tento slovesný numerativ do souvislosti s významem „skrz“. Tvrdí, že se užívá pro slovesa „mluvit“, „vyprávět“, „číst“ apod. Dohledané okruhy sloves jsou však nepoměrně rozmanitější.

SLOVESNÝ NUMERATIV 阵

1. 忙 = „mít plno práce“	6. 欢呼 = „jásat“
2. 哭 = „plakat“	7. 心酸 = „být smutný“
3. 抵挡 = „odolat“	8. 痛苦 = „trpět“
4. 劝 = „přesvědčovat“	9. 苦熬 = „přetrpět nesnáze“
5. 安慰 = „utěšovat“	10. 羡慕 = „závidět“

Slovesný numerativ 阵 je, podobně jako 遍, 通 a další ze stejné podskupiny, slovesným numerativem, který má ve větě funkci vyjádření dokonavosti slovesa. Oldřich Švarný jej spojuje konkrétně s dějem krátkým a intenzivním – tento jeho poznatek však můj výzkum nepotvrzuje. Lze to zvážit u sloves vnitřních pocitů „jásat“, „být smutný“, „trpět“ či „závidět“, která zpravidla bývají intenzivní (a mohou být i krátká), ale ne nezbytně. Proto 阵 řadím mezi slovesné numerativy obecné. Kromě výše zmíněných sloves vnitřních pocitů tvoří 阵 kombinační vazby se slovesy statickými „odolat“ či „přetrpět nesnáze“.

SLOVESNÝ NUMERATIV 通

1. 骂 = „nadávat“	6. 讲 = „vyprávět“
2. 闹 = „vyvádět“	7. 营造 = „vytvořit“
3. 打 = „bít“	8. 批评 = „kritizovat“
4. 埋怨 = „obviňovat“	9. 干 = „dělat“
5. 记 = „zapisovat“	10. 吃 = „jíst“

Slovesný numerativ 通, jak již bylo řečeno a o čemž vypovídá samotné zařazení do podskupiny, patří mezi slovesné numerativy, které ve větě plní funkci vyjádření dokonavosti slovesa – a to slovesa libovolného, pokud vyjadřuje děj. Značí pouze to, že děj po jistou dobu probíhal, ať už krátkou nebo dlouhou. Použití je obdobné jako u slovesných numerativů 遍, 阵 a dalších z této podskupiny. Oldřich Švarný také tento konkrétní slovesný numerativ v USJČ blíže definuje jako označující více méně krátké trvání intenzivního děje, stejně jako v předchozím případě u slovesného numerativu 阵, ale ani tentokrát se mi toto tvrzení nepotvrdilo. Slovesný numerativ 通 tvoří kombinační vazby se slovesy smyslového vnímání ve významu řeči („obviňovat“, „nadávat“, „vyprávět“ a „kritizovat“) i jinými slovesy vyjadřujícími činnost („zapisovat“, „vytvořit“,

„dělat“, „jíst“, „vyvádět“). U žádného z nich tedy nelze na sto procent potvrdit, že může trvat pouze dlouho či pouze intenzivně. Jelikož je i zde patrná velká rozmanitost dohledaných sloves, je 通 zařazen mezi slovesné numerativy obecné.

SLOVESNÝ NUMERATIV 场

1. 病 = „onemocnět“	6. 嫁 = „vdát se“
2. 哭 = „plakat“	7. 感冒 = „nachladit se“
3. 玩 = hrát si“	8. 看 = „dívat se“
4. 运输 = „přemístit“	9. 爱 = „milovat“
5. 鏖战 = „bojovat“	10. 游玩 = „cestovat“

Slovesný numerativ 场 tvoří kombinační vazby se slovesy pohybu („přemístit“, „cestovat“), se slovesy mentálních stavů či procesů („milovat“), se slovesy smyslového vnímání s významem zraku („dívat se“), se slovesy dynamickými („plakat“, „hrát si“) i statickými („onemocnět“, „vdát se“, „nachladit se“). S ohledem na takovou různorodost dohledaných sloves, kdy je jediným společným rysem dějovost, je tento slovesný numerativ zařazen mezi obecné slovesné numerativy, vyjadřující dokonavost. Oldřich Švarná ani Jaromír Vochala v tomto případě užití slovesného numerativu nekomentují.

SLOVESNÝ NUMERATIV 顿

1. 骂 = „vynadat“	6. 咆哮 = „zařvat“
2. 批评 = „kritizovat“	7. 哭 = „plakat“
3. 大吃大喝 = „jíst a pít, co hrdlo ráčí“	8. 说 = „mluvit“
4. 打 = „bít“	9. 恐吓 = „vyděsit“
5. 痛打 = „dostat výprask“	10. 恭维 = „lichotit“

Oldřich Švarný poznamenává, že slovesný numerativ 顿 indikuje dávku určitého děje, především po slovesech „tlouci“ a „nadávat“. Za pár desetiletí však nejspíš došlo k rozšíření schopnosti tohoto slovesného numerativu tvořit kombinační vazby. Kromě výše zmíněných významů k sobě nyní váže slovesa z rozmanitých sémantických skupin. Jako příklady lze uvést slovesa smyslového vnímání s významem řeči „mluvit“,

„vynadat“, „kritizovat“, „zařvat“, „lichotit“, či jiná slovesa vyjadřující činnost, jako „vyděsit“, „plakat“ či „jíst a pít, co hrdlo ráčí“. S ohledem na tuto rozmanitost klasifikuji slovesný numerativ jako obecný, indikující dokonavost slovesa – s jistou inklinací k „negativním“ slovesům typu „bít“ či „dostat výprask“, která je však již poměrně málo patrná a spíše se vytrácí.

SLOVESNÝ NUMERATIV 把

1. 拉 = „strhnout“	6. 赌 = „sázet, hrát hazard“
2. 乐 = „radovat se“	7. 踢 = „kopnout“
3. 玩 = „bavit se“	8. 炒 = „propustit“
4. 帮 = „pomáhat“	9. 发达 = „vyvinout“
5. 捞 = „vydělat si“	10. 赚 = „vydělat si“

Slovesný numerativ 把 tvoří kombinační vazby se slovesy mentálních stavů („radovat se“, „bavit se“) slovesy vyjadřujícími činnost („pomáhat“, „kopnout“, „vyvinout“, „vydělat si“ či „hrát hazard“). Vzhledem k tomu, že použití tohoto slovesného numerativu je rozmanité, řadím jej mezi slovesné numerativy obecné, indikující dokonavost děje. Blíže je jej možno určit jako slovesný numerativ vyjadřující průběh děje, a to spíše kratšího trvání, ale ne nezbytně. Ani k tomuto slovesnému numerativu se Oldřich Švarný a Jaromír Vochala blíže nevyjadřují.

SLOVESNÝ NUMERATIV 过

1. 数 = „počítat“	6. 阅读 = „číst“
2. 统 = „sjednotit“	7. 重温 = „provést revizi“
3. 诵 = „recitovat“	8. 略读 = „prohledat“
4. 翻阅 = „prolistovat“	9. 粗读 = „zběžně prolistovat“
5. 浏览 = „prohledat“	10. 值得 = „vyplatit se“

Slovesný numerativ 过 podle Oldřicha Švarného indikuje trvání děje – i opakovaného. To je ostatně jediným společným rysem tak různorodých dohledaných sloves, se kterými se váže. Jsou to jak slovesa smyslového vnímání související s řečí („recitovat“, „číst“), tak i jiná slovesa vyjadřující činnost („prohledat“, „provést revizi“, „prolistovat“,

„počítat“, „sjednotit“), stejně jako slovesa statická („vyplatit se“). Z toho důvodu je 过 klasifikován jako slovesný numerativ obecný, vyjadřující dokonavost. I zde je totiž patrná přílišná rozmanitost sloves, se kterými se 过 pojí.

SLOVESNÝ NUMERATIV 下

1. 打 = „udeřit“	6. 翻 = „otočit“
2. 对打 = „bojovat“	7. 踩 = „dupat“
3. 抚摸 = „pohladit“	8. 看 = „dívat se“
4. 描上 = „načrtnout“	9. 晃动 = „otřásat se“
5. 炒 = „smažit“	10. 拉 = „tlačit“

Úvodem je třeba zmínit, že co se týká funkce vyjádření dokonavosti sloves, je tento slovesný numerativ nejužívanější. Ve většině dohledaných případů byl ve větě užit pro změnu vidu slovesa z nedokonavého na dokonavý, což převyšuje pravděpodobnou původní specializovanost tohoto slovesného numerativu. Oldřich Švarný tento slovesný numerativ dává do spojitosti se slovesy označujícími úder či prudký pohyb shora dolů. Tento fakt zčisti dokládají i během analyzování vyhledaná slovesa „bojovat“ a „udeřit“. Ale jsou tu také slovesa, která v souladu s tímto tvrzením nejsou. Téměř v protikladu je sloveso „pohladit“. Dále se vymykají i slovesa s významem „načrtnout“, „otočit“, „otřást se“, „tlačit“ či „smažit“, u kterých můžeme směr pohybu pouze odhadovat. Z toho důvodu řadím tento slovesný numerativ do skupiny obecných. Je zde patrná tendence pojit se pouze s určitým okruhem sloves, ale zároveň jako by se slovesný numerativ 下 stával obecnějším. Z pohledu Jaromíra Vochaly se 下 pojí se slovesy, jež označují krátký nebo prudký pohyb – např. se slovesy s významem „udeřit“, „klepat“ apod., což koresponduje s tvrzením Oldřicha Švarného.

B. SLOVESNÉ NUMERATIVY SPECIALIZOVANÉ

Již v úvodu byly slovesné numerativy rozděleny na dvě základní skupiny slovesných numerativů obecných a specializovaných. V této kapitole se věnuji slovesným numerativům specializovaným, které dále dělím na dvě podskupiny: (1) slovesné numerativy s extrémní mírou specializovanosti a (2) slovesné numerativy s kontextovou specializovaností. Obdobně jako v předchozí kapitole, věnované slovesným numerativům obecným, i zde nejprve uvádím společný rys sdružených slovesných numerativů. Ty jsou dále jednotlivě rozebrány a opatřeny soupisem všech dohledaných sloves, se kterými tvoří kombinační vazby – zde je změna oproti slovesným numerativům obecným, místo deseti příkladů je zde uveden kompletní výčet dohledaných sloves. Také je zde uveden kontext užívání těchto slovesných numerativů, přičemž jsou výsledky mé analýzy srovnány s komentáři Oldřicha Švarného a Jaromíra Vochaly (alespoň tam, kde se takový komentář podařilo dohledat). Zvláštností specializovaných slovesných numerativů je, že sémantický okruh sloves často souvisí s významem znaku ve slovesných numerativech (na rozdíl od slovesných numerativů obecných, kde takový jev vysledován nebyl) – například slovesný numerativ 眼 se pojí se slovesy s významem „dívat se“, což souvisí s významem znaku 眼 „oko“ apod. Ve shrnutí na konci práce je obsažena tabulka s přehledem všech slovesných numerativů z této práce, doplněným o význam slovesných numerativů a kontext jejich užití.

1. EXTRÉMNÍ MÍRA SPECIALIZOVANOSTI

Samotný název podskupiny napovídá, že slovesné numerativy v ní obsažené budou tvořit kombinační vazby s velmi omezeným počtem sloves. Míra specializovanosti slovesných numerativů 水 a 扣, jež jsou v této podkapitole zahrnuty, dosahuje takové úrovně, že se vyskytují v jednom jediném významu – tedy „prát“ či „čistit“ v případě slovesného numerativu 水 a „utáhnout“ v případě slovesného numerativu 扣. S počtem pouhých dvou slovesných numerativů se jedná o nejméně zastoupenou kategorii.

SLOVESNÝ NUMERATIV 水

1. 洗 = „prát“, „čistit“

Tento slovesný numerativ jsem zařadila do skupiny extrémně specializovaných slovesných numerativů, jelikož bylo dohledáno jedno jediné sloveso, se kterým tvoří kombinační vazbu, což je sloveso označující vykonávání činnosti „prát (prádlo)“ či „čistit“. Užití tohoto slovesného numerativu je tedy přísně limitováno na kontext umývání, a dokonce i na jedno jediné sloveso v rámci tohoto kontextu. Oldřich Švarný ani Jaromír Vochala užívání tohoto slovesného numerativu nekomentují. V případě tohoto slovesného numerativu lze vysledovat sémantickou souvislost mezi významem znaku ve slovesném numerativu s významem slovesa, se kterým se kombinuje – „voda“ a sloveso „mýt“.

SLOVESNÝ NUMERATIV 扣

1. 紧 = „utáhnout“

U tohoto slovesného numerativu, obdobně jako u předcházejícího slovesného numerativu 水, bylo dohledáno pouze jedno sloveso, se kterým slovesný numerativ 扣 tvoří kombinační vazbu – a to se slovesem s významem „utáhnout“ (zpravidla šroub). Také Oldřich Švarný jej spojuje výhradně s významem „utáhnout (šroub)“. Z toho důvodu je i slovesný numerativ 扣 zařazen mezi extrémně specializované, jelikož nelze hovořit o celých sémantických skupinách valenčních sloves, ale pouze o jediném konkrétním případě. Také v případě tohoto slovesného numerativu lze vysledovat sémantickou souvislost mezi významem znaku ve slovesném numerativu s významem slovesa, se kterým se kombinuje – „závit“ a „utáhnout“.

2. KONTEXTOVÁ SPECIALIZOVANOST

Poslední podskupinou, která analýzou slovesných numerativů vznikla, jsou slovesné numerativy, které tvoří kombinační vazby s jistým sémantickým okruhem sloves. Jejich užití tedy není limitováno na jediný význam či jediné sloveso (jako v předchozím případě slovesných numerativů s extrémní mírou specializovanosti), ale s jedním určitým kontextem – proto pojem kontextová specializovanost. Tato skupina v sobě zahrnuje slovesné numerativy 觉, 步, 脚, 跳 趟, 口, 声, 句, 眼, 周, 圈, 遭, 行, 刀, 针, 棍, 枪 a 拳.

SLOVESNÝ NUMERATIV 觉

1. 睡 = „spát“	4. 补足 = „povstat v plné síle“
2. 睡醒 = „vzbudit se“	5. 眯 = „spát“
3. 补 = „přidat“	6. 摔 = „upadnout (do spánku)“

Užití slovesného numerativu 觉 je omezeno pouze na slovesa s kontextem spánku (zde je znatelná sémantická souvislost mezi významem znaku ve slovesném numerativu a okruhem sloves, se kterými se kombinuje). Z tohoto důvodu je zařazen do skupiny kontextově specializovaných slovesných numerativů, jelikož není omezený na jedno jediné sloveso, jako je tomu ve skupině extrémně specializovaných, ale na celý sémantický okruh sloves. Stejnou charakteristiku tohoto slovesného numerativu nalezneme i v komentáři Oldřicha Švarného. S pouhými šesti dohledanými slovesy se také řadí mezi slovesné numerativy s nízkou schopností tvořit kombinační vazby.

SLOVESNÝ NUMERATIV 步

1. 走 = „jít“	11. 震退 = „vylekat“
2. 提高 = „zlepšit“	12. 退去 = „ustoupit“
3. 退开 = „opustit“	13. 走近 = „přibližovat se“
4. 退来 = „vrátit se“	14. 走过去 = „přistoupit“
5. 退缩 = „ustoupit“	15. 来回走 = „vrátit se“
6. 退离 = „ustoupit“	16. 走动 = „přesunout se“
7. 退跳 = „uskočit“	17. 推进 = „postoupit“
8. 退出 = „stáhnout se“	18. 逼进 = „uzavřít“
9. 撤退 = „ustoupit“	19. 迎上去 = „setkat se“
10. 退让 = „vzdát se“	20. 带回去 = „odnést“

21. 走出 = „odejít“	46. 蹭 = „loudat se“
22. 迈出 = „převzít“	47. 行 = „řadit se“
23. 迟来 = „přijít pozdě“	48. 跛行 = „kulhat“
24. 追出 = „vyhnat“	49. 跨 = „křížit“
25. 移动 = „pohybovat se“	50. 登 = „stoupat“
26. 返 = „vrátit (se)“	51. 窜 = „prchnout“
27. 挪 = „stěhovat (se)“	52. 紧跟 = „následovat“
28. 挪动 = „stěhovat (se)“	53. 退 = „vrávorat“
29. 跨近 = „blížít se“	54. 落后 = „zaostávat“
30. 靠近 = „blížít se“	55. 奔 = „spěchat“
31. 赶 = „spěchat“	56. 加快 = „urychlit“
32. 拖 = „vléci“	57. 颤 = „chvět se“
33. 踱 = „přecházet“	58. 徘徊 = „přecházet (tam a zpět)“
34. 送 = „poslat“	59. 冲出 = „zmizet“
35. 转送 = „přemístit“	60. 滑下 = „klouzat se“
36. 离开 = „opustit“	61. 同行 = „cestovat společně“
37. 撞开 = „vrazit (do někoho)“	62. 攀 = „lézt“
38. 隔开 = „oddělit“	63. 去 = „jít“
39. 爬 = „šplhat“	64. 滚 = „procházet (něčím)“
40. 蹈 = „tančit“	65. 离 = „opustit“
41. 跌 = „spadnout“	66. 凑 = „shromáždit“
42. 跌撞 = „klopýtnout“	67. 迈 = „kráčet“
43. 踏 = „šlapat“	68. 飞奔出 = „vyčerpat“
44. 小跑 = „klusat“	69. 拖 = „stáhnout“
45. 踉跄 = „belhat se“	

Kombinační vazby tvoří slovesný numerativ 步 výhradně se slovesy pohybu, avšak poměrně různorodými. Může být použit ve smyslu „tančit“, „kráčet“, „šplhat“, klouzat se“, „pronásledovat“, „vléci“, „spadnout“, „šlapat“, „klusat“, „lézt“, „přemístit“, „blížít se“, „cestovat“, „následovat“, „stoupat“, „kulhat“, „řadit se“, „uskočit“, „setkat se“, „postoupit“ ale i „zmizet“, „prchnout“ či „loudat se“. Vyskytují se ale také slovesa, kdy se nemusí nutně jednat o pohyb fyzický, například slovesa vyjadřujícími jinou činnost, jako „shromáždit“, „spěchat“, „vyčerpat“, „urychlit“, „oddělit“ či „vylekat“. Oldřich Švarný spojuje slovesný numerativ 步 pouze s významem „krok“, což bylo potvrzeno jen zčásti. Tento slovesný numerativ se pojí s jakýmkoli slovesem vyjadřujícím jakoukoli akci, ať už je myšlen fyzický pohyb či mentální proces. Vzhledem k tomu, že byl vysledován jeden sémantický okruh sloves, se kterým se tento slovesný numerativ kombinuje, řadím jej do skupiny kontextově specializovaných slovesných numerativů. Také v případě tohoto slovesného numerativu lze vysledovat sémantickou souvislost mezi významem znaku ve slovesném numerativu s významem slovesa, se kterým se

kombinuje – význam znaku „krok“ a okruh sloves s významem pohybu. Se šedesáti devíti dohledanými slovesy se řadí mezi slovesné numerativy s poměrně vysokou schopností tvořit kombinační vazby.

SLOVESNÝ NUMERATIV 脚

1. 踩 = „stoupnout“	5. 飞起 = „vzlétnout“
2. 踢 = „kopnout“	6. 回 = „vrátit se“
3. 踏 = „šlápnout“	7. 跌 = „upadnout“
4. 来 = „přijít“	8. 走 = „jít“

Slovesný numerativ 脚 tvoří kombinační vazby výhradně se slovesy pohybu, především s takovými, která se vykonávají pohybem kotníku, například „šlapat“, „stoupnout“ či „kopnout“, ale i se slovesy jako „upadnout“ či „vrátit se“. S ohledem na výše zmíněnou (a na první pohled patrnou) vyhraněnost tohoto slovesného numerativu lze konstatovat, jeho zařazení do skupiny kontextově specializovaných, jelikož se kombinuje pouze s jedním sémantickým okruhem sloves. Také v případě tohoto slovesného numerativu lze vysledovat sémantickou souvislost mezi významem znaku ve slovesném numerativu s významem slovesa, se kterým se kombinuje – tedy význam znaku „noha“ a okruh sloves s významem pohybu. S pouhými osmi dohledanými slovesy se také řadí mezi slovesné numerativy s nízkou schopností tvořit kombinační vazby.

SLOVESNÝ NUMERATIV 跳

1. 吓 = „vyděsit se“	3. 骇 = „ohromit“
2. 惊 = „vyplašit“	

V případě slovesného numerativu 跳 je patrná tendence pojit se se slovesy ohromení či úděsu. V případě tohoto slovesného numerativu se tedy nejedná o fyzický pohyb, jak by naznačoval význam znaku „skok“ ve slovesném numerativu, ale o slovesa mentálních procesů a stavů, tedy „ohromit“, „vyděsit se“ a „vyplašit“. Na základě výše uvedeného je tento slovesný numerativ klasifikován jako kontextově specializovaný, protože slovesa, se kterými tvoří kombinační vazby, se omezují na jeden sémantický okruh. S pouhými

třemi dohledanými slovesy se také řadí mezi slovesné numerativy s velmi nízkou schopností tvořit kombinační vazby, na hraně extrémní specializovanosti. Co se týká sémantické souvislosti mezi významem znaku ve slovesném numerativu, nemusí být patrný na první pohled, jako v případě jiných slovesných numerativů. Význam znaku „skok“, ale přesto koresponduje s okruhem sloves, jelikož je zde naznačena souvislost „vyskočit strachy či ohromením“.

SLOVESNÝ NUMERATIV 趟

1. 去 = „jít“	20. 开行 = „jet“
2. 回去 = „vrátit se“	21. 远足 = „jít na túru“
3. 走 = „kráčet“	22. 送 = „vyzvednout“
4. 跑 = „utíkat“	23. 陪 = „doprovodit“
5. 重返 = „vrátit se“	24. 远行 = „jít na dalekou cestu“
6. 回家 = „vrátit se domů“	25. 用 = „použít“
7. 回 = „vrátit se“	26. 溜 = „proklouznout“
8. 回来 = „vrátit se“	27. 爬 = „šplhat“
9. 来 = „přijít“	28. 辛苦 = „těžce pracovat“
10. 到 = „přijít“	29. 踩 = „vkročit“
11. 游 = „cestovat“	30. 逛 = „procházet se“
12. 玩 = „pobavit se“	31. 服务 = „být k službám“
13. 出去 = „odejít“	32. 运 = „přesunout se“
14. 旅游 = „cestovat“	33. 遛 = „vytrazit se“
15. 上 = „přijít“	34. 核实 = „ověřit“
16. 出国 = „odjet ze země“	35. 打扰 = „obtěžovat“
17. 白赚 = „vydělat si bez námahy“	36. 忙 = „namáhat se“
18. 进城 = „jít do města“	37. 过来 = „přijít“
19. 往返 = „jít a tam a zpět“	38. 出来 = „přijít“

Slovesný numerativ 趟 Oldřich Švarný označuje za slovesný numerativ pro slovesa chůze či pohybu, což potvrzují také dohledaná lemmata. Jedná se o slovesa chůze („jít“, „kráčet“, „vrátit se“, „přijít“, „odejít“, „jít do města“, „jít na túru“, „procházet se“ či „jít na dalekou cestu“), jiná slovesa fyzického pohybu „utíkat“, „cestovat“, „odjet ze země“, „vyzvednout“, „doprovodit“, „proklouznout“, „šplhat“, „vkročit“, „přesunout se“, „doběhnout někam“, „vytrazit se“), a výjimečně i o slovesa statická („pozvat“, „obtěžovat“, „ověřit“, „být k službám“, „vydělat si bez námahy“ či „pobavit se“), která však tvoří menšinu. Jaromír Vochala dává 趟 do souvislosti s významem „tam a zpět“ a tvrdí, že se užívá pro slovesa s významem „jít“, „běžet“ apod. Závěry vyplývající

z provedené analýzy potvrzují jen druhou část tohoto tvrzení. S ohledem na výše uvedené je slovesný numerativ 趟 klasifikován jako kontextově specializovaný slovesný numerativ. Také v případě tohoto slovesného numerativu lze vysledovat sémantickou souvislost mezi významem znaku ve slovesném numerativu s významem slovesa, se kterým se kombinuje – tedy význam znaku „cesta, výlet“ a okruh sloves s významem pohybu. S třiceti osmi dohledanými slovesy se také řadí mezi slovesné numerativy s vyšší schopností tvořit kombinační vazby.

SLOVESNÝ NUMERATIV □

1. 咬 = „kousat“	24. 呗 = „skandovat“
2. 啐 = „plivat“	25. 嘍 = „potáhnout“
3. 吃 = „jíst“	26. 含 = „spolknout“
4. 亲 = „políbit“	27. 痛饮 = „pít, co hrdlo ráčí“
5. 啃 = „hladovět“	28. 留 = „nechat (sousto)“
6. 抽上 = „potáhnout“	29. 啄 = „letmo políbit“
7. 尝 = „ochutnat“	30. 喱 = „nasát“
8. 吸 = „kouřit“	31. 呼 = „potáhnout“
9. 吐 = „plivat“	32. 喘 = „vzdychnout“
10. 喝 = „pít“	33. 吭哧 = „vzdychat“
11. 端 = „upíjet“	34. 喂 = „kojit“
12. 拧 = „klovat“	35. 吻 = „políbit“
13. 呷 = „srkat“	36. 喷 = „plivat“
14. 叹 = „intonovat“	37. 噎 = „zakuckat se“
15. 叮 = „kousat“	38. 扒拉 = „jíst ve spěchu“
16. 呛 = „dávít se“	39. 试上 = „zkusit“
17. 啜 = „usrknout“	40. 唱 = „zpívat“
18. 嗅 = „čichat“	41. 饮 = „napít se“
19. 抿 = „usrknout“	42. 喂 = „nakrmit“
20. 伤 = „zranit“	43. 吮 = „nasát“
21. 唾 = „plivat“	44. 咕嚕 = „potáhnout“
22. 舔 = „lízat“	45. 吞下 = „spolknout“
23. 叹息 = „vzdychat“	

Slovesný numerativ □ k sobě nejčastěji váže slovesa smyslového vnímání, a to zejména s významem smyslu chuťového („ochutnat“ a jinými s významem jíst či pít) i smyslu čichového, a to ve spojení se slovesem „čichat“. Kombinační vazby ale tvoří také se slovesy, která mají význam činnosti vykonávané ústy, například „líbat“, „potáhnout z cigarety“, „zpívat“ či „plivat“. Zajímavé je, že sloveso „dávít se“ se pojí se

slovesným numerativem 口, ale sloveso „zvracet“ zase se slovesným numerativem 声. Jiná slovesa souvisí s významem slovesného numerativu 口, což je „otvor“ (což zároveň odpovídá na otázku vztahu mezi významem znaku a okruhem sloves, se kterými se kombinuje). Vynechána nejsou ani slovesa s významem vydávání nějakého zvuku, například „zpívat“, „intonovat“ či „skandovat“. Dalším sémantickým okruhem dohledaných sloves jsou ta, která sice také souvisí s jezením, ale je zprostředkováváno jiné osobě, jako v příkladových slovesech „kojit“ nebo „krmit“. Zvláštností je sloveso „hladovět“, které má význam opačný. Poněkud vyčnívá slovesa „zranit“, ale i tato akce může být provedena ústy. S více než čtyřiceti dohledanými slovesy jej můžeme považovat za slovesný numerativ 口 s poměrně vysokou schopností tvořit kombinační vazby. Vzhledem k tomu, že se žádné sloveso přímo nevymyká sémantickému okruhu sloves s významem „jíst“ či prostě vykonávat něco ústy, je slovesný numerativ 口 řazen mezi slovesné numerativy kontextově specializované.

SLOVESNÝ NUMERATIV 声

1. 笑 = „smát se“	23. 呻吟 = „sténat“
2. 吼 = „řvát“	24. 言语 = „odpovědět“
3. 吁叹 = „povzdechnout“	25. 赞许 = „chválit“
4. 说 = „mluvit“	26. 响 = „vydat zvuk“
5. 招呼 = „pozdravit“	27. 道 = „říci“
6. 惊叫 = „křičet“	28. 咳 = „kašlat“
7. 通报 = „nahlásit“	29. 哦 = „pozpěvovat si“
8. 作 = „vydat (zvuk)“	30. 哼 = „sténat“
9. 吭 = „vydat hlásku“	31. 通报 = „oznámit“
10. 嗯 = „huhňat“	32. 哇 = „wow!“
11. 哎呀 = „úpět“	33. 警效 = „špítat a chichotat se“
12. 问 = „ptát se“	34. 回答 = „odpovědět“
13. 喊 = „křičet“	35. 嗡 = „hučet“
14. 喝 = „zařvat povel“	36. 讲 = „vyprávět“
15. 答应 = „odpovědět“	37. 应 = „souhlasit“
16. 通知 = „oznámit“	38. 叹息 = „vzdychat“
17. 长叹 = „hluboce vzdechnout“	39. 骂 = „klít“
18. 啊 = „ach!“	40. 惊呼 = „vyplašeně křičet“
19. 出 = „vydat hlásku“	41. 噢 = „oh!“
20. 嘶啦 = „řzát“	42. 吱 = „pípnout“
21. 告诉 = „říci“	43. 欢呼 = „povzbuzovat“
22. 哎哟 = citoslovce výkřiku	44. 咳嗽 = „kašlat“

45. 唉 = „oh!“
46. 唔 = „mmm“
47. 吩咐 = „dát instrukce“
48. 咋呼 = „předvádět se“
49. 嗨 = „ahoj!“
50. 催促 = „naléhat“
51. 咯噔 = „rozbušit se“
52. 呀 = „vykřiknout“
53. 提醒 = „připomenout“
54. 关照 = „mít péči“
55. 转告 = „předat zprávu“
56. 咔嚓 = „cvaknout“
57. 噗喇 = „pufl“
58. 咔嚓 = „praskat“
59. 嘟哝 = „mumlat“
60. 嗷 = „zařvat“
61. 告别 = „rozloučit se“
62. 咒诅 = „klít“
63. 叹 = „vzdechnout“
64. 大呼 = „hlasitě řvát“
65. 碰 = „klepat“
66. 敲 = „klepat“
67. 唤 = „přivolat“
68. 喔 = „oh!“
69. 呼 = „bum!“
70. 扑啦 = „zabušit“
71. 鸣 = „houkat“
72. 嘘 = „vydechnout“
73. 吱呀 = „vrzat“
74. 交待 = „vysvětlit“
75. 嗡嗡 = „křach!“
76. 咆哮 = „vrčet“
77. 咔嚓 = „šmikát nůžkami“
78. 禀告 = „ohlásit“
79. 噗哧 = „chichotat se“
80. 啐 = „bučet“
81. 哎 = „aj!“
82. 喂 = „pozdravit“
83. 重复 = „zopakovat“
84. 叫唤 = „řvát“
85. 大嚷 = „hlasitě rámusit“
86. 咯 = „kašlat“
87. 惊讶 = „ohromit“
88. 吁 = „oddechovat“
89. 冷笑 = „zachmuřeně se usmát“
90. 报告 = „vyřídit“
91. 应承 = „souhlasit“
92. 答 = „odpovědět“
93. 做 = „vydat zvuk“
94. 喷 = „mlasknout“
95. 抽咽 = „vzlykat“
96. 铿然 = „vydat hlasitý a čistý zvuk“
97. 言 = „mluvit“
98. 吟 = „sténat“
99. 嚷 = „řvát“
100. 扑哧 = „chichotat se“
101. 吠 = „štěkat“
102. 喃喃 = „mumlat“
103. 提 = „namítnout“
104. 咕哝 = „mumlat“
105. 唉唷 = „ajaj!“
106. 报到 = „ohlásit“
107. 眶啷 = „burácet“
108. 放声大哭 = „propuknout v pláč“
109. 唉哟 = „povzdechnout si“
110. 啷 = „klapnout“
111. 惊呼 = „zděšeně vykřiknout“
112. 呜咽 = „nařikat“
113. 汪 = „štěkat“
114. 喝咦 = „křičet“
115. 哼吟 = „skuhrat“
116. 嘻 = „vzdychat“
117. 啊哈 = „podívat se“
118. 疑问 = „pochybovat“
119. 噫 = „podívat se“
120. 交代 = „vysvětlit“
121. 啸 = „hvízdát“
122. 嗷 = „ou!“
123. 咣 = „prásk!“
124. 啪嚓 = „křach!“
125. 鸡皮疙瘩 = „mít husí kůži“
126. 扑通 = „bouchnout“
127. 刷拉 = „zasvištět“
128. 咕噜 = „kloktat“
129. 搭 = „vzlykat“
130. 泣 = „plakat“
131. 抽噎 = „vzlykat“
132. 噗哧 = „chichotat se“

133. 哧 = „křach!“	149. 传来 = „rozléhat se“
134. 诅咒 = „klít“	150. 喵 = „mňoukat“
135. 嗯啊 = „ehm“	151. 咩 = „bečet“
136. 哧 = „srkat“	152. 哽 = „dusit se“
137. 发出 = „vydat zvuk“	153. 磨叽 = „reptat“
138. 嘎吱 = „vrzat“	154. 干呕 = „zvracet“
139. 吱咯 = „vrzat“	155. 干嚎 = „vzlykat bez slz“
140. 啪叽 = „cvrlikat“	156. 扑扑 = „pulzovat“
141. 呜咽 = „vzlykat“	157. 呵呵 = „chacha“
142. 轰隆 = „dunět“	158. 唱 = „zpívat“
143. 咔嚓 = „klapat“	159. 嘶鸣 = „ržát“
144. 喀达 = „kašlat“	160. 鸣叫 = „pípat“
145. 吁 = „vzdychat“	161. 吆喝 = „plakat“
146. 喟 = „vzdychat“	162. 啊啊 = „křičet aaaa“
147. 唷 = „jo!“	163. 哗唧 = „chrastit“
148. 夸赞 = „chválit“	

Ačkoliv je výčet všech vysledovaných sloves a zvukomalebných slov, se kterými slovesný numerativ 声 tvoří kombinační vazby, rozsáhlý, je to jeden z nejspecializovanějších numerativů. Omezuje se výhradně na vazby s výrazy ze sémantické skupiny s významem vydávání nějakého zvuku. Na první pohled se vymyká pouze sloveso „zvracet“, které přímo neodkazuje k vydávání zvuku, ale lze si představit, že se taková činnost sotva obejde bez vydávání nepříjemných zvuků, proto spojení s takovým slovesem nakonec není ničím překvapivým. Jak jsem již nastínila, pojí se 声 s nejrůznějšími slovesy a zvukomalebnými slovy s významem vydávání nějakých zvuků, a to jak lidských („hlesnout“, „vzlykat“, „zpívat“, „plakat“, „kašlat“, „vzdychat“, „mumlat“, „reptat“, „naříkat“, „křičet“ či „skuhrat“, „huhňat“, „chválit“, „povzbuzovat“) tak zvířecích („štěkat“, „pípat“, „ržát“, „cvrlikat“ a „mňoukat“), včetně těch, které vykonávají různé předměty („vrzat“). Oldřich Švarný ohledně slovesného numerativu 声 zdůrazňuje především jeho užití s významem mluvit (说一声 či 叫一声), ale jak můžeme vidět, rozsah výrazů, se kterými se váže, je podstatně širší. Avšak omezuje se na jednu sémantickou skupinu, proto jej řadím mezi slovesné numerativy kontextově specializované. Také v případě tohoto slovesného numerativu lze vysledovat sémantickou souvislost mezi významem znaku ve slovesném numerativu s významem slovesa, se kterým se kombinuje – význam znaku „zvuk“ přímo koresponduje s okruhem sloves s významem vydávání zvuků. Se sto šedesáti třemi dohledanými slovesy je navíc slovesným numerativem s nejvyšší schopností tvořit se slovesy

kombinační vazby z celého seznamu.

SLOVESNÝ NUMERATIV 句

1. 称赞 = „pochválit“
2. 表白 = „obhajovat“
3. 读 = „studovat“
4. 说 = „mluvit“
5. 提醒 = „podotknout“
6. 答 = „odpovědět“
7. 追问 = „vyzvídat“
8. 问 = „ptát se“
9. 强调 = „zdůraznit“
10. 喊 = „křičet“
11. 反问 = „zeptat se“
12. 重复 = „zopakovat“
13. 喃喃 = „mumlat“
14. 紧迫 = „naléhat“
15. 补充 = „dodat“
16. 叮嘱 = „napomenout“
17. 应 = „souhlasit“
18. 提 = „zmínit“
19. 解释 = „vysvětlit“
20. 吼 = „křičet“
21. 回敬 = „vrátit kompliment“
22. 骂 = „křičet“
23. 规劝 = „napomenout“
24. 紧接 = „dodat“
25. 诅咒 = „klít“
26. 埋怨 = „obviňovat“
27. 唱 = „zpívat“
28. 逗 = „škádlit“
29. 激将 = „rýpnout si“
30. 叮 = „ptát se“
31. 叮问 = „vyptávat se“
32. 顶 = „zajímat se“
33. 暗骂 = „klít“
34. 恭维 = „složit kompliment“
35. 交代 = „osvětlit“
36. 赞 = „souhlasit“
37. 怒吼 = „zařvat“
38. 纠正 = „opravit (někoho)“
39. 叮嘱 = „naléhat“
40. 申辩 = „obhajovat“
41. 扔 = „prohodit (slovo)“
42. 嘟囔 = „mumlat“
43. 啊 = „vzdychat“
44. 催问 = „naléhat“
45. 回答 = „odpovědět“
46. 嘱咐 = „nařít“
47. 呵斥 = „vyhubovat“
48. 嘀咕 = „šeptat“
49. 吵 = „hádat se“
50. 嘟噜 = „reptat“
51. 嚷 = „křičet“
52. 追 = „vzpomenout si“
53. 记 = „zapsat“
54. 报怨 = „rozhořčit se“
55. 寒暄 = „vyměnit si zdvořilosti“
56. 招呼 = „pozdravit“
57. 翻译 = „přeložit“
58. 声明 = „vyjasnit“
59. 回 = „odpovědět“
60. 反驳 = „popírat“
61. 咒骂 = „zaklet“
62. 抱怨 = „stěžovat si“
63. 少说 = „zmlknout“
64. 抢白 = „hubovat“
65. 追逼 = „vynucovat“
66. 肯定 = „potvrdit“
67. 争 = „hádat se“
68. 回应 = „odpovědět“
69. 问候 = „ptát se“
70. 哼 = „hučet“
71. 搭 = „usmířit se“
72. 刺 = „kritizovat“
73. 逼 = „přítlačít na někoho (slovně)“
74. 饶 = „smilovat se“
75. 捧 = „lichotit“
76. 赞扬 = „pochválit“
77. 冲撞 = „napadat“
78. 表白 = „doznat se“

79. 帮 = „pomoci“	103. 顶撞 = „odporovat“
80. 咕哝 = „mumlat“	104. 责备 = „obviňovat“
81. 隐瞒 = „zatajit“	105. 抢 = „okrást“
82. 打听 = „zeptat se“	106. 劝 = „naléhat“
83. 赞 = „souhlasit“	107. 添 = „dodat“
84. 辩解 = „obhajovat“	108. 解读 = „rozluštit“
85. 念叨 = „stěžovat si“	109. 邪骂 = „klít“
86. 攻 = „obviňovat“	110. 迸出 = „chrlit“
87. 自语 = „mluvit si pro sebe“	111. 反诘 = „vyvrátit“
88. 掩盖 = „skrývat“	112. 喃喃自语 = „mumlat si pro sebe“
89. 训斥 = „kárat“	113. 顶撞 = „odporovat si“
90. 讥笑 = „zesměšnit“	114. 恭维 = „lichotit“
91. 噤 = „umlčet“	115. 重说 = „zopakovat“
92. 叨唠 = „mluvit pořád dokola“	116. 挤出 = „vymáčknout (ze sebe)“
93. 嗔怪 = „pokárat“	117. 批驳 = „kritizovat“
94. 嘟吹 = „mumlat“	118. 插进 = „vložit se do něčeho“
95. 责怪 = „obviňovat“	119. 嘲讽 = „vysmívat se“
96. 喝问 = „křičet otázky“	120. 叹唆 = „vzdychnout“
97. 探问 = „vyptávat se“	121. 气抵 = „podpořit“
98. 催 = „naléhat“	122. 重 = „zopakovat“
99. 感谢 = „děkovat“	123. 反攻 = „protiútočit“ (slovně)
100. 唧咕 = „mumlat“	124. 钉 = „naléhat“
101. 叹息 = „vzdychat“	
102. 谢 = „děkovat“	

Slovesný numerativ 句 Oldřich Švarný označuje za slovesný numerativ indikující mluvení. Byla však dohledána také slovesa jako „hučet“ či „vzdychat“, které ovšem patří mezi slovesa s významem vydávání zvuků obecně. Slovesa „protiútočit“ či „přitlačit“, která na první pohled působí, jako slovesa pohybu, se však sémantickému okruhu mluvení a vydávání zvuků také nevzdalují. I přitlačit lze slovně, totéž platí i pro protiútok. Další, avšak významově příbuzný, sémantický okruh dohledaných sloves souvisí se samotným významem slovesného numerativu 句, což je „věta“. Proto nepřekvapí kombinační vazby se slovesy „přeložit“, či „rozluštit“. Z výše uvedených důvodů je také tento slovesný numerativ řazen mezi kontextově specializované. Se sto dvaceti čtyřmi dohledanými slovesy je navíc slovesným numerativem s druhou nejvyšší schopností tvořit se slovesy kombinační vazby z celého seznamu.

SLOVESNÝ NUMERATIV 眼

1. 看 = „podívat se“	16. 盯 = „zadívat se“
2. 偷看 = „kradmo pohlédnout“	17. 见 = „vidět“
3. 望 = „pozorovat“	18. 眨 = „mrknout“
4. 正视 = „zpřímá pohlédnout“	19. 睨 = „pokukovat“
5. 膘 = „pohlédnout úkosem“	20. 回 = „vrátit (pohled)“
6. 瞥见 = „letmo zahlédnout“	21. 交换 = „vyměnit (si pohledy)“
7. 瞄 = „zírat“	22. 嗔 = „rozzlobeně hledět“
8. 扫 = „zběžně pohlédnout“	23. 乜斜 = „přimhouřit oči“
9. 瞪 = „zírat“	24. 翻 = „obrátit se na někoho“
10. 探 = „pátrat“	25. 斜 = „dívat se tázavě“
11. 瞧 = „dívat se“	26. 睨 = „dívat se tázavě“
12. 瞥 = „střelit pohledem“	27. 觑 = „dívat se pochybovačně“
13. 白 = „dívat se úkosem“	28. 照 = „(podívat se) směrem k“
14. 打量 = „změřit pohledem“	29. 瞭 = „pozorovat“
15. 瞅 = „dívat se“	30. 钉 = „zírat“

Slovesný numerativ 眼 tvoří kombinační vazby výhradně se slovesy smyslového vnímání s významem „dívat se“ či jinak používat znak, například „pátrat“, „pokukovat“, „zírat“, „hledat“, „zběžně pohlédnout“, „pozorovat“, „přimhouřit oči“, „zpřímá pohlédnout“, „dívat se tázavě“ aj. Proto tento slovesný numerativ klasifikuji jako kontextově specializovaný, protože vyhraněnost dohledaných sloves na sémantickou skupinu s významem znaku je evidentní. Také Oldřich Švarný slovesný numerativ 眼 spojuje pouze se slovesy s významem „dívat se“, což se výše uvedenými příklady ověřilo. I v případě tohoto slovesného numerativu lze vysledovat sémantickou souvislost mezi významem znaku ve slovesném numerativu s významem slovesa, se kterým se kombinuje – význam znaku „oko“ přímo koresponduje s okruhem sloves s významem „dívat se“ či jinak používat znak. S třiceti dohledanými slovesy jej lze považovat za slovesný numerativ s vyšší schopností tvořit se slovesy kombinační vazby.

SLOVESNÝ NUMERATIV 行

1. 款待 = „pohostit“	7. 钻 = „trénovat“
2. 召见 = „přivolat“	8. 追上 = „předstihnout“
3. 会见 = „setkat se“	9. 专 = „specializovat se“
4. 冲进来 = „vtrhnout (někam)“	10. 迎候 = „pozdravit“
5. 干 = „dělat“	11. 献给 = „dát darem“
6. 爱 = „milovat“	12. 欢迎 = „vítat“

13. 迎接 = „vítat“	17. 到 = „dojít někam“
14. 随行 = „doprovázet“	18. 瞪 = „zírat“
15. 迎来 = „vítat“	19. 遇上 = „setkat se“
16. 接见 = „přijmout někoho“	

Slovesný numerativ 行 se pojí převážně se slovesy, které indikují setkání („setkat se“, „přijít“, „pozdravit“, „doprovázet“), konání nějaké společenské události („pořádat událost“) nebo vítání hostů („vítat“, „přijmout někoho“). Jistou odchylku představují slovesa „milovat“, „zírat“ či „předstihnout“, které ale stále nejsou příliš vzdálená kontextu společenských vztahů a s tím spojenými situacemi. Z toho důvodu lze tento slovesný numerativ přiřadit ke kontextově specializovaným, protože tvoří kombinační vazby pouze s jedním sémantickým okruhem sloves. Také v případě tohoto slovesného numerativu lze vysledovat sémantickou souvislost mezi významem znaku ve slovesném numerativu s významem slovesa, se kterým se kombinuje – význam znaku „jít“ koresponduje s okruhem sloves s významem „setkat se“ či „jít někam“. S devatenácti dohledanými slovesy jej lze považovat za slovesný numerativ s poměrně nízkou schopností tvořit se slovesy kombinační vazby.

SLOVESNÝ NUMERATIV 遭

1. 看 = „dívat se“	8. 游历 = „cestovat“
2. 绕 = „obklopovat“	9. 环顾 = „rozhlednout se“
3. 走 = „kráčet“	10. 奚落 = „opustit“
4. 去 = „jít“	11. 通融 = „upravit pravidla“
5. 止 = „zdržet“	12. 周游 = „cestovat“
6. 辛苦 = „tvrdě pracovat“	13. 巡阅 = „dělat inspekci“
7. 转 = „obrátit se“	14. 推 = „tlačit“

Oldřich Švarný spojuje slovesný numerativ 遭 s významem obchůzky či kruhu, podobně jako je tomu u slovesných numerativů 周 a 圈. I v tomto směru se nic nezměnilo, všechna příkladová slovesa mají co do činění s pohybem v kruhu, například „rozhlednout se“ či „obklopovat“, nebo alespoň nepopírají cykličnost děje – i u na první pohled lišících se sloves typu „tvrdě pracovat“ či „opustit“. Z toho důvodu je také slovesný numerativ 遭 řazen mezi kontextově specializované. Dále zde můžeme vzhledem k pouhým čtrnácti dohledaným slovesům konstatovat nízkou schopnost

tohoto slovesného numerativu tvořit se slovesy kombinační vazby. I v případě tohoto slovesného numerativu lze vysledovat sémantickou souvislost mezi významem znaku ve slovesném numerativu s významem slovesa, se kterým se kombinuje – význam znaku „kolo, okolo“ přímo koresponduje s okruhem sloves s významem obchůzky či kruhu.

SLOVESNÝ NUMERATIV 周

1. 跑 = „běžet“	4. 围 = „obložit“
2. 转 = „protočit se“	5. 驾 = „řídít auto“
3. 绕 = „obtočit“	6. 环视 = „rozhlednout“

Slovesný numerativ 周 se váže výhradně se slovesy s významem pohybu, a to navíc výhradně s takovými pohyby, které vznikají otáčením nebo směřují kolem dokola, jako například „obtočit“ či „protočit se“ (podobně jako v případě slovesných numerativů 遭 a 圈). To koresponduje i s komentářem Oldřicha Švarného, který tento slovesný numerativ dává do souvislosti s kruhem či kolem. Počet výskytů lemmat tohoto slovesného numerativu byl velmi nízký, bylo dohledáno pouze šest sloves, se kterými se kombinuje. Tato nízká schopnost tvořit kombinační vazby, kdy se slovesný numerativ pojí se slovesy v jediném kontextu, navíc v kombinaci s poměrně limitovaným počtem takových sloves, činí tento slovesný numerativ jedním z nejspecifičtějších. Vzhledem k tomu, že je možné užít slovesný numerativ 周 jen v kontextu jedné sémantické skupiny sloves, je v této práci řazen mezi slovesné numerativy kontextově specializované. Také v případě tohoto slovesného numerativu lze vysledovat sémantickou souvislost mezi významem znaku ve slovesném numerativu s významem slovesa, se kterým se kombinuje – význam znaku „obvod, okruh“ přímo koresponduje s okruhem sloves, která se týkají otáčení či směřování kolem dokola.

SLOVESNÝ NUMERATIV 圈

1. 跑 = „běžet“	5. 溜 = „zmizet“
2. 缩 = „zmenšit“	6. 走 = „jít“
3. 转 = „otáčet se“	7. 逛 = „procházet se“
4. 围 = „obklopovat“	8. 溜达 = „jít se projít“

9. 绕 = „obtáčet“	29. 垒 = „udělat bariéru“
10. 看 = „rozhlížet se“	30. 扫 = „pohlédnout“
11. 游 = „cestovat“	31. 望 = „pohlédnout“
12. 磨蚀 = „obrousit“	32. 扫视 = „těkat očima“
13. 勒紧 = „utáhnout“	33. 巡视 = „porozhlédnout se“
14. 盘旋 = „protočit se“	34. 参观 = „navštívit“
15. 扩大 = „rozšířit“	35. 站 = „stát“
16. 游览 = „cestovat“	36. 烟 = „kouřit“
17. 转悠 = „pohybovat se dokola“	37. 落后 = „zaostávat“
18. 缩小 = „scvrknout se“	38. 撮 = „vyfotit“
19. 坐 = „sedět“	39. 照 = „svítit“
20. 行 = „cestovat“	40. 扬 = „vřít“
21. 跳 = „poskakovat“	41. 探 = „prohlédnout“
22. 飞行 = „kroužit“	42. 舔 = „olíznout“
23. 躺 = „ležet“	43. 减 = „zhubnout“
24. 玩 = „bavit se“	44. 推磨 = „otáčet mlýnským kamenem“
25. 步行 = „jít pěšky“	45. 滚 = „kutálet“
26. 疾驰 = „řít se“	46. 旋舞 = „vřít“
27. 骑 = „jet“	47. 翻 = „otáčet se“
28. 爬 = „plazit se“	

Ve spojitosti se slovesným numerativem 圈 je patrná inklinace ke slovesům s významem pohybovat se okolo/v kruhu („otáčet se“, „vřít“, „kutálet“, „otáčet mlýnským kamenem“, „kroužit“, „pohybovat se dokola“, „obtáčet“, „obklopovat“ či „protočit se“) podobně, jako je tomu u slovesného numerativu 遭 a 周, avšak v případě tohoto slovesného numerativu bylo dohledáno podstatně více sloves, se kterými se kombinuje. Slovesný numerativ 圈 se totiž pojí i se slovesy, které do sémantické skupiny sloves s významem pohybu v kruhu na první pohled nepatří, například „bavit se“, „ležet“. Ležet lze však také v kruhu a sloveso „bavit se“ zase nepopírá možnou cykličnost děje. Z těchto důvodů je slovesný numerativ 圈 řazen mezi kontextově specializované, stejně jako již zmíněné slovesné numerativy 遭 a 周. Zvláštností tohoto slovesného numerativu je, že v USJČ se vyskytuje ve formě 圈儿, podobně jako u slovesného numerativu 棍, který se zde nachází ve formě 棍子. To je pro slovesné numerativy poněkud nezvyklé, mnou vyhledaná lemmata byla vždy bez přípon. Dále lze i v případě tohoto slovesného numerativu vysledovat sémantickou souvislost mezi významem znaku ve slovesném numerativu s významem slovesa, se kterým se kombinuje – význam znaku „kruh“ přímo koresponduje s okruhem sloves, která se

týkají otáčení či směřování kolem dokola. Se čtyřiceti sedmi dohledanými slovesy jej lze považovat za slovesný numerativ s poměrně vysokou schopností tvořit se slovesy kombinační vazby.

SLOVESNÝ NUMERATIV 针

1. 缝 = „sešít“	4. 刺 = „bodnout“
2. 打 = „dát (injekci)“	5. 螫 = „pálit“
3. 扎 = „bodnout“	

Slovesný numerativ 针 spojuje Oldřich Švarný s významem stehu. Tomu ale odpovídá pouze příkladové sloveso „sešít“ – jediné, které v USJČ uvádí. Vhodnější je dát tento slovesný numerativ obecněji do souvislosti s nějakou ránou na těle – ať už vzniká aplikováním injekce („bodnout“, „dát injekci“), způsobuje podráždění („pálit“), anebo v souvislosti se šitím – „sešít“. V každém případě je schopnost tohoto slovesného numerativu tvořit kombinační vazby značně omezená – ať už z pohledu vazeb na jedinou sémantickou skupinu sloves či pouhými pěti příkladovými slovesy. Z těchto důvodů řadím 针 do kontextově specializovaných slovesných numerativů. Také v případě tohoto slovesného numerativu lze vysledovat sémantickou souvislost mezi významem znaku ve slovesném numerativu s významem slovesa, se kterým se kombinuje – význam znaku „jehla“ přímo koresponduje s okruhem sloves, která se týkají aplikování injekce či jiné manipulace s ránou na těle.

SLOVESNÝ NUMERATIV 刀

1. 砍 = „seknout (sekáčkem)“	10. 挨 = „trpět“
2. 扎 = „bodnout“	11. 宰 = „porazit“
3. 刺 = „probodnout“	12. 斩 = „odseknout“
4. 刮 = „řezat“	13. 拉 = „vytáhnout“
5. 刻 = „krájet“	14. 裁 = „řezat“
6. 划 = „rozříznout“	15. 割 = „pořezat“
7. 切 = „řezat“	16. 拦腰 = „rozříznout“
8. 批 = „rozkrojit“	17. 中 = „udeřit“
9. 剖 = „naříznout“	18. 剁 = „říznout“

Slovesný numerativ 刀 se nejčastěji kombinuje se slovesy s významem „řezat“, „krájet“, „(pro)bodnout“, „rozcíznout“, „rozkrojit“ nebo „sekat“. Významově blízká jsou i slovesa s významem „trpět“, „vytáhnout“ (po řezu) či „udeřit“. To slovesný numerativ 刀 řadí mezi specializované slovesné numerativy a je právem zařazen mezi slovesné numerativy kontextově specializované. Oldřich Švarný poznamenává, že je jeho užití spojeno pouze s významem rány nožem či užívání nože, což je zase příliš zúžené, kromě nože můžeme slovesný numerativ 刀 spojit minimálně i s užíváním sekery či sekáčku – jde obecně o slovesný numerativ, který k sobě váže slovesa s významem užívání ostrých předmětů určených k řezání, sekání či krájení. I v případě tohoto slovesného numerativu lze vysledovat sémantickou souvislost mezi významem znaku ve slovesném numerativu s významem slovesa, se kterým se kombinuje – význam znaku „nůž“ přímo koresponduje s okruhem sloves, která se týkají manipulace s ostrými nástroji. S osmnácti dohledanými slovesy jej lze považovat za slovesný numerativ s poměrně nízkou schopností tvořit se slovesy kombinační vazby.

SLOVESNÝ NUMERATIV 棍

1. 打 = „bít“	3. 猛击 = „tlouci“
2. 挨 = „dostat ránu (holí)“	4. 敲 = „udeřit“

Slovesný numerativ 棍 tvoří kombinační vazby se slovesy s významem mlácení (někoho), například „tlouci“, „bít“, „udeřit“ či „dostat ránu“. Tomu zdánlivě odporují pouze slovesa „nemoci snést“ a „trpět“, které však může být užity právě ve smyslu nemoci snést mlácení či trpět během bití. Z toho důvodu řadím tento slovesný numerativ mezi kontextově specializované. S ohledem na velmi nízký počet příkladových sloves (pouhé čtyři), je také jedním z numerativů s nejmenší schopností tvořit kombinační vazby. Oldřich Švarný omezuje výskyt slovesného numerativu 棍 pouze v kontextu rány holí, což je příliš zúžené, 敲 i 打 označují úder obecně, ať už pěstí či holí. Zvláštností tohoto slovesného numerativu je, že je v USJČ (a to v obou příkladových větách, které zde autor uvádí), použito tvaru tohoto slovesného numerativu s příponou 子, tedy 棍子, což znamená „hůl“. Žádné z lemmat, dohledaných

v online korpusech, se v tomto tvarů nevyskytují. Jak již bylo naznačeno, také v případě tohoto slovesného numerativu lze vysledovat sémantickou souvislost mezi významem znaku ve slovesném numerativu s významem slovesa, se kterým se kombinuje – význam znaku „hůl“ přímo koresponduje s okruhem sloves, která se týkají úderu.

SLOVESNÝ NUMERATIV 枪

1. 放 = „vystřelit“ (ve vztahu k tomuto slovesnému numerativu)	6. 补 = „vystřelit“
2. 打来 = „zaútočit“	7. 射中 = „zasáhnout cíl“
3. 开 = „vypálit (střelu)“	8. 响 = „ozvat se (výstřel)“
4. 中 = „zasáhnout“	9. 挨 = „přijít k úrazu“
5. 鸣 = „zaznít (výstřel)“	10. 刺 = „bodnout“
	11. 回击 = „opětovat palbu“

Slovesa, se kterými tento slovesný numerativ tvoří kombinační vazby, by se dala specifikovat jako slovesa s významem nějakého druhu násilí. Nejpočetněji zastoupena jsou slovesa s významem střelby jako třeba „zasáhnout“, „vystřelit“ či „opětovat palbu“. Dále jsou zastoupena slovesa s významem útoku „bodnout“ či „zaútočit“ a jinak významově příbuzná, jmenovitě „zasáhnout“ a „přijít k úrazu“. Vzhledem k takto nízké rozmanitosti dohledaných sloves a jejich významovou omezenost řadím i slovesný numerativ 枪 mezi kontextově specializované. Také v případě tohoto slovesného numerativu lze vysledovat sémantickou souvislost mezi významem znaku ve slovesném numerativu s významem slovesa, se kterým se kombinuje – význam znaku „zbraň“ přímo koresponduje s okruhem sloves, která se týkají střelby či nějakého útoku. S jedenácti dohledanými slovesy jej lze považovat za slovesný numerativ s poměrně nízkou schopností tvořit se slovesy kombinační vazby.

SLOVESNÝ NUMERATIV 拳

1. 打 = „dát ránu (pěstí)“	12. 补 = „přidat (ránu)“
2. 猛击 = „uhodit“	13. 击 = „udeřit“
3. 挨 = „udeřit“	14. 还 = „vrátit (úder)“
4. 捣 = „mlátit“	15. 挥出 = „vypálit (ránu)“
5. 砸 = „bušit“	16. 回 = „vrátit (ránu)“
6. 捶 = „bouchnout“	17. 奖赏 = „ušetřit (ránu)“
7. 回敬 = „vrátit ránu“	18. 杵 = „strčit někoho“
8. 揍 = „udeřit“	19. 抡 = „udeřit“
9. 擂 = „bušit“	20. 碰 = „vrazit (někomu)“
10. 捅 = „strčit do někoho“	21. 回报 = „vrátit (ránu)“
11. 回击 = „vrátit úder“	

Oldřich Švarný dává tento slovesný numerativ do spojitosti s ránou pěstí, což potvrzuje také provedená analýza. Ať už se jedná o slovesa „uhodit“, „vrátit ránu“ či o jiné variace na tato slovesa, vždy jde o stejnou sémantickou skupinu sloves. Proto je slovesný numerativ zařazen mezi kontextově specializované. Také v případě tohoto slovesného numerativu lze vysledovat sémantickou souvislost mezi významem znaku ve slovesném numerativu s významem slovesa, se kterým se kombinuje – význam znaku „pěst“ přímo koresponduje s okruhem sloves, která se týkají rány pěstí. S dvaceti jedna dohledanými slovesy jej lze považovat za slovesný numerativ s nižší schopností tvořit kombinační vazby se slovesy.

SHRNUTÍ

Všech třicet jedna slovesných numerativů bylo po provedené analýze rozděleno do dvou skupin a čtyř podskupin. Rozeznávám dva typy obecných slovesných numerativů, a to buď s významem krát či jako prostředek vyjádření dokonavosti (kdy jde o jednorázový průběh děje nebo opakovaný průběh jednorázového děje). I slovesné numerativy specializované jsou dvojího typu, tedy s extrémní mírou specializovanosti a s kontextovou specializovaností. Slovesné numerativy zařazené v různých skupinách se od sebe navzájem liší mírou specializovanosti, užitím, souvislostí mezi významem slovesného numerativu a jeho užitím i počtem dohledaných sloves, se kterými se kombinují. Pro přehlednost jsem sestavila dvě níže umístěné tabulky, kdy první reflektuje všechny vyjmenované faktory kromě počtu dohledaných sloves – tyto informace obsahuje tabulka druhá, omezující se na srovnání kvantitativní.

Dalším bodem analýzy bylo srovnání s údaji o slovesných numerativech, které v USJČ poskytuje profesor Švarný a Jaromír Vochala v ZKŠČ III, alespoň v případech, kdy jsou takové údaje dostupné. Několik málo desetiletí od vytvoření tohoto slovníku je dostatečně dlouhá doba k tomu, aby se okruh sloves, který se s každým ze slovesných numerativů pojí, rozšířil či ubral poněkud jiným směrem. U některých se mi tato teze skutečně potvrdila. Jmenovitě se jedná o následující slovesné numerativy: 阵 (neprokázalo se jeho spojení výhradně s kratšími a intenzivními ději, ale s průběhem jakéhokoli děje), 顿 (platí, že indikuje dávku určitého děje, ale inklinace ke slovesům s významem tlouci či nadávat je mnohem méně patrná a tento slovesný numerativ se stává více obecným), 通 (stejný případ jako 阵), 声 (Oldřich Švarný jej zmiňuje pouze na kontext mluvení, ve skutečnosti však tvoří kombinační vazby s nemalým množstvím sloves s významem vydávání jakéhokoli zvuku), 步 (spojit ho pouze s významem „krok“ je příliš úzké, pojí se se slovesy pohybu obecně – fyzickými pohyby i mentálními procesy), 句 (obdobně jako 声, jen má užší spektrum dohledaných sloves), 棍 (pojí se slovesy s významem jakéhokoli úderu, ne jen rány holí), 刀 (není omezený jen na význam rány nožem či užívání nože, ale na jakýkoli ostrý nástroj k sekání, řezání či krájení), 下 (netvoří kombinační vazby jen se slovesy s významem úderu či prudkého pohybu shora dolů – výjimkou je například sloveso „hladit“) a 针 (není omezeno jen na

význam „steh“, ale na širší kontext, například „dát injekci“ či „cítit pálení“ - „sešít“ je jen jedním z možných valenčních sloves). U slovesných numerativů, kde Oldřich Švarný způsob užívání nekomentuje, jsou popsány pouze výsledky, ke kterým jsem dospěla sama.

Častým problémem, na který jsem při psaní této práce narážela, byly případy překlepů, v čínštině označované jako 错别字 – a to i v tak reprezentativním korpusu, jako je ten Pekingské univerzity. Nejvíce těchto překlepů bylo objeveno při analyzování slovesného numerativu 觉, a jednalo se především o chybné zápisy slovesa 眯. Množství překlepů také vykazovala lemmata pro slovesný numerativ 声, především ve výrazech onomatopoických. Odhalené případy jsem konzultovala s rodilým mluvčím a nahradila správným znakem, bylo-li to možné. V opačném případě byla věta z korpusu vyjmuta s ohledem na možné zkreslení výsledků analýzy.

Dalším úskalím byla problematika adjektiv – během analyzování jich bylo v korpusech dohledáno velké množství, ale po úvaze a konzultaci jsem se je rozhodla z korpusu vyjmout, jelikož se zabývám analýzou pouze slovesných numerativů, a užití adjektiva podle některých lingvistů není do charakteristiky slovesných numerativů zahrnuto.

Další během analýzy sledované faktory obsahuje následující tabulka:

OBECNÉ SLOVESNÉ NUMERATIVY	znak + český ekvivalent	užití	sémantická souvislost
<i>a) s významem „-krát“</i>	次 „výskyt; čas“	neomezeně – s jakýmkoli slovesem vyjadřujícím děj	ne
	回 „vrátit“	neomezeně – s jakýmkoli slovesem vyjadřujícím děj	ne
	倍 „čas; doba“	neomezeně – s jakýmkoli slovesem vyjadřujícím děj	ne

<i>b) vyjádření dokonavosti</i>	遍 „vše; všude“	neomezeně – s jakýmkoli slovesem vyjadřujícím děj	ne
	阵 „časový úsek“	neomezeně – s jakýmkoli slovesem vyjadřujícím děj	ne
	通 „projít skrz“	neomezeně – s jakýmkoli slovesem vyjadřujícím děj	ne
	场 „časový úsek“	neomezeně – s jakýmkoli slovesem vyjadřujícím děj	ne
	顿 „chod; porce jídla“	neomezeně – s jakýmkoli slovesem vyjadřujícím děj	ne
	把 „uchopit; držet“	neomezeně – s jakýmkoli slovesem vyjadřujícím děj	ne
	过 „minout“	neomezeně – s jakýmkoli slovesem vyjadřujícím děj	ne
	下 „dole; přísti“	neomezeně – s jakýmkoli slovesem vyjadřujícím děj	ne
SPECIALIZOVANÉ SLOVESNÉ NUMERATIVY			
<i>a) extrémně specializované</i>	水 „voda“	ve významu praní, čištění	ano
	扣 „závit; knoflík“	ve významu utáhnout (šroub)	ano

b) <i>kontextová specializovanost</i>	觉 „spát“	ve významu spánku	ano
	步 „krok“	se slovesy pohybu	ano
	脚 „noha“	se slovesy pohybu	ano
	跳 „skok“	se slovesy pohybu	ano
	趟 „výlet; cesta“	se slovesy pohybu	ano
	口 „ústa; otvor“	pro činnosti vykonávané ústy	ano
	声 „zvuk“	ve významu vydávání zvuků	ano
	句 „věta“	pro mluvení, vydávání zvuků	ano
	眼 „oko“	ve významu dívání se	ano
	行 „jít“	setkávání, pořádání akcí	ano
	遭 „kolo; dokola“	ve významu dokola či okolo	ano

	周 „obvod; okruh“	ve významu dokola či okolo	ano
	圈 „kruh“	ve významu dokola či okolo	ano
	针 „jehla“	ve významu dát injekci, sešít ránu	ano
	刀 „nůž“	pro řezání, sekání či krájení	ano
	棍 „hůl“	ve významu rány či úderu	ano
	枪 „zbraň“	ve významu úderu či výstřelu	ano
	拳 „pěst“	ve významu rány pěstí	ano

Tabulka č. 1 Klasifikace slovesných numerativů

Jak jsem již nastínila v samotném textu bakalářské práce, a co zde reflektuje druhý a čtvrtý sloupec tabulky, sémantický okruh sloves často souvisí s významem znaku užitého ve slovesném numerativu, například 刀 znamená „nůž“ a i slovesný numerativ 刀 tvoří kombinační vazby se slovesy s významem řezání a krájení, 脚 znamená „noha“ a slovesný numerativ 脚 se nejčastěji pojí se slovesy s významem „jít, kráčet“, apod. Jak vidíme v tabulce číslo jedna, souvislost mezi významem slovesného numerativu a jeho užitím se ani v jediném případě neobjevuje ve skupině slovesných numerativů obecných. Naopak ve skupině specializovaných slovesných numerativů je tento vztah zcela zřejmý, vyskytuje ve všech případech.

Údaje ve třetím sloupci reflektují příčiny pro zařazení slovesných numerativů do příslušných skupin a podskupin – u slovesných numerativů obecných je užití v podstatě neomezené, u specializovaných se vždy jedná o omezení na jedno sloveso či jeden kontext.

Kvantitativní srovnání obsahuje tabulka následující:

SLOVESNÝ NUMERATIV	POČET SLOVES
水	1
扣	1
跳	3
棍	4
针	5
觉	6
周	6
脚	8
枪	11

遭	14
行	17
刀	18
拳	21
眼	30
趟	38
口	45
圈	47
步	69
句	124
声	163

Tabulka č. 2 Kvantitativní srovnání slovesných numerativů

Jak jsem zmínila již v úvodu práce, u obecných slovesných numerativů můžeme hovořit o téměř neomezené schopnosti tvořit kombinační vazby se slovesy, proto nelze provést kompletní výčet těchto sloves. Z toho důvodu je v kvantitativní části analýzy zahrnuta pouze skupina slovesných numerativů specializovaných. Z této tabulky kvantitativního srovnání je patrné, že největší schopnost tvořit kombinační vazby má slovesný numerativ 声 s počtem 163 dohledaných sloves a onomatopoií. Za ním následuje

slovesný numerativ 句 se 124 dohledanými slovesy. 声 a 句 jsou jedinými slovesnými numerativy, které tvoří kombinační vazby s více než stovkou sloves (alespoň v kategorii specializovaných slovesných numerativů – u obecných by byly počty dohledaných sloves samozřejmě vyšší). Oba tyto slovesné numerativy mají navíc téměř totožný sémantický okruh sloves, se kterými tvoří kombinační vazby, v obou případech se jedná o kontext mluvení a vydávání zvuků obecně. Dále je z tabulky patrné, že většina z těchto dvaceti specializovaných slovesných numerativů tvoří kombinační vazby s více než deseti, ale méně než padesáti různými slovesy. Jen o něco méně početné je ale zastoupení slovesných numerativů s méně než deseti dohledanými slovesy. Nejnižším počtem dohledaných sloves (pouhého jednoho jediného) disponují samozřejmě extrémně specializované slovesné numerativy 水 a 扣, což je ostatně také důvodem, proč pro ně byla tato zvláštní skupina vytvořena.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývala analýzou slovesných numerativů v moderní čínštině a měla několik cílů. Zaprvé rozlišení slovesných numerativů obecných a specializovaných a jejich další rozřazení na základě společných znaků. Dalším bylo vyhledání příkladových sloves pro slovesné numerativy obecné a kompletní výčet dohledaných sloves pro slovesné numerativy specializované. Všechna dohledaná slova měla být následně opatřena českými ekvivalenty. Dalším cílem analýzy bylo provedení srovnání s údaji v USJČ a ZKSC ohledně užívání jednotlivých slovesných numerativů – zda se změnilo a popřípadě v jakém ohledu. Poslední otázkou, kterou jsem si kladla, bylo, zda je sémantická souvislost mezi významem znaku ve slovesném numerativu a slovesy, se kterými se kombinují, a pokud ano, tak u kterých slovesných numerativů tomu tak je. Abych se dopátrala výsledků, bylo třeba sestavit můj vlastní korpus vět pro každý jeden slovesný numerativ tak, aby se slovesa v nich obsažená neopakovala. Tento korpus byl vytvořen pomocí tří online korpusů a USHČ.

Provedenou analýzou byl ověřen poznatek z odborné literatury, že rozeznáváme slovesné numerativy obecné a slovesné numerativy specializované, které tvoří kombinační vazby jen s některými sémantickými skupinami sloves – obě dvě skupiny rozeznává Oldřich Švarný i Jaromír Vochala. Za obecné slovesné numerativy považují takové, u kterých nelze přesně stanovit jediné sloveso či zvláštní sémantický okruh sloves, ani kontext, pro jejich užití. U všech obecných slovesných numerativů jsem alespoň naznačila okruh sloves, se kterými tvoří kombinační vazby, a nastínila jsem důvody pro jejich užití. Kompletní výčet sloves zde vytvořit nelze, jelikož jejich užití je univerzální. Také jsem vytvořila dvě podskupiny obecných slovesných numerativů: (1) s významem „-krát“ a (2) indikující průběh děje. Do první podskupiny patří 次, 回 a 倍, do druhé 遍, 阵, 场, 顿, 把, 过, 下 a 通. Rozdíl mezi oběma skupinami je v tom, že 次, 回 a 倍 mohou tvořit kombinační vazby s jakýmkoli slovesem vyjadřujícím děj, pojí se s číslovkami řadovými i násobnými a do češtiny se nejčastěji překládají jako „-krát“ (jak už demonstruje název podskupiny). Z důvodu jejich v podstatě neomezené schopnosti tvořit kombinační vazby jsem zvolila pouze deset příkladových vět – pokud je možno užit jakékoli dějové sloveso, není vyčerpávající výčet potřeba. Slovesné numerativy ve druhé skupině nelze přeložit jako „-krát“ a jejich společným rysem je

fakt, že indikují průběh nějakého děje, a především indikují dokonavost – což je mnohdy jediným společným znakem tak různorodých sloves, které s nimi tvoří kombinační vazby.

Hlavním centrem mého zájmu však byly slovesné numerativy specializované. Uvádím u nich kompletní výčet všech dohledaných sloves, se kterými se pojí. Tyto specializované slovesné numerativy jsem dále rozdělila do dvou podskupin podle míry jejich specializovanosti na (1) extrémně specializované a (2) kontextově specializované. Rozdíl mezi těmito podskupinami je velmi zřejmý: extrémně specializované slovesné numerativy mají pouze jedno jediné dohledané sloveso, se kterým tvoří kombinační vazby (což je případ slovesných numerativů 水 a 扣), zatímco kontextově specializované jsou ty slovesné numerativy, které je možné užít se slovy z jedné sémantické skupiny (tedy v jednom jistém kontextu). Sem patří osmnáct z dvaceti specializovaných slovesných numerativů, jmenovitě jsou to slovesné numerativy: 觉, 步, 脚, 跳, 枪, 周, 圈, 拳, 遭, 口, 声, 眼, 句, 棍, 针, 行, 刀 a 趟.

Hlavním přínosem této práce je sestavení přehledu kolokací pro specializované slovesné numerativy (u slovesných numerativů bylo alespoň nastíněno), což je kromě prostředku pro provedení analýzy také praktický nástroj a ve své podstatě příručka pro užívání slovesných numerativů. Posloužit může každému, kdo chce obohatit svoji znalost čínštiny o sofistikovaný jev slovesných numerativů, a zároveň prokázat velmi dobrou znalost čínštiny použitím správné kombinace slovesného numerativu a vhodného slovesa.

Závěrem bych ráda dodala, že gramatický jev *slovesné numerativy* je jev velmi rozsáhlý, dosud ne plně probádaný a poměrně obtížně uchopitelný. Dělení, které ve své práci nabízím, není definitivním ani ultimátním řešením. Také se otevírají další otázky a směry, kudy se výzkum může dále vydat. V této bakalářské práci byla provedena analýza slovesných numerativů v moderní čínštině. Bylo by ale zajímavé a přínosné směřovat analýzu do minulosti, k čemuž by mohl posloužit CN korpus, který je vhodný pro práci s historickými formami čínštiny a umožňuje vyhledávání podle dynastií. To by umožnilo odhalit, kdy se slovesné numerativy začaly objevovat ve slovní zásobě čínštiny, a v jakém rozsahu. Následně by bylo umožněno srovnání s moderní čínštinou.

RESUMÉ

In Chinese there is a special group of words called verbal measure words. These are the only kind of measure words which are in case of conjunction with the numerals placed behind the verb. Verbal measure verbs generally indicate how many times the action took place, and thus represent one of the means for expressing a perfective mode. In a sentence in case of conjunction with the numeral fulfill the function of quantitative complement of frequency of verbal action. Verbal measure words have varying degrees of ability to bind to specific verbs. Except three verbal measure words with a wide range of potential links (次, 回, 下) there is a number of specific verbal measure words which occur with verbs of certain properties only and grouped them into certain semantic units. The goal of my thesis is to create a list of combinational links of verbs and verbal measure words. Based on the *Didactic Chinese Language Dictionary* I will compile a corpus of sentences with verbal measure words. Subsequently, I will analyze the identified combinations and try on their classification into partial semantic subgroups.

Keywords: verbal measure words, verbs, corpus, collocation, analysis

SEZNAM LITERATURY

BENEŠOVÁ, Jana. Rozdíly v gramatické terminologii používané v USHČ, HČP I-IV a ZKSČ. Olomouc, 2004. Seminární práce magisterského studia. Univerzita Palackého v Olomouci. Filozofická fakulta

BLATNÁ, Renata a František ČERMÁK. Manuál lexikografie; uspořádal František Čermák, Renata Blatná .. [et al.]. Jinočany: H&H, 1995, 283 s. Edice linguistica. ISBN 80-85787-23-7.

CHAO, Y. R. A Grammar of Spoken Chinese. Berkley/Los Angeles/London: University of California Press, 1986. 847 s.

KANE, Daniel. Knížka o čínštině. Mirošovice: Desert Rose, 2009, 207 s. ISBN 978-80-903296-1-4.

LI, C.N.; THOMPSON, S.A. Mandarin chinese. A functional reference grammar. Berkley: University of California Press, 1981. 691 s.

MATYSKIEWICZOVÁ, Silvie. Klasifikace měrových slov v moderní hovorové čínštině. Olomouc, 2012. bakalářská práce (Bc.) Univerzita Palackého v Olomouci. Filozofická fakulta

NORMAN, Jerry. Chinese. Cambridge University Press, 1988, 292 s. ISBN 978-0-521-29653-3.

SUN, Chaofen. Chinese: A Linguistic Introduction. Cambridge University Press. 2006, 234 s. ISBN 978-0-521-82380-7.

ŠVARNÝ, Oldřich. Hovorová čínština v příkladech III. 1. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998, 251 s. ISBN 80-7067-819-4.

ŠVARNÝ, Oldřich. Učební slovník jazyka čínského I-IV. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. 4. sv. (I. díl. 1998. lxxiii+grafy (50) + 289 s.; II. díl. 1999. s. 290-799.; III. díl. 1999. s. 800-1311.; IV. díl. 2000. s. 1312-1731 + 96 + 22 + xxi.)

ŠVARNÝ, O.; UHER, D. Úvod do studia hovorové čínštiny. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 2001. 233 s.

ŠVARNÝ, Oldřich a David UHER. Prozodická gramatika čínštiny. 1. vyd. V Olomouci: Univerzita Palackého, 2014, 163 s. ISBN 978-80-244-4205-1.

VOCHALA, Jaromír a Žu-čen VOCHALOVÁ. Základní kurs současné čínštiny. 1. vyd. Praha: SPN, 1980, 4 sv.

ZGUSTA, Ladislav. Manual of lexicography. Praha: Academia, 1971, 260 s.

ZHU, Dexi. Přednášky o gramatice 语法讲义. Beijing: Shangwu Yinshuguan. 231 s.

INTERNETOVÉ ZDROJE

Beijing University CCL Online Corpus

dostupné z: <https://ccl.pku.edu.cn>, přístup získán: 4. 1. 2017 [online]

BLCU Chinese Corpus

dostupné z: <https://bcc.blcu.edu.cn>, přístup získán: 4. 1. 2017 [online]

CN Corpus

dostupné z: <https://cncorpus.org>, přístup získán: 4. 1. 2017 [online]

Corpus Linguistics at BFSU

dostupné z: <http://www.bfsu-corpus.org/content/blcu-chinese-corpus-bcc-corpus-10-billion-characters>, přístup získán: 7. 1. 2017 [online]

Peking University CCL Online Corpus – Advanced Web Vocabulary Research Tools-and-Apps

dostupné z: <https://challenges.hackingchinese.com/resources/stories/227-pekings-university-ccl-online-corpus-slash-yu-liao-ku-jian-suo-xi-tong-wang-luo-ban>, přístup získán: 7. 1. 2017 [online]

Recent Developments in Chinese Corpus Research

Zhan Weidong, Chang Baobao, Duan Huiming, Zhang Huarui

dostupné z:

<http://ccl.pku.edu.cn/chlib/articles/RecentDevelopmentsinChineseCorpusResearch.pdf>
přístup získán 7. 1. 2017 [online]

The New Chinese Webcorpus *Hanku* – Origin, Parameters, Usage

Luboš Gajdoš, Radovan Garabík, Jana Benická

dostupné z:

https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kvas/SOS_abstracts_15.1/Gajdos_15_1.pdf, přístup získán: 7. 1. 2017 [online]

KORPUS

次

1. *我去清了他三次 他都没说来还是不来。
Zval jsem ho (*dosl.* šel jsem ho pozvat) třikrát, ale on se nikdy nevyjádřil, jestli přijde, nebo ne.
2. 还要求我们把同样的题目再写一次。
Ještě požadují, abychom znovu psali na stejné téma.
3. 真想再来一次。
Opravdu by rád znovu přišel.
4. 国民党中央全会每年举行一次。
Zasedání Ústředního výboru Kuomitangu se koná každý rok.
5. 最好每隔两、三天就吃一次。
Nejlépe jíst jednou za dva, tři dny.
6. 每隔十年还要重做一次。
Každých deset let je potřeba udělat znovu.
7. 他也顾不上回家几次。
Už několikrát se mu nepodařilo vrátit se domů.
8. 这位一米八的男子汉急得居然在家里偷偷哭了好几次。
Tento muž, vysoký metr osmdesát, se doma tajně několikrát rozplakal.
9. 那年夏天, 我便在河里游了几次。
Toho roku v létě jsem po řece cestoval několikrát.
10. 老师们到家里去叫几次。
Učitelé šli domů několikrát volat.

回

1. *他来了不到五回。
Nebyl tady ještě ani pětkrát.
2. 真命天子出现了, 儒家“大一统”的理想, 又实现一回。
Císař stanovený nebesy se objevil, ideji konfucíánského učení bylo dosaženo.
3. 走在澳大利亚的街上戴着耳机听, 结果在异国他乡又哭了一回。
(...) Ve výsledku v cizině zaplakala.
4. 1999年1月, 宋朝弟用他的量子思维好好地“跳跃”了一回。
V lednu 1999 dynastie Song využila svého kvantového myšlení a „poskočila“.
5. 今晚咱们畅饮一回。
Dnes večer pijme, co hrdlo ráčí.
6. 大的召开, 又让散户们失望一回。
Národní kongres znovu investory zklamal.
7. 我总算没让你们这一老一小跑一回。
Jaktěživ jsem vás staré ani mladé nenechal zbytečně běhat.
8. 他们毕竟在市场经济中潇潇洒洒地干一回。
Konečně jste se dostali do centra tržního hospodářství.
9. 赛特我只去一回。
V Dorsetu jsem byl jen jednou.
10. 可怜的乞丐, 活着的时候可能一辈子没风光过, 死了才风光一回。
Chudák žebrák, za celý svůj život si pravděpodobně nikdy neužil slávy ani luxusu, až po smrti.

倍

1. 使我国氧化铝生产成本明显高于国外，其综合能耗几乎**高出**一倍。
(...) Celková spotřeba energie vzrostla téměř dvojnásobně.
2. 光纤和芯片的魔力在推动着这个行业，芯片能力每隔几年就会**增长**一倍。
(...) Kapacita čipů se za několik let zdvojnásobí.
3. 每隔一年半左右就会**增加**一倍，性能也**提高**一倍。
Za každý rok se asi polovina zdvojnásobí, výkon se zdvojnásobí také.
4. 今年的 MBA 学费几乎比去年**涨**了近一倍。
Letošních studentů MBA je proti loňsku téměř dvojnásobný.
5. 在 2 个多月内，股价从 4. 18 升至 8. 25 元，**升幅**近一倍。
Za více než dva měsíce objem akcií vzrostl z 4.18 na 8.25 juanů, což je nárůst o polovinu.
6. 而且原最高价买入者还**获利**一倍。
Ale i kupující za nejvyšší prodejní ceny vydělali o polovinu.
7. 包钢厂区绿化覆盖率达 2 5 %，**超过**了全区平均水平一倍。
(...) To přesahuje průměr celého regionu o více než polovinu.
8. 据报道，尼日利亚货币奈拉与美元的比价，黑市与官价**相差**近一倍。
(...) Rozdíl mezi černým a oficiálním trhem je téměř dvojnásobný.
9. 7 8 8 1 万元降为 3 8 9 6 . 7 万元，比上一年**减少**一倍。
Z 78,81 milionů juanů na 38.967 milionů juanů představuje dvojnásobné snížení oproti loňskému roku.

遍

1. *我把他从头到脚**看**了一遍。
Prohlédl jsem si ho od hlavy až k patě.
2. *你再**做**一遍我也许就学会了。
Když to předvedeš (*dosl. uděláš*) ještě jednou, možná, že se to už naučím.
3. 同时也是让你再**学**一遍。
Zároveň tě znovu přiměju studovat.
4. 我们再花两节课时间**讲**一遍。
Zase jsme využili času dvou vyučovacích hodin k vyprávění.
5. 其摘要填写无需照记账凭证**抄录**一遍。
Ostatní shrnutí musí být zapsána do formuláře, poukázky nemusí být okopírovány.
6. 我大概花两个小时这个书大概可以**浏览**一遍。
Trvalo mi skoro dvě hodiny tu knihu projít.
7. 我们重新再**来**一遍。
Znovu přijdeme.
8. 因为整个在现场下来的时候，就像是把拍摄的过程**回忆**了一遍。
(...) Je to jako vzpomínat na momenty z natáčení.
9. 甜蜜也罢，不管你愿意不愿意，酸甜苦辣你都得**通通尝**一遍。
Je třeba okusit všechny radosti i strasti života.
10. 然后冲进美容院叫美容师给我从头到脚都**护理**了一遍。
Pak vtrhl do kosmetického salonu a křičel na kosmetičku, aby se o mě postarala od hlavy až k patě.

阵

1. *客人来的时候儿大伙儿都**忙**了一阵。
Když přišli hosté, všichni měli najednou plné ruce práce.
2. *我妹妹**哭**了一阵，就睡着了。
Sestřička chvílku plakala a pak usnula.

3. 趁他们还没摆好阵势，咱们赶快打过去，还能**抵挡**一阵。
(...) Všichni rychle projdeme skrz, ještě můžeme odolat.
4. 晁错又**劝**了他父亲一阵。
Chao Cuo přesvědčil otce.
5. 刘表**安慰**了他一阵。
Liu Biao ho utěšil.
6. 他打死一个敌人，群众就**欢呼**一阵。
Zabil nepřítele, masy zajásaly.
7. 心理感受，例如：**心酸**了一阵，**痛苦**了一阵，**苦熬**了一阵，**羡慕**了一阵。
Vnitřní pocity, například: být smutný, trpět, přetrpět nesnáze, závidět.
8. 例如：**等**了一阵，**锄**了一阵，**抵抗**了一阵，**打听**了一阵，**比较**了一阵。
Například: počkat, okopávat, vydržet, zeptat se, porovnat.
9. 断水断粮使他耗尽精力，只能爬一段、**歇**一阵。
Být bez vody a jídla způsobilo vyčerpání energie, nezbylo než kousek vylézt a odpočinout si.
10. 当时还不知晓有“企业家”所谓的国人心里着实扑腾**琢磨**了一阵。
V tu dobu ještě nevěděl, že podnikatel apeloval na pocity lidí, aby pořádně zvažovali.

通

1. *他**骂**了我一通。
Pořádně mi vynadal.
2. *大伙儿**闹**了一通，又都散了。
(Všichni) chvíli <там> vyváděli, a pak se všichni rozešli.
3. 结果王伯阳被**暴打**了一通。
Ve výsledku Wang Boyanga zbili.
4. 事后，蒋、宋、孔几大家族免不了又要互相**埋怨**一通。
Po té události se všechny rodinné klany Jiang, Song a Kong nevyhnutelně chtěly navzájem obviňovat.
5. 人各一件，惟王嘉、马钰二人各增**记**一通。
Ma Yuer zapsal každého člověka.
6. 什么地方可以埋伏，指手画脚的**讲**了一通。
Na jakémkoli místě se dá schovat, řekl s divokou gestikulací.
7. 4年间他把自己的知识底子扎扎实实地**营造**了一通。
Po čtyři roky využíval svých znalostí k vytvoření pevného základu.
8. 蔡伟素一听就有点火，把办事处的同志**批评**一通。
Jak to Tai Weisu uslyšel, tak se rozpálil a zkritizoval soudruhy z kanceláře.
9. 要做什么事，忙忙碌碌地**干**一通。
Kdykoli je něco potřeba, dělal, co mohl, aby to vykonal.
10. 最终选一条最鲜美的，从头至尾细致致地**吃**它一通。
A naposledy to nejdělikátnější, od první do poslední jedl lehce a opatrně.

场

1. *去年秋天他**病**了一场。
Loni na podzim byl nemocný.
2. *他气得**哭**了一场。
Vzteky brečel.
3. 痛痛快快地**玩**一场。
Vesele si hraje.
4. 塘沽**运输**一场。
Tang Gu se přemístil.

5. 界人士已从沪报得悉顾、高两人来汉，故连日来磨刀霍霍，准备**鏖战**一场。
(...) V těchto dnech si ostří zbraně a připravují se na boj.
6. 今天下午，韩、菲两队为争夺小组第一名**激战**一场。
Dnes odpoledne budou týmy jižní Koreje a Filipín bojovat o první místo.
7. 以后成了大户，也算对得住我闺女**嫁**你一场。
Později jste se stali bohatou a vlivnou rodinou, považují za férové, aby si tě moje dcera vzala.
8. 我都无秩序、无系统地**乱看**一场。
Nemám žádnou objednávku, jen tak se dívám.
9. 回到北京就**感冒**了一场。
Když se vrátil do Pekingu, onemocněl chřipkou.
10. 她的理想是遇上一个她爱的人，这个人也爱她，生生死死地**爱**它一场。
Jejím ideálem je setkat se s člověkem, kterého miluje, tenhle člověk se do ní také zamiluje na život a na smrt.

顿

1. 母亲听说我考试不及格，把我**骂**了一顿。
Když matka slyšela, že jsem neudělal zkoušku, vyhubovala mi.
2. 他被老师**批评**了一顿。
Učitel ho zkritizoval.
3. 他就毫不客气**大吃大喝**一顿。
Velmi nezdvořile jedl a pil, co hrdlo ráčilo.
4. 老师一走，我就被妈妈**打**了一顿。
Jak učitel odešel, máma mě zbila.
5. 成绩单下来后，我被我爸**痛打**了一顿。
Po tom, co vyšel přepis výsledků jsem od táty dostal výprask.
6. 听完了总务部长的报告之后，董事长对他儿子**咆哮**了一顿。
Když doposlouchal zprávu ministra pro obecné záležitosti, zařval předseda na svého syna.
7. 我这个老婆子没文化，说不出话来，我得**哭**一顿。
Já nejsem kulturní manželka, nemám co říct, musím zaplakat.
8. 这事我来解决，还得好好**说**他一顿。
Já to vyřeším, pořádně s ním promluvím.
9. 对于一些他们认为“不反省”的人，也无可奈何，只好**恐吓**一顿。
Ohledně některých se domnívá, že lidé nuceni provést sebekritiku neměli jinou možnost než se nechat zastrašit.
10. 他先**恭维**了“球王”一顿。
Nejdříve zalichotil Qiu Wangovi.

把

1. *亏你**拉**了我一把，不然我一定叫汽车撞到了。
Ještě, že jsi mě strhnul, jinak by mě určitě porazilo auto.
2. 我还偷偷地**乐**了一把。
Potají jsem se radoval.
3. 今天我想放开来**玩**一把。
Dnes chci jít otevřeně bavit.
4. 希望他**帮**我一把。
Doufám, že mi pomůže.
5. 蒋介石本想通过此事，让孔家**捞**一把。
Čankajšek chtěl tu záležitost původně přejít a nechat Kongovu rodinu, ať si vydělá.

6. 他很快决定再**赌**一把。
Rychle se rozhodl si znovu vsadit.
7. 皇上当即封孙承宗为兵部尚书，并经略辽东，又**踢**上方宝剑一把。
(...) Znovu vykopal císařský meč.
8. 政府肯定不会坑老百姓的，于是她决定要**炒**一把。
Vláda určitě nechce lidi pohřbívat zaživa, a tak se jí rozhodli propustit.
9. 王大姐也想在国内股市找一个类似'微软'亚虎之类的股票**发达**一把。
Sestra Wang se na domácí trh s obdobou Microsoftu a vyvinout akcie ve stylu asijského tygra.
10. 本周跟风炒作股票'昆明机床'实在**赚**了一把。
Kunming Machine Tool tento týden na burze opravdu vydělalo.

过

1. *我**数**了好几过儿(好几遍)还是说不清。
Počítal jsem to mockrát, ale přesto se nemůžu dopočítat (*dosl.* spočítat to jasně).
2. 此后，印度半岛再也没有**统**一过。
Od té doby nebyl indický subkontinent sjednocen.
3. 发言者**照诵**一过。
Mluví podle toho recitoval.
4. 馆藏的目录，我曾**翻阅**一过。
Obsah kolekce jsem již prohlédl.
5. 李学勤更是乐而忘返，几乎把北图所藏金石甲骨资料全都**浏览**一过。
(...) Prohlédl téměř celou sbírku bronzů a želvích krunýřů ve sbírce knihovny Pekingské univerzity.
6. 最近才能把译稿匆匆**阅读**一过。
Nakonec už mohl ve spěchu přečíst rukopis překladu.
7. 百忙中**重温**一过。
Ve vši zaneprázdněnosti provedli revizi.
8. 颇有启发，又取出茨威格《昨日的世界》，**略读**一过。
Zweig znovu vytáhl Svět zítřka a prošel si ho.
9. 刚收到友人赠阅的一九九二年度诗选，**粗读**一过。
Právě jsem získal sbírku poezie z roku 1992, kterou přítel volně publikoval, a zběžně jsem ji prolétl.
10. 我就会以为它不**值得**一过。
Mohl jsem se domnívat, že to za to nestojí.

下

1. *他**打**了我一下儿。
Udeřil mě.
2. 和艾琳娜还真的**对打**了几下。
Opravdu proti sobě s Elenou bojovali.
3. 在众目睽睽之下亲昵地**抚摸**几下。
Pod veřejným dohledem ji políbil a pohladil.
4. 就用眉笔轻轻**描**上几下。
Potom udělala jemný črt tužkou na obočí.
5. 加入橄榄菜劣**炒**几下。
Přidejte olivy a zeleninu a osmažte.
6. 脚冻木了，就地**跺**几下。
Nohy měl ztuhlé chladem, tak zadupal.
7. 我从舷窗眺望，看到中国大陆的迷人景象，总想多**看**几下。
Když uviděl ty krásné scenerie pevninské Číny, chtěl vidět víc.

8. 船身骤然剧烈**晃动**了几下。
Trup lodi se najednou silně otřásl.
9. 舰长就将它多**拉**了几下。
Kapitán Zhang ještě víc zatlačil.
10. 不时捡起石头**敲打**几下。
Často sbírá kameny a hází s nimi.

水

1. *我那件新褂子只**洗**了一水就不像样子了。
Ta moje nová halena byla jen jednou praná, a už vypadá hrozně.

扣

1. *把螺丝帽儿在**紧**一扣。
Utáhni matici ještě o jeden závit.

觉

1. *我**睡**了一大觉。
Pořádně jsem se vyspal (*dosl.* spal jsem jeden velký spánek).
2. 久没有这个点我都还没睡觉了，我要喝一杯，然后好睡睡睡！又**睡醒**一觉。
Už dlouho jsem se nedostala do takového bodu, abych vůbec nespala, chci vypít jeden šálek, a pak spát, spát, spát! Zase jsem vzhůru.
3. 又不落冰雹刮台风，看样子不用上班，您老饶了我，行行好，给我**补**一觉。
Zase nepadají kroupy, neřadí tajfun, vypadá to, že nemusím do práce, odpusť mi, slituj se, nech mě ještě spát.
4. 这现在想是惯了，今儿**补足**了一觉。
Dnes musíme povstat v plné síle.
5. 可憔悴了，刚才来的时候还**眯**了一觉。
Vyčerpaný žalem, zrovna když přišel, zamžoural.
6. 我在这里：迷信一下记下忍不住爱特你刚才又**摔**了一觉。
Jsem tady: Ve slepém zbožňování nemůžu ani zapsat tu zvláštní lásku zrovna když jsi upadnul do spánku.

步

1. *他往前**走**了两步，又退回来了。
Popošel dva kroky dopředu a zase couvl.
2. 现在虽然处在一个比较特殊的阶段，但还是想使自己的水平能够再**提高**几步。
(...) Ale osobně bych svoji úroveň rád ještě zvýšil.
3. 他连忙双手敛后，**退开**几步。
Rychle ho popadl za obě ruce a vzdálil se.
4. 石强震动的**退来**几步。
Kámen byl silně odhozen.
5. 奥德利吃了一惊，爵士夫人说这番话时，他在野草和灌木之间**退缩**了几步。
(...) Trhl sebou mezi plevelem a křovím.
6. 他放下她，**退离**几步。
Položil ji na zem a ustoupil.
7. 林市这才惊怕起来，怕陈江水出手打她，本能的向后**退跳**了几步。
(...) Instinktivně uskočil.
8. 门一向两边分开，他立时反手拥着燕艳，急速地向后**退出**了几步。
(...) Objal rukou Yan Yana, který se hned stáhnul.
9. ”山田一听，高兴极了：“哟唏——”他一挥手，众日军向后**撤退**几步。
Mávl rukou a japonské jednotky ustoupily.

10. 氏的儿子，即使成年的武士也被他们凶狠的刀劲震慑，不由得**退让**了几步。
(...) Krutě ho ohrožovali nožem, nezbylo mu než se vzdát.
11. 董其心轻轻一挥，将他**震退**几步。
Dong Qixin lehce mávnul, což ho roztřásl.
12. 她立刻收起笑容，严肃起来，仿佛害怕他的注意。她向壁炉**退去**几步。
Ustoupila směrem ke krbu.
13. 她朝他**走近**几步。
Přistoupila k němu.
14. 同时也朝她**走过去**几步。
Ve stejnou dobu k ní přistoupil.
15. 她**来回走**了几步。
Šla tam a zpátky.
16. 他说着，又**走动**了几步。
Při mluvení se procházel.
17. 突然换了另一张脸，而它的魔法能量也突然加强，又再度向前**推进**了几步。
Náhle vyměnil tvář za jinou, a jeho magický energie náhle zesílila, pak zase ještě jednou přistoupil.
18. 那帮敌人向后一退，又向前**逼进**几步。
Ten nepřítel odstoupil a pak zase přistoupil.
19. 岳少俊点点头，朝前**迎上去**几步。
Yue Shaojun pokýval hlavou a čelil setkání.
20. 其实不知它也会将中国电影已经前进的脚步**带回去**几步。
Popravdě netuším, zda dokáže čínský film přinést zpět náskok.
21. 她挣开他的怀抱，**走出**几步。
Vytrhla ruce z jeho objetí a odešla.
22. 周瞳向前**迈出**了几步。
Zhou Tong vykročil směrem kupředu.
23. 姚纲与何彬比其他人**迟来**了几步。
Yao Gang a He Bin přišli později než ostatní.
24. 斯底里地喊，在大家的脑袋里产生山谷般的回响，并意犹未尽地**追出**几步。
(...) Dál pokračoval v hledání.
25. 蕾安娜再向山洞里面**移动**了几步。
Lei Annuo se znovu přesunul do jeskyně.
26. 吓得她连**返**几步。
Strachy ustoupila.
27. 高中生却朝大门口**挪**了几步。
Studenti se přesunuli směrem ke dveřím.
28. 并气势汹汹地向前**挪动**了几步。
Zpupně se přesunul vpřed.
29. 德克尔朝他**跨近**了几步。
Deecker k němu přistoupil.
30. 小兰向长风**靠近**了几步。
Do Xiao Lan se opíral silný vítr.
31. 你上这里来作什么？”老张向前**赶**了几步。
(...) Starý Zhang přistoupil.
32. 巴洛玛的脚没有力，可是拖着也**拖**了几步。
Bao Ma neměla v nohou žádnou sílu, ale ještě si je natáhla.
33. 李芒站起来，在屋子里**踱**了几步。
Li Mang vstal a přecházel po pokoji.
34. 两位老人步调一致地**送**了我几步。
Dva senioři spolu drželi krok, když mě šli vyprovodit.

35. 那我**转送**你们几步。
Tak já vás odsunu.
36. 老婆，一定要这么十全十美吗？当然不必，若薇娜**离开**油脂锅几步。
Manželka je určitě dokonalá, že? Samozřejmě, že není, Ruo Weinuo opustil hrnec s olejem.
37. 心头大石方放下，只听钟荃清啸一声，肩头一晃，把大力神褚相**撞开**几步。
(...) Vší silou vrazil do Shen Chua.
38. 四个妇人走在头里，三个男人跟在后边，略略**隔开**了几步。
Čtyři ženy v čele, tři muži za nimi, sotva oddělení.
39. 它轻巧地落在了上面，**爬**了几步。
Ladně spadl na zem a popolezl.
40. 意料之外的，走不到两步，晕眩感又袭向她，使她**跟跄**了几步。
Navzdory očekávání neušel ani dva kroky, potácivě k ní přitančil.
41. 怔忡地，凄楚地凝视着她好一会儿，才瘫痪似地放开双手，朝后**跌**了几步。
Pateticky na ni hodnou chvíli zíral až jako v paralyze svěsil obě ruce a upadl nazad.
42. 只见利剑过处，血光暴现浅，剑鹰帮主石剑田向前**跌撞**几步。
Vklópýtal směrem před.
43. 他握紧了手上的钢刀，慢慢地往前**踏**了几步。
Popadl do ruky čepel nože a pomaličku vykročil vpřed.
44. 他远远地看见赵老巩坐在船上等他，就急煎煎地**小跑**了几步。
Zdálky se díval na Zhao Laogonga, jak sedí na lodi a čeká na něho, a tak naléhavě cválal.
45. 韦特比挣脱揪着他衣领的双手，向后**踉跄**了几步。
(...) Zapotácel se.
46. 不要客气，到前边去！”主人迫不得已，往前**踏**了几步。
Majitel byl donucen loudat se vepředu.
47. 我**前行**了几步。
Pojedu napřed.
48. 云翔拄杖，往房间里**跛行**了几步。
Yun Yunxiang o holi vkuhal do místnosti.
49. 什么也没有发生！他又往前**跨**了几步。
A co se ještě nestalo! On přešel napříč směrem vpřed.
50. 我觉得现在可以从窗口窥视，就身不由主地往岩石堆起的假山上**登**了几步。
Myslím, že teď můžeme vykouknout z okna, a tak nedobrovolně vyšplhal na horu ve skalách.
51. 我觉得背后一轻，猛地又往前**窜**了几步。
Cítil jsem světlo v zádech a náhle utekl.
52. 这引起了他的警惕，于是就**紧跟**了几步。
To zvýšilo jeho ostražitost, a tak ho těsně následoval.
53. 你！”“但是——”倏地，狄一拳送还他，使得风龔踉跄**退**了几步。
(...) Náhle ho Di udeřil pěstí, až se Feng Yan zapotácel.
54. 他们跳了起来，向谷口跑去，费海青走在前面，嘉琪**落后**了几步。
(...) Jia Qi zaostával.
55. 他听了一会儿，忽然起身向那边**奔**了几步。
Chvíli poslouchal, pak najednou vstal a spěchal/běžel ke straně.
56. 他低下头**加快**了几步。
Se skloněnou hlavou přidal do kroku/zrychlil.
57. 殷莫愁**颤怯**了几步。
Yin Mochou se roztrásl.
58. 他低着头，在黑暗的底楼走道里**徘徊**了几步。
Se skloněnou hlavou se procházel v temné chodbě v přízemí.

59. 而冷自泉却无法说停就停，又因为收不住势子，向前**冲**出了几步。
A protože se mu nedostávalo sil, spěchal/vyběhl kupředu.
60. 着艰苦卓绝的斗争，遇到下雨天，开荒就更难了，前进一步，要**滑**下几步。
Když přijde déšť, obdělávání půdy je ještě obtížnější, o krok dál a sklouznete se.
61. 告辞出来了，他向黛二小姐这边走过来。于是，很偶然地他们**同**行了几步。
A tak příležitostně šli/cestovali spolu.
62. 他伸手抓住了一根山藤，**攀**上了几步。
Popadl Shan Tenga a vytáhl ho.
63. 猛然间，白玉环的双掌打到乾的后背上，乾“哼”了一声，向前**欺**去几步。
(...) Násilím ho přiměli jít kupředu.
64. 块木板裂开，藏在其中的“蜘蛛”被扯了出来，被他拖着在地上**滚**了几步。
(...) Vytrhnout a táhnout po zemi.
65. 杨明自动**离**了几步。
Yang Ming se sám od sebe vypařil.
66. 柏西不由得往雁北身旁**凑**了几步。
Bai Xi si nemohl pomoci, aby se nedal dohromady s Yan Bei.
67. 他又痛苦又悲伤，回头看了一眼，下意识地**向**门口**迈**了几步。
Trápil se a byl smutný, otočil hlavou a podíval se, nevědomky zamířil ke dveřím.
68. 我连忙一跃而起，**飞**奔出了几步。
Náhle vyskočil na nohy a uháněl.
69. 他想追，把她在地上**拖**了几步。
Chtěl ji prohledat, tak ji stáhnul k zemi.

脚

1. *他**踩**了我一脚。
Několikrát mi šlápl na nohu.
2. *他们把他打倒在地上又**踢**了他一脚。
Povalili ho na zem, a ještě do něj párkrát kopli.
3. 四人帮”始终把他看作眼中钉，打翻在地还要**踏**上一脚。
„Banda čtyř“ ho od začátku do konce považovala za trn v oku, srazili si ho k zemi, a ještě po něm chtěli šlapat.
4. 感觉挺好，再**来**一脚。
Až ti bude lépe, tak zase přijď.
5. 他就一眨眼，调皮地**飞**起一脚。
Zamrkala a hlučně vzlétla.
6. 他**回**了对方一脚。
Vrátil se na druhou stranu.
7. 跳过公路的封锁沟，变吉哥还**跌**了一脚。
Přeskakujíc příkop blokující silnici, Bian Jige ještě upadl.
8. 李欣对黄帽子说：“我先**走**一脚。
Li Xin povídá Huang Maoziov: „Nejdříve půjdu já.“

跳

1. *我嚷了一声，**吓**了他一跳。
Zakřičel jsem tak, že jsem ho vyděsil.
2. 他**惊**了一跳。
Vyplašil se.
3. 大家又是**骇**了一跳。
Všichni byli ohromeni.

趟

1. *我去清了他三趟他都没说来还是不来。
Zval jsem ho (*dosl.* šel jsem ho pozvat) třikrát, ale on se nikdy nevyjádřil, jestli přijde, nebo ne.
2. 大家很希望您能回去一趟。
Všichni doufáme, že se budete moct vrátit.
3. 于是决定亲自走一趟。
A tak se rozhodl tam dojít osobně.
4. 漂洋过海, 这么老远, 你还何必再跑一趟。
Cestování přes moře, tak daleko, proč jen zase musíš utíkat.
5. 宋子文提出让太太和他重返大陆一趟。
Song Ziwen požadoval, aby se paní i s ním vrátili na pevninu.
6. 我真的想回家一趟。
Doopravdy se chci vrátit domů.
7. 否则, 从常理上讲, 他无论如何也要回韶山一趟。
Nehledě na cokoli se chce vrátit do Shaoshanu.
8. 钱永强被派到阿尔及利亚, 去了一年八个月, 去年回来了一趟。
Qian Yongqiang byl poslán do Algerie, byl proč rok a osm měsíců, loni se vrátil.
9. 经理让我第二天再来一趟。
Ředitel chtěl, ať druhý den zase přijdu.
10. 3年前, 参谋长到福州开会, 结束后到石狮一趟。
Před třemi lety jel vedoucí oddělení na schůzi do Fuzhou, po skončení došel ke kamennému lvu.
11. 一天上午, 我特地到文化步行街游了一趟。
Jednoho dne odpoledne jsem se výjimečně šel projít po ulici Wenhua.
12. 三姐德梅一家从深圳回来, 准备接老爸到南方玩一趟。
3 sestry z rodiny Demei se vrátily ze Shenzhen, připraveny setkat se s otcem a jet se pobavit na jih.
13. 晚饭后, 妈妈还像往常一样, 说有事出去一趟。
Po večeři to s mamkou ještě bylo jako obvykle, řekla, že má něco na práci a odešla.
14. 自香港回归以后, 我就一直想去看看, 旅游一趟。
Po návratu z Hongkongu jsem se chtěl jít přímo porozhlédnout, cestovat.
15. 让她下礼拜来上班吧, 哦, 上班前让她上我办公室一趟。
Ať přijde příští týden do práce, oh, a ještě před tím ať za mnou přijde do kanceláře.
16. 以便学成回国, 报效国家, 也不枉出国一趟。
Jak dokončil studia, vrátil se do rodné země, odvděčit se své zemi a zbytečně neodjíždí do zahraničí.
17. 第一次用卡后, 卡上的金额还是 15 美元, 等于白赚一趟。
Poté, co poprvé použil kartu, částka na kartě byla 15 amerických dolarů, což se rovná výdělku bez námahy.
18. 午饭后再进城一趟。
Po obědě znovu vstoupil do města.
19. “狮子星号”将每周从香港到厦门往返一趟。
„Lion Asterisk“ jezdí každý týden do Hongkongu a zpět.
20. 从早上 6 时 25 分至晚上 22 时 30 分, 平均每 15 分钟开行一趟。
Od 6:25 ráno do 22:30 večer vyjíždí průměrně každých 15 minut.
21. 义卖、糖果义卖, 很快就筹足了钱, 到博克努山区的艾力洛志山远足一趟。
Přijeli k hoře Aili Luozhi v horském areálu Bo Ke Nu na túru.
22. “他?”那贵妇一怔, “喊住他, 我们用汽车送他一趟。
„On?“, zhrozila se ta noblesní paní. „Zakřič na něho ať zastaví, vyzvednu ho autem.“

23. 他说要专程到杭州去拜访小爷叔，顺便逛西湖，我只好陪他一趟。
Rekl, že si chce udělat zvláštní výlet do Hanzhou navštívit Xioye Shu, jen tak se procházet kolem Západního jezera a mně nezbylo než ho doprovázet.
24. 下起雨来了，他说这场雨过后就是秋天，我们该远行一趟。
Začalo pršet a on řekl, že až skončí tyhle deště, bude tu podzim, takže bychom se měli vydat na dalekou cestu.
25. 昨天，小俩口想借马去地里用一趟。
Zítří si chce Xiao Liakou půjčit koně a jít se s ním projet po polích.
26. 我到南关车站上溜了一趟。
Přišel jsem k jižní bráně stanice a proklouzl dovnitř.
27. 它不惜向下走回头路，沿着槽爬了一趟。
Bez zaváhání se vydali zpět na cestu a šplhali podél koryta.
28. 老杨，今晚辛苦你一趟。
Lao Yangu, dnes večer jsi tvrdě pracoval.
29. 他从窝棚上跳下去，在瓜园里踩了一趟。
Vyskočil z chatrče a vkročil do Melounového parku.
30. 思的地方，在公司给他限定的出差日期里，余下几天到中国南方去逛一趟。
(...) Po zbývajících dny jsme si jeli projít jih Číny.
31. 这么的，我给你们服务一趟。
Tak, jsem vám k službám.
32. 到记有布匹数目的竹签，就又跑着回去了，想在天亮前，能争取再运一趟。
(...) Ještě před úsvitem o to můžeme usilovat, a pak se zase přesuneme.
33. 杨妈说：“您就受点累，再遛一趟。
Yang Ma řekla: „Až se unavíte, tak se zase vytraťte.“
34. 少尉又电话核实了一趟。
Praporčík si to zase telefonicky ověřil.
35. 我只能再说一遍，我们白打扰你了一趟。
Můžu jen znovu říct: zbytečně jsme tě obtěžovali.
36. 到后来，大事化为无事，去的人又回来，白忙了一趟。
(...) Zbytečně se namáhali.
37. 逛完早市还不时过来问几趟。
Potom, co si prošel ranní trhy se často přišel poptat.
38. 今天没事，出来拉几趟。
Dnes nemám nic na práci, půjdu ven.

口

1. *这肉我咬了好几口，还是咬不下来。
Ať jsem kousal, jak jsem kousal, to maso jsem ukousnout nedokázal (dosl. to maso, kousl jsem mockrát, ale přece jsem neukousl.
2. 她觉得这个男人太没有礼貌了，便啐了他一口。
Domnívá se, že ten muž nemá ani trochu vychování, naplivat na něj.
3. 她变着法子做可口的饭菜，只想让思成多吃一口。
Změnil metodu, aby udělal chutné jídlo, aby přiměl Si Chenga víc jíst.
4. 有时恨不得扑上去亲他一口。
Někdy už se nemůže dočkat a spěchá, aby ho políbila.
5. 挎包里还带着烧饼，饿了就啃一口。
V tašce donesl ještě sušenky, byl trýzněn hladu.
6. 法律不是自己口袋里的香烟，什么时候想要，就可以抽上一口。
Právo není krabička cigaret, ze které si potáhnete kdykoli se vám zachce.
7. 不知为什么，她自己也尝了一口。
Nevím proč ona sama také ochutnala.

8. 禹作尧点燃了手上夹了很久的香烟，狠狠吸了一口。
Yu Zuoyao silně potáhnul z dlouhé zapálené cigarety, kterou třímал v rukou.
9. 不想气呼呼的小伙子又吐了一口。
Mladík zničehonic zlostně zalapal po dechu a odplivl si.
10. 酒，我喝一口，献给火神一口。
Alkohol, doušek vypiju já, doušek pro boha ohně.
11. 女人想了想，终是响应他了，端盅抿了一口。
Žena rozmýšlela a rozmýšlela, až mu nakonec odpověděla, svírala hrnek oběma rukama a upjela.
12. 不知为何，却被鸿雁狠狠拧了一口。
Nevím proč, ale divoká husa silně klovlá.
13. 孔太平笑一笑，放下凉茶，拿起热茶呷了一口。
Li Taiping se usmál, odložil ledový čaj, pozvedl horký čaj a usrkl.
14. 当时论词者“于祖词咏叹赞誉如一口。
Podle veřejného mínění té doby Yu Zuci chvályhodně intonoval.
15. 赛的前日，一只闯狠狠地叮了一口。
Před soutěží se jeden z koní silně zakousl.
16. 你立刻让啤酒呛了一口。
Ihned to pivo začni dávit.
17. 完全没有觉察到他的反应，接过他的空杯，又倒了杯酒，坐下去浅啜一口。
Vůbec nepřišli na jeho odpověď, vzal jeho prázdný pohár, znovu mu nalil, posadil se a lehce usrkl.
18. 他停住，鼻尖凑到杯子口上，深嗅一口。
Zastavil se, špičku nosu přiblížil k okraji sklenky a zhluboka začichal.
19. 实在让醋那尖溜溜的香气弄得走不动了，就拔下瓶盖，抿了一口。
Ocet má opravdu tak silné aroma, že nemohl jít, tak odšrouboval uzávěr a usrkl.
20. 你倒伤我一口。
Zranil jsi mě.
21. 那么一来她准会照直地向他脸上唾一口。
Jak přišel, plivla mu rovnou přímo do tváře.
22. 巧克力大厦滴着褐色的奶油蜜汁儿，馋得人人都恨不能上去舔它一口。
Z čokoládové stavby ukapávala hnědá sladká krémová tekutina a nenasytní lidé si přáli, aby na ni mohli vyšplhat a líznout si.
23. 叶桑于是叹息了一口。
Yu San si pak povzdechl.
24. 她跳起来呗儿了我一口。
Vyskočila a skandovala pro mě.
25. 背靠在湿漉漉的红土上，点支烟嘍了一口。
Zády na vlhké hlíně potahoval z cigarety.
26. 去厨房接了一缸子水，含了一口。
Šel do kuchyně pro sklenici vody a chvíli vodu povaloval v ústech, než ji spolkl.
27. 吹开漂在水面的茶叶末儿，痛饮一口。
Pila, co hrdlo ráčilo.
28. 我在碗里，给你留了一口。
Nechala jsem ti sousto.
29. 跳操者跳起来，在我腮帮上啄了一口。
Letmo mě políbil na tvář.
30. 啊，啊，我惹你？你，你，你是疯子，不，不惹，啊惹！”又啞一口。
Aaa, aaa, ty mě budeš provokovat? Ty, ty, ty jsi blázen, ne, neprovokuj mě, aaa!, znovu nasál.
31. 并烧了一个烟泡递给吴子宽：来来，呼一口。
Rozpálil opiovou dýmku a na Wu Zikuana: pojd', pojd', potáhni si.

32. 张无忌抱着杨不悔，缩身长草之内，连大气也不敢喘一口。
(...) Ani zavzdychat si nedovolił.
33. 照着肉包子，吭哧一口。
Zavzdychal hledíc na knedlíčky s masem.
34. 看到谁家的孩子都想掏出乳房喂上一口。
Viděl jsem čí dítě chce vytáhnout prso a být nakojeno.
35. 然后吻它一口。
Potom to políbil.
36. 看见身边有一杯冷水，就向吴荪甫脸上喷一口。
Jak viděl sklenici ledového čaje, Wu Sunfuovi plivnul do tváře.
37. 梦莲感到一股臭热扑来，她噎了一口。
Meng Lian cítila ostrý zápach a zakuckala se.
38. 中午这顿饭，长年累月不过草草扒拉几口。
Už léta musí obědvat ve spěchu.
39. 渴得快喉内冒烟了，也顾不上卫生与否，笔者前去试上几口。
(...) Spisovatel si to šel nejdříve vyzkoušet.
40. 哪个票友都能唱几口。
Jakýkoli amatér může něco zazpívat.
41. 我接缸在手，一连饮了几口。
Napila jsem se ze sklenice, kterou držím v ruce.
42. 求你喂他几口。
Prosím, abys ho nakrmil.
43. 一人没事吮几口。
Jeden člověk se tolikrát nenasaje.
44. 有时候也抱着房东的水烟袋咕噜几口。
Občas si potáhne z vodní dýmky svého domácího.
45. 虽然克丽珊娜感到饥肠辘辘，但她也只能勉强吞下几口。
Ačkoliv Keli Shannaο v žaludku kručelo hlady, podařilo se jí spolknout jen pár soust.

声

1. *我不过笑了一声他就生气了。
Jenom jsem se zasmál, a on se rozzlobil.
2. *老虎吼了一声以后又跑进森林里去了。
Když tygr zařval, zase odběhl do lesa.
3. 走在北京亚运村的街道上，李书福仰望只有半钩残月的夜空，吁叹一声。
Při chůzi pekingskými ulicemi Li Shu pohlédl na srpek měsíce na noční obloze a povzdechl si.
4. 他说，赛季后如果累了，就跟他**说**一声。
Řekl, že jestli jsem po sezóně unavený, mám mu dát vědět.
5. 他每天到哪儿去，都向我**招呼**一声。
Každý den mě zdraví, když kolem mě projde.
6. 忽然沈醉**惊叫**一声。
Najednou v opilosti vykřikl.
7. 请**通报**一声。
Prosím jdi to nahlásit.
8. 身于索索乱抖，低着头**不作**一声。
Zmateně se třásl a se svěšenou hlavou nevydal ani hlásku.
9. 整个手术完毕，都没**吭**一声。
Dokud nebyla celá operace dokončena, ani necekl.
10. 熊廷弼无精打采地“**嗯**”了一声。
Xiong Tingbi netečně zahuhňal.

11. 疼的他“哎呀”一声。
Bolestí zaúpěl.
12. 怎么了？”满桂问了一声。
„Jakže?“, zeptal se Man Gui.
13. 满原毫不在乎的笑着，喊了一声。
Man Yuana se neohlíží na úsměv ani na křik.
14. 师要他的弟子考虑某个问题，然后突然用棒子敲他几下，或向他大喝一声。
Učitel chtěl po svých žácích, ať se zamyslí nad jistým problémem, a pak jim zničehonic nasekal rákoskou a hlasitě na ně zařval povel.
15. 他答应了一声。
Odpověděl na otázku.
16. 请通知我一声。
Dej mi prosím vědět.
17. 穷极无奈地长叹了一口气。
Bezmocně si zhluboka povzdechl nad takovou chudobou.
18. 两人同时一抬头，都不禁“啊”了一声。
Oba současně zvedli hlavu a nemohli se ubránit povzdechnutí.
19. 4岁的李欢静静地趴在床上，始终没发出一声。
Čtyřletý Li Huan tiše ležel v postýlce a za celou dobu ani nevzdechl.
20. 忽然“嘶啦”一声。
Zničehonic se ozvalo zaržání koně.
21. 义鲁忙工作下班回家晚了是常事，但他总忘不了给妻子打个电话告诉一声。
Často se stává, že Li Yu zůstává v práci přesčas a vrací se domů pozdě, nikdy ale nezapomene zavolat manželce a říct jí o tom.
22. 我不禁“哎哟”了一声。
Nemohla jsem si pomoci, abych překvapeně nevykřikla.
23. 可他发现即使在深夜，癌痛最难熬时也没听娘呻吟一声。
Zjistil, že ani pozdě v noci, kdy se rakovina bolestí nedala vydržet, neslyšel matku zasténat.
24. 有时他疼得厉害，瘦黄的脸庞上沁满滴滴汗珠，但他从不言语一声。
Někdy, když trpěl bolestí a tenkou žlutou kůží obličej měl plnou kapek potu, stejně nevydal ani hlásku.
25. 他情不自禁地赞许了一声。
Nemohl si pomoci, aby se nahlas neroztleskal.
26. 当运动员们已经跑了大约2000米时，发令枪竟走了火，又响了一声。
Když sportovci uběhli asi 200 metrů, ozval se neočekávaný výstřel.
27. 我几乎是下意识地回答着，慌忙中连“谢谢”两个字也忘了道一声。
Málem jsem nevědomky odpověděl, ale ve spěchu jsem zapomněl i na „děkuji“.
28. 我不由自主地轻轻咳了一声。
Bezděky jsem lehce zakašlal.
29. 小平想了想，轻轻地“哦”了一声。
Xiao Ping si při přemýšlení tiše pozpěvoval.
30. 穿刺时，他疼痛得发抖，却不哼一声。
Během propichování se třásl bolestí, ale ani nezasténal.
31. 实在没有时间见面，也总要挂个电话通报一声。
Skutečně nemám čas se sejít, dokonce ti musím sdělit, že už také musím položit telefon.
32. 她倚著墙坐著，丝毫没有被这小屋的零乱吓倒，反而很羡慕的“哇”了一声。
Seděla opřená o zeď, ani trochu se neměla nechat zastrašit nepořádkem v tomhle malém pokoji, ale závistivě zakřičet „wow“.
33. 但在大师表演的这个完整的艺术作品面前，没有人能够警效一声。
Při vystoupení velkých mistrů, tvář v tvář umění, by si nikdo nešpítal a nechichotal.“

34. 此时却再也没有**回答**一声。
V tuto chvíli pořád nezazněla žádná odpověď.
35. 脑袋里“**嗡**”的一声。
V hlavě mu hučelo.
36. 哦，干吗不**讲**一声？
Hej, proč nic neříkáš?
37. 狄福才**应**了一声。
Di Fu to odsouhlasila.
38. 这时母亲会轻轻**叹息**一声。
V tu chvíli si matka jemně povzdechla.
39. 果然挑水回来时他又**骂**了一声。
Dle očekávání, když se vrátil s vodou, zase zaklel.
40. 毛主席来喽！”不知是谁**惊呼**一声。
„Předseda Mao přišel!“ Nevím, kdo to vyplašeně zakřičel.
41. 刘少奇“**噢**”了一声。
Liu Shaoqi vykřikl „oh!“.
42. 齐整的上牙咬住了下唇，却没**吱**一声。
Zakousl se do spodního rtu a ani nepípl.
43. 我不由自主地**欢呼**了一声。
Nemohl jsem si pomoci, abych ho nezačal nahlas povzbuzovat.
44. 女人吓得“**咳嗽**”了一声。
Žena se vystrašeně rozkašlala.
45. 这情景使周正忍不住“**唉**”了一声。
Ten výhled způsobil, že nemohl jinak, než vzdechnout „oh!“.
46. 阿英**唔**了一声。
Ingrid udělala „mmmm“.
47. 把灯点起来！”不知是谁又大声**吩咐**了一声。
„Zapalte lampu!“ Nevím, kdo to hlasitě rozdal instrukce.
48. “唉，这个人很像蒋介石？”游客中不知谁**咋呼**了一声。
„Oh, nepodobá se ten člověk Čankajškoví?“ Nevím, kdo z turistů se tak předváděl.
49. 他以为是在梦中，竟扬手冲她**嗨**了一声。
Myslel, že to bylo ve snu, ale skutečně zvedl ruku a přispěchal k ní s pozdravem.
50. 即使挨总理的呵斥，也要进去“**冒险**”**催促**一声。
I přes premiérovu kritiku přišel a „dobrodružně“ naléhal.
51. 郑屠心里不由得**咯噔**一声。
Řezníkovi Zhengovi se neúmyslně rozbušilo srdce.
52. 那个小伙子也惊得**呀**了一声。
Ten mladík také vykřikl překvapením.
53. 办理业务时关键之处还主动**提醒**一声，办完业务后再细心地**关照**一声。
V době, kdy se vyřizovaly obchody, měl iniciativní připomínky, po vyřízení obchodních záležitostí se ještě pečlivě připravoval.
54. 告诉张宇：上次说的事已经圆满解决了，请**转告**‘师父’一声。
Zhang Yu povídá: „Naposledy diskutovaná záležitost již byla uspokojivě vyřízena, vyříd'te to prosím mistrovi.“
55. 只是机械地站着，面露微笑，等待那似乎无穷无尽的“**咔嚓**”一声。
Jen mechanicky stál, usmíval a zdánlivě nekonečně čekal na zvuk cvaknutí.
56. 水里鱼跃**噗**一声。
Potápěči ve vodě dělali „puf“.
57. 话筒里**咔嚓**一声。
V mikrofonu zapraskalo.
58. 他**嘟**了一声。
Zamumlal.

59. 鲍斯可突然后脚站立，**嗵**了一声。
Když mu Bao Si najednou stoupl na nohu, zařval.
60. 今已到手，特地和你**告别**一声。
Dnes přešel do cizího vlastnictví, tak se přišel speciálně rozloučit.
61. 神笛刘轻轻**咒诅**了一声。
Bůh Di Liu tiše zaklel.
62. 唱完是不是**轻叹**一声。
Cožpak to není k povzdechu, když už je dozpíváno?
63. 到了某个阶段，他们同时抬高声调，**大呼**一声。
V určité fázi současně zvýšili hlas a zařvali.
64. 他话还没说完就听到“**碰**”的一声。
Ještě, než stihl dokončit svou řeč, ozvalo se zaklepaní.
65. 卓东来敲门，先**敲**三声，再**敲**一声。
Zhuo Dong přišel zaklepat nejdříve, nejdříve třikrát zaklepal, a pak ještě jednou.
66. 他又怜又爱又感动的**低唤**了一声。
Soucitně, a zároveň láskyplně ji k sobě přivolal.
67. 我“**喔**”了一声。
Vykřikl jsem „oh!“.
68. 我们喜欢喝醉、喜欢开快车、喜欢喝醉开快车然后“**呼**”一声。
Rádi se opijíme a rádi jezdíme rychle; po tom, co se opijeme a rychle řídíme, ozve se „bum“.
69. 你说得选择走在硬泥上，却即刻听见**扑啦**一声。
Řekl jsi, ať si jdu nejdříve vybrat do Yingdinu, ale v tom se ozvalo zabušení.
70. 轮船长**鸣**一声。
Lod' houkala.
71. 嘴唇撮住，“**嘘**”了一声。
Ohrnul rty a vydechl.
72. 风车闲悠悠**吱呀**一声，又**吱呀**一声。
Větrný mlýn nečinně vrzal a vrzal.
73. 她想自己该不该出去和侏儒们**交待**一声。
Uvažovala, jestli by měla jít za skřítky, aby jim to vysvětlila.
74. 谁的脚步踢了一下地上的琵琶，断在空中的两根弦**嗡嗡**一声。
Něčí noha najednou koplá do loutny na podlaze, ozvalo se „křach!“ rozbitého nástroje.
75. 就猛烈地将石头向自己**砸**去，随即他疯狂地**咆哮**了一声。
V tom silou mrští kamenem a zuřivě zavrčel.
76. 看着小姐模糊的黑影在房里移动，接着又听到了剪刀**咔嚓**一声。
Sledujíc dívčin stín, jak se mihotavě pohybuje po pokoji, zaslechl šmikání nůžek.
77. 如此筑坟，为何不来**禀告**一声。
Jestli stavíte náhrobek, proč jste to nepřišli ohlásit?
78. 小奇也忍不住“**噗哧**”一声。
Xiao Qi si nemohl pomoci, aby se nerozchichotal.
79. 牛棚里，老母牛“**哞**”了一声。
V kravínu stará kráva zabučela.
80. 亚平为难地“**哎！**”了一声。
Ya Ping rozpaky zvolal „aj!“.
81. 海藻拿起电话**喂**了一声。
Hai Zao zvedla telefon a pozdravila.
82. 她惊吓地**重复**了一声。
Vyděšeně to zopakovala.
83. 对方像老鸱似地**叫唤**一声。
Hlasitě vyřvávala stejně jako ostatní vrány.

84. 金碾子大嚷一声。
Kovový vozík dělal velký rámus.
85. 她接电话的时候听到另一房间里的话筒也拿起来了，“咯”的一声。
Když zvedla telefon, uslyšela z druhé místnosti zvednutí telefonního převodníku a ozvalo se zakašlání.
86. 秦守本惊讶了一声。
Qin Shouben je ohromen.
87. 身子感到很不舒服，躺在床铺上懊恨地长吁了一声。
Necítí se dobře, leží v posteli a zhluboka oddychuje.
88. 愤怒下的小瑛冷笑了一声。
Nahněvaný Xiao Ying se zachmuřeně pousmál.
89. 那很好，我不过是事先报告经理一声。
No dobrá, já to jen předem vyřídím manažerovi.
90. 没有办法，就信口随便应承一声。
Nedá se nic dělat, prostě to odsouhlasím a budu si myslet svoje.
91. 徐义德应付地答了一声。
Xu Yide zvládl odpovědět.
92. 但他现在却不发脾气，同李过一样低着头不做一声。
Ale ona se ani teď nenaštvala a stejně jako Li se svěšenou hlavou nevydala ani hlásku.
93. 一回头看见路边的两棵榆树，不禁喷了一声。
Jak se rozhlížel a uviděl u cesty dva jilmy, nemohl než si mlasknout.
94. 眼睛哭得红肿，仍在低头流泪，不时地抽咽一声。
Oči červené od pláče, slzy stále stékají, pravidelné vzlyky.
95. 碰在一起，铿然一声。
Když se dotkly, ozval se hlasitý a čistý zvuk.
96. 高四海不言一声。
Gao Sihai neřekl ani slovo.
97. 他忍不住轻吟一声。
Už to dál nemohl vydržet a lehce zasténal.
98. 赵新明又嚷了一声。
Zhao Xinming zase zakřičel.
99. 小姑娘忍不住“扑哧”一声。
Dívka si nemohla pomoci a zachichotala se.
100. 整个村落死死地沉睡着，只偶尔有狗吠一声。
Celá vesnice tvrdě spí, občas zazní štěkot psa.
101. 蕊秋也喃喃的谦了一声。
Rui Qiu skromně zamumlala.
102. 九林自己也提过一声。
Sám Jiu Lin se také něco namítl.
103. 他马上声音一低，只咕啾了一声。
Okamžitě ztišil hlas a něco zamumlal.
104. 女人吓得“唉哟”了一声。
Žena vykřikla „ajaj!“.
105. 为了礼貌，他还是报到一声。
Ze zdvořilosti se raději ohlásil.
106. 又是一枪，接着身后又是啞啞一声。
Další výstřel, a zády se zase ozvalo burácení.
107. 懊恼自己，不禁地放声大哭了一声。
Zozesmutnělý sám sebou, musel propuknout v hořečnatý pláč.
108. 肖科平“唉哟”一声。
Xiao Keping si povzdechl.

109. 马林生把吃完的苹果核儿往门后的簸箕那儿一扔，堂啷一声。
Ma Lisheng vzala ohryzek sněženého jablka a lopatkou na smetí ho vyhodila ze dveří, ozvalo se klapnutí.
110. 四个人都惊呼一声。
Všichni 4 lidé zděšeně vykřikli.
111. 他抱着她走到院子里时听见那只猫又呜咽了一声。
Když v objetí přišli na dvůr, uslyšeli kočku naříkat.
112. 来运就又汪一声。
Když přišel, zase zaštěkal.
113. 男人们每碰一下她的手脚就要“喝咦”一声。
Při každém doteku jejích rukou a nohou se mužům chtělo křičet.
114. 她偶尔似是而非地说句什么，或怪怪地哼吟一声。
Občas říká ošidné věci nebo divně skuhrá.
115. 大娘轻轻坐在她身边用手在她额角上一摸，热的烫手，不由地嗜了一声。
Teta tiše seděla a dala jí ruku na čelo, pod tím horkým dotykem se nedalo nezavzdychat.
116. 向郎小玉啊哈了一声。
Lang Xiaowang se podívil.
117. 不甚在意的疑问了一声。
V nepozornosti zapochyboval.
118. 上官打开盒盖，一看到那堆灰，便噫一声。
Vedoucí úřadu otevřel krabici, a když uviděl hromadu popelu, překvapilo ho to.
119. 宁太太向大家交代一声。
Paní Ding to všem vysvětlila.
120. 突然间长啸一声。
Jian zničehonic dlouze a táhle zahvízdal.
121. 没感觉到烟蒂已经烧到了手痛得嗷了一声。
V nepozornosti si spálil ruku cigaretou a zařval bolestí „ou!“.
122. 快到门口儿了就听轿子底下啪嚓一声。
Rychle došel ke dveřím a slyšel nosítka spadnout „křach!“.
123. 冻的我鸡皮疙瘩一声。
Nevím, jaké značky je ta klimatizace, mrazem mi naskočila husí kůže.
124. 这边台上的队员还没跳，那边人梯却听到扑通一声。
Tým na téhle straně ještě nevyskočil, a z druhé strany už se ozval pád lidského žebříku.
125. 扔开斗篷，刷拉一声。
Odhodil kabát, až to zasvištělo.
126. 喝了一大口牛奶，喉咙发出咕噜一声。
Vypil velký lok mléka, v hrdle mu zakloktalo.
127. 她抽搭了一声。
Zavzlykala.
128. 她情不自禁地抽泣了一声。
Nemohla si pomoci, aby se nerozplakala.
129. 菲利普猜到了老师的好意，喉咙口抽噎了一声。
Filip odhadl laskavost svého učitele, v hrdle mu vzlyklo.
130. 真是娘儿们的蠢话，”他暗自嘀咕了一声。
To je ale ženská pošetilost, zašeptal tiše.
131. 忍不住噗哧了一声。
Nemohl se ubránit chichotu.
132. 不是滴答了一下，是啞当一声。
To nebylo kapání, ale lámání „křach!“.

133. 该死！”琳茜诅咒了一声。
„Zatraceně!“ zaklel Lin Qian.
134. 特尔心不在焉地听着，只是偶尔地“嗯啊”一声。
Te Er nepozorně poslouchal a pouze občas zahuhňal „ehm“.
135. 戴尔太太意味深长地把嘴唇咂了一声。
Pani Dai Er důležitě usrkla.
136. 平的地方发出了一声最后的绝望的惨叫，然后就是模糊而沉重的咕咚一声。
Z tichého místa se ozval poslední nářek z beznaděje, a potom už jen nejasné tiché zamumlání.
137. 最后脚步声停了，可是又听到椅子嘎吱一声。
Přestaly poslední zvuky kroků, ale ještě zaslechl vrzání židle.
138. 什么东西吱咯一声？
Co to vrže?
139. 忽然传出了“啪叽”一声。
Najednou se rozšířilo cvrlikání.
140. 甚至已经不再伤心了，却还会偶尔突然呜咽一声。
I když už není smutná, sem tam ještě vzlykne.
141. 正当他急著赶过去的时候，则是轰隆一声。
Právě když ve spěchu přišel, ozvalo se zadunění.
142. 直到门栓响起咔嚓一声。
Ještě, než zaklapla západka dveří, ozvalo se klapnutí.
143. 喀达一声。
Zakašlal.
144. 这么说着，二小姐就轻轻吁一声。
Tak takhle je to, vzdychla mladší sestra.
145. 他微微喟一声。
Nepatrně vzdechl.
146. 阿珍做一个鬼脸，嘴里“唷”了一声。
A Zhen udělal grimasu a vykřikl „jo!“.
147. 这想得更好！”晓荷夸赞了一声。
„Tak tohle už je lepší!“ pochválil Xiao He.
148. 打倒卖国贼！”又从空中传来一声。
„Pryč se zrádci!“ rozléhalo se ve vzduchu.
149. 屋中满是烟气，呛得老冯嗽了一声。
Pokoj byl plný cigaretového kouře, pan Ping se rozkašlal.
150. 小坡喵了一声。
Xiao Po zamňoukala.
151. 鹿又咩了一声。
Lu zase zabečela.
152. 车夫哽了一声。
Šofér se začal dusit.
153. 林彪照例是在房间里不紧不慢地踱步想事，嘴里不时磨叽几声。
Lin Biao jako obvyklev přemýšlení přecházel pomalu a beze spěchu po pokoji a co chvíli reptal.
154. 陈文娣身子弱，禁不住干呕了几声。
Chen Wendi je slabý, nemůže vydržet zvracení.
155. 我就试探性地干嚎了几声。
Zkusil jsem párkrát zavzlykat bez slz.
156. 老郭津津有味地看着，自己“扑扑”乐几声。
Pan Guo se díval se zálibením, až se mu rozbušilo srdce.
157. 他可能没事就坐在那，呵呵就乐几声，呵呵乐几声。
Asi tam jen tak sedí a směje se a směje.

158. 小心而流利地唱了几声。
Opatrně a hladce zazpívala.
159. 影疾却突然慢了下来，接著抬起头嘶鸣了几声。
Hned jak zvedl hlavu, zaržal.
160. 空中有三四羽乌鸦不知从什么地方飞来，恰在她头顶上鸣叫了几声。
Ve vzduchu poletovala 4 vrání pera, nikdo nevěděl, odkud se vzala, a hned jak jí přistála na hlavě, pípla.
161. 每天要在他们门外特别多吆喝几声。
Každý den jim přede dveřmi srdceryvně pláče.
162. 两手用力支持着，啊啊几声。
Oběma rukama se ze všech držel a vzdychla „aaaa“.
163. 四虎子再也忍不住，把久已藏好的哗唧棒从衣袋里掏出，哗唧了几声。
Si Huzi už to nemohl vydržet, vytáhl z kapsy dlouho schovávané chrastítko, a několikrát s ním zachrastil.

句

1. *老师称赞了他几句，他高兴得不得了。
Učitel ho několika slovy (*dosl.* větami) pochválil a on měl strašnou radost.
2. 你当时尽她说，没有替我表白一句。
Tenkrát jsi jí řekl, nemám, čím bych se obhájil.
3. 音带用录音机分句断开，再重新录制，以便女儿能够听一句，跟着读一句。
(...) Ženy mohou poslouchat a tím se učit.
4. 这里多说一句。
Tady toho řekni víc.
5. 她忽地站起来说：“马克涅教授，我想我应该提醒一句。
Náhle vstala a povídá: „Profesore Ma Ke, musím něco podotknout.“
6. 您认识我？”宋美龄不无娇羞地答了一句。
„Znáte mě?“ Song Meiling skromně odpověděla.
7. 那你是怕……怕我爸我妈不同意？”盛小姐又追问一句。
„Tak ty se bojiš... bojiš se, že moji rodiče nebudou souhlasit?“; vyzvíдалa slečna Chengová.
8. 宋子文不服地问了一句。
Song Ziwen se ptal tak, že se nedalo vyhnout odpovědi.
9. 你们不要打断我。宋美龄强调了一句。
Nepřerušujte mě, zdůraznila Song Meiling.
10. 额亦都情不自禁地喊了一句。
E Yi si nemohl pomoci, aby se nerozkřičel.
11. 明明理直气壮地反问了一句。
Zeptala se se zřejmou sebejistotou.
12. 我惊讶地重复了一句。
Ohromeně jsem to zopakoval.
13. 他口中喃喃了一句。
Něco si v puse zamumlal.
14. 毛泽东紧迫一句。
Mao Zedong zahrozil.
15. 江青又故弄玄虚地补充一句。
Jiang Qing k tomu znovu něco tajemně dodala.
16. 随后他又特意叮嘱了一句。
Brzy potom zase zvlášť napomenul.
17. 他随意应了一句。
Potěšeně souhlasil.

18. 未在书中署作者叶永烈，只在《编后题记》中**提**了一句。
(...) Zmiňuje to jen uprostřed „Editorových zápisků“.
19. 觉民淡淡地**解释**了一句。
Jue Min to chladně vysvětlil.
20. 白月友压低嗓子**吼**了一句。
Bai Yueyou přestal tolik křičet.
21. 张庆黎笑着“**回敬**”了一句。
Zhang Qingli ses míchem vrátil kompliment.
22. 孩子冲着父亲没好气地**骂**了一句。
Dítě na tátu vztekle zakřičelo.
23. 两个喋喋不休的人在身后，作家实难忍受，便低声**规劝**一句。
Autor opravdu těžce snášel dva pišticí lidi za zády, a šeptem je napomenul.
24. 也是我们的下一代，要千方百计给他们受教育的机会。”邓朴方**紧接**一句。
Je to naše mladá generace, chceme jim po dobrém nebo po zlém poskytnout příležitost ke vzdělání, Deng Pufang ihned dodal.
25. 蹙缩一下眉毛，眯缝起眼睛，狠狠地啐了一口，像在赌气似的**诅咒**一句。
(...) Prudce si odplivl a jako by ve vzteku zaklel.
26. 她总是尽力地理解和体贴我，从未**埋怨**过我一句。
Vždycky se mi snažila porozumět a dokazovat mi svůj zájem, nikdy mě z ničeho neobviňovala.
27. 老汉喝水，抹抹嘴，扯着嗓子又**唱**一句。
Starý muž se napil vody, procvičil si hrdlo a zazpíval.
28. “奶奶，那财兴钱？”我故意**逗**奶奶一句。
„Babi, zbohatneme?“, schválně jsem babičku škádli.
29. 你可是村里的老党员啊。”支书又**激将**一句。
„Ale ty už jsi starý obyvatel vesnice“, rýpnul si sekretář.
30. 我不合时宜地**叮**了一句。
Nemístně jsem se opakovaně zeptal.
31. 容不得半点懈怠，便又**叮问**了一句。
Nelze tolerovat žádnou malátnost, vyptával se důsledně.
32. “出什么事？”我**顶**了一句。
„Co se stalo?“, zajímám se.
33. 卑鄙！陈龙在心中**暗骂**一句。
Baby! Zaklel v duchu Cheng Long.
34. 我真心实意地**恭维**了一句。
Složil jsem kompliment přímo od srdce.
35. 我头也没回，冷漠地**交代**了一句。
Šéf se ještě nevrátil, vysvětlil jsem chladně.
36. 这幅挽联写得好！毛泽东又**赞**了一句。
Tohle elegické dvouverší je dobře napsáno, souhlasil Mao Zedong.
37. “你懂什么！”陈毅突然像狂暴的雄狮，冲着张茜**怒吼**了一句。
„Co ty o tom víš!“, zařval náhle Chen Yi mocně jako lev.
38. 唱丢了一句“抛下了母子们怎度光阴”。于是，林荣明在一旁**纠正**了一句。
(...) A tak Lin Rongming jednu stranu opravila.
39. 他递过纸片后，有些不放心地**叮嘱**一句。
Po tom, co odevzdal kus papíru, poněkud úzkostlivě znovu naléhal.
40. 无论人家怎么说他，他从不**申辩**一句。
I když mu ostatní tohle říkali, on se nikdy neobhajoval.
41. “工作证。”小姐**扔**一句。
„Zaměstnanecké karty!“, prohodila slečna.
42. “站着说话不腰疼。”我**嘟囔**了一句。
To se snáz řekne, než udělá, mumlám si pro sebe.

43. 世伟又忍不住啊了一句。
Shi Wei si nemohl pomoci, aby nevdychl.
44. 我不说话。他又催问一句。
Nepromluvila jsem. On zase naléhal.
45. 她回答了一句。
Odpověděla.
46. 斑玛措嘱咐一句。
Ban Macuo nařídil.
47. 有人呵斥他们一句。
Někdo jim vyhuboval.
48. “简直是敲诈!”山里的年轻人涨红了脸, 嘀咕了一句。
„To je jednoduše vydírání!“ Mladí lidé z hor byli červení v obličeji, když to zašeptali.
49. 阳春嗔怪地吵爹爹一句。
Yang Chun obviňuje tátu hádavě.
50. 李红钢又低声嘟噜了一句。
Li Honggang zase tiše zareptal.
51. “嫂子, 说这些干啥!”老五眼睛红红地嚷了一句。
„Švagrová, proč tohle říkáš?“, Lao Wuho křičel s očima rudýma vzteky.
52. 你心思去哪儿了? 我说你好像忘记放盐了。丽鹃又追一句。
Na o myslíš? Říkám ti, že to vypadá jako bys zapomněl na sůl, vzpomněl si Li Juan.
53. 因为这是自己的检讨发言, 不能由别人起草, 只能他讲一句, 我记一句。
(...) On si může s lidmi jen povídat, já zapisovat.
54. 李雪健赶赴现场时却没有报怨一句。
Li Xuejian na scéně se nerozhořčil.
55. 走到对方教练席和对方的主教练问个好, 或者和旁边认识的记者寒暄一句。
Došel na protější stranu s profesorem Wangem a zeptal se, jak se daří nebo si s vedle stojícím známým vyměnili zdvořilosti.
56. 在佛坪县街头有个小餐车, 一有灾民经过, 打饭的小伙就亲切地招呼一句。
Na rohu ulice Fo Ping Ju stojí malý jídelní vůz, jakmile projížděli kolem obětí, prodavač je všele pozdravil.
57. 翻译员是莫瑞琼, 当时香港人不太懂普通话, 邓公说一句, 她翻译一句。
Překladačem je Mo Ruiqiong, když lidé z Hongkongu nerozumí putonghua, Deng Gong řekne větu a ona ji přeloží.
58. 诸如此类的例子很有几个, 不便指出, 因此特别在这里声明一句。
(...) A tak tu zvláště vyjasníme.
59. 明天早起六点, 他也没好气回我一句。
Zítř ráno vstaneme už v 6, odpověděl naštvaně.
60. “这不是野心, 这是志向。”我反驳了一句。
„To není kariérismus, to jsou ambice“, popřel jsem.
61. 是他自己打的喷嚏, 而且像往常一样大声咒骂了一句。
Kýchl si a jako obvykle hlasitě zaklel.
62. 每当朱莉娅看到我这样, 便更加尽力帮助我。她从没抱怨过一句。
Nikdy si nepostěžovala.
63. 没事大家都少说一句。
O nic nejde, všichni zmlkněte.
64. 杏莉母亲憋不住了, 气恨地抢白一句。
Matka Xing Li už to nemohla vydržet, naštvaně hubovala.
65. “要把麦子给你们看看吗?”春玲追逼一句。
„Chcete se podívat na obilí?“, vynucoval si Chun Ling.
66. 又肯定了一句。
Znovu potvrdil.

67. 不敢多言多语，不敢和同学们说笑和玩，碰到不讲理的事也不敢争一句。
Neodvažují se moc mluvit, neodvažují se smát ani hrát si se spolužáky, dotýkat se nerozumných záležitostí se také neodvažují.
68. 机叭机哇哇响个不停，但罗辑听不清在说什么，史强不时简单地回应一句。
Zvuk pláče neustával, Dan Luoji neslyšel jasně, co říká, Shi Qiang často odpovídá jednoduše.
69. 高兴，见庄大鹏一脸怒气地闯进来，不由得有些紧张，忙起身问候了一句。
(...) Nemohl si pomoci, aby nezervózněl a rychle se postavil k pozdravu.
70. 田原哼一句，大家跟着哼一句。
Tian Yual zahučel a všichni zahučeli s ním.
71. 徐总经理无意搭了一句。
Generální manažer Xu nevěnoval pozornost usměření.
72. 管秀芬又刺他一句。
Guan Xiufen ho zase kritizoval.
73. 汤阿英见韩云程神色慌张，就逼他一句。
Tang A`Ying viděl, že Han Yuncheng vypadá zneklidněně, tak na něho zatlačil.
74. “背后哪个不讲你？事事斤斤计较，从来不肯让人，连讲话也不饶人一句。
(...) Nikdy lidi nenechal, dokonce ani nad mluvením se nesmiloval.
75. 徐义德也捧了他一句。
Xu Yide mu také zalichotil.
76. 潘信诚忍不住赞扬了他一句。
Pan Xincheng si nemohl pomoci, aby ho nepochválil.
77. 平时，我这个婆婆也没有冲撞她一句。
Obvykle tchýni vůbec nenapadám.
78. 夏世富赶紧表白了一句。
Xia Shifu se ve spěchu přiznal.
79. 林宛芝看了露出了转机，帮了马丽琳一句。
Li Wanzhi viděl změnu plánů, pomohl Ma Lilin.
80. 小织突然咕哝了一句。
Xiao Zhi náhle zamumlal.
81. 我立刻来问问二爷、二奶，务要把真实军情问清楚，不许我回去隐瞒一句。
Hned jsem se šel zeptat dědy a babičky, jaká je skutečná vojenský situace, nesmím se vrátit a zatajovat.
82. 建社会的古老风俗和礼教，使任何一个做姑娘的对这样事都不敢打听一句。
Staré společenské zvyky a konfuciánský etický kód způsobil, že jakákoli dívka se na nic neodvážila zeptat.
83. 觉慧先走上来，不觉赞了一句。
Jue Huo nejdříve sešel dolů, nevědomky souhlasil.
84. 苏禹不由自主地辩解了一句。
Su Yu se nedobrovolně bránil/obhajoval.
85. 我心里又念叨了一句。
V srdci jsem si zase postěžoval.
86. 少剑波抓住了他的话尾，又攻了一句。
Shao Jianbo ho chytl za poslední slova a zase obvinil.
87. 他满意地自语了一句。
Spokojeně si mluvil sám pro sebe.
88. 苏建才心虚，怕别人注意他，又这样掩盖了一句。
Su Jian byl shledán vinným, lidé si na něho dávali pozor, a tak byl ukryt.
89. ”卢叔因为我指出他张冠李戴的错误，有几分不高兴，训斥了我一句。
Protože jsem poukázal na Lu Shuovu chybnou identifikaci, poněkud nespokojeně mě pokáral.

90. 你活得浑浑沌沌。"她最后**讥笑**了述遗一句。
Nakonec zesměšnila Shu Yiho.
91. 我**噤**她一句。
Umlčel jsem ji.
92. 真是饱汉不知饿汉饥。"华子看了一眼米莱，又**叨唠**了一句。
Hua Zi mrkl na Mi Lai, a mluvila dokola a dokola.
93. 潘奶奶回过头来，**嗔怪**了一句。
Babička/paní Fan se vrátila a zažehrala/pokárala.
94. 我**嘟吹**一句。
Zamumlal jsem (si pro sebe).
95. 除了达西之外，没有人**责怪**他一句。
Kromě Da Xiho ho nikdo neobviňuje.
96. 迎面一个鬼子军官，举着安都式手枪大声**喝问**了一句。
Tváří v tvář vojenským velitelům cizích d'áblů zdvihnuté ruce An Du shi s pistolemi nahlas křičí otázky.
97. 他隐约猜到是什么事了，但仍抱着希望，这样**探问**一句。
Matně tuší, co se stalo, ale přesto si stále uchovává naději, tak se vyptává.
98. 许凤又**催**了一句。
Xu Feng zase naléhal.
99. 你要向他退让，他可以连你吃掉，也不会**感谢**你一句。
Jestli mu chceš ustoupit, můžeš se dokonce přidružit, ale stejně ti nepoděkuje.
100. 宫本向渡边**唧咕**了一句。
Miamoto něco zamumlal směrem k Watanabe.
101. 他轻轻**叹息**一句。
Jemně povzdechl.
102. 行事出人意表，只可惜我不能见他一面，更不能**谢**他一句。
Jednání předčila očekávání, bohužel jsem ho nemohla vidět, natož mu poděkovat.
103. 此刻赵敏正面相询，便**顶撞**了她一句。
Zhao Minzheng v tuto chvíli čelí dotazům, odporuje jí.
104. 我连重话也不舍得**责备**你一句。
Dokonce ani ostrými slovy tě nelze obvinít.
105. 韶华没给能才说完，**抢**了一句。
Shao Hua ještě ani nedomluvil, a už byl okraden.
106. 我只是个外人，可我今天得**劝**您一句。
Jsem jenom cizinec, ale dnes na vás musím naléhat.
107. 茂才**添**了一句。
Dodal Mao Cai.
108. 下面引用一些我最喜欢的鲁迅名言并**解读**一句。
Následující citáty jsou mé nejoblíbenější od Lu Xuna, které jsou známé a vyložené.
109. 她瞪眼**邪骂**了一句。
Zírala, jak zle nadává.
110. "好哇，咱们就来瞧瞧，"叶若夫又**嘟哝**了一句。
„Dobře, pojďme se podívat“, zamumlal si pro sebe Ježov. (pozn. sovět. politik)
111. "我背不出来，"他喘了一口粗气，总算**迸出**了一句。
Zhluboka zalapal po dechu a konečně naplno vychrlil.
112. "你有意见怎么的?"菲利普**反诘**了一句。
„Máš k tomu nějaké připomínky?“ Philip to vyvrátil.
113. "天啊，我真幸福!"他不知不觉地**喃喃自语**了一句。
„Sakra, to mám ale štěstí!“ zamumlal si pro sebe nevědomky.
114. 菲利普**顶撞**了一句。
Philip si protřečil.

115. 我也可以老实地**恭维**你一句。
Já ti také umím upřímně zalichotit.
116. “上将没有空。”科兹洛夫斯基心平气和地**重**说了一句。
„Admirál nemá místo“, zopakoval Kozlowski s ledovým klidem.
117. “那为什么不再等等她呢？”我从喉咙里**挤**出一句。
„Tak proč na ni ještě nepočkáme?“, vyšlo mi z hrdla.
118. 理学家热情奔放地演说着，连麦克那布斯对这篇“海洋颂”也没**批驳**一句。
(...) Dokonce ani Mike Booth nekritizuje tuto „oceánskou skladbu“.
119. 女子不高兴地**嘲讽**了一句。
Žena se nešťastně zasmála.
120. 你胆敢再**叹**一句。
Opovaž se znovu povzdychnout.
121. “你才会糊！”吵吵**气抵**了一句。
„Už to můžeš vložit!“, podpořil ho hlučně.
122. 我得走！”瑞全**重**了一句。
„Musím jít!“, zopakoval Rui Quan.
123. 晓荷**反**攻了一句。
Xiao He slovně proti útočil.
124. “那么你无意结婚？”欧阳天风**钉**了一句。
„Tak ty se nechceš ženit?“, naléhal Ouyang Tianfeng.

眼

1. *他看都没**看**我一眼。
Ani se na mě nepodíval.
2. 我只**偷**看你一眼。
Jen jsem na tebe kradmo pohlédl.
3. 女人停下手中的活，不经意地**望**了我一眼。
Žena přestala pracovat a bezděčně me pozorovala.
4. “亨利·福特自知理亏，无言以对，始终不敢**正**视他一眼。
Neměla na to, co odpovědět, od začátku až do konce se neodvážila na něho zpřímá pohlédnout.
5. 竟抬起头来，**瞟**了魏忠贤一眼。
Náhle zvedl hlavu a podíval se úkosem na Wei Zhongxiana.
6. 但人们很少有机会看到它，只有在它露出水面呼吸时才能**瞥**见一眼。
Ale lidé mají zřídka příležitost jej spatřit, jen když se objeví na hladě, aby se nadechl, ho mohou letmo zahlédnout.
7. 可我的眼睛还是鬼差神使地朝闹钟**瞄**了一眼。
Ale moje oči stále zíraly na budík.
8. 同时下意识地对办案人员**扫**了一眼。
Ve stejnou dobu nevědomky zběžně pohlédl na vyšetřovatele.
9. 县领导的脸刷地冒出了冷汗，狠狠地**瞪**了校长一眼。
(...) S krutostí zíral na ředitele.
10. 他的儿子和妻子都病了，他也没有时间去**探**一眼。
Jeho syn a manželka onemocněli a on ani nemá čas jít po nich pátrat.
11. 病要做开颅手术，根本无法去照顾，只是到了手术后第三天才去**瞧**了一眼。
Nemoc si vyžádala otevřenou operaci lebky. Nejen, že se nepřišel postarat, ale až tři dny po operaci se přišel podívat.
12. 说完似乎很满足地往艺谋那儿又**瞥**了一眼。
Když domluvil, se zjevným uspokojením ležerně střelil pohledem směrem k Yi Mou.
13. “他冷淡地回答，很不高兴地**白**了我一眼。
Chladně mi odpověděl a s velkou nelibostí se na mě podíval úkosem.

14. 我又上下打量了她一眼。
Znovu jsem si ji změřila pohledem odshora dolů.
15. 他还时不时地瞅我一眼。
Čas od času se po mě podíval.
16. 我真切地看到，在我看她时，她亦毫不羞怯，毫不回避地盯我一眼。
Opravdu zřetelně jsem se zadíval, a za tu dobu, co jsem na ni koukal, se ani trochu nezastyděla, beze studu se na mě zadívala.
17. 满世界都在谈论，却没人见一眼。
Celý svět je v diskuzi, ale není vidět živáčka.
18. 却又能够把整个村庄的人斩尽杀绝而不眨一眼。
Ale zase se je schopný vyvraždit všechny obyvatele vesnice bez mrknutí oka.
19. 她睨他一眼。
Pokukovala po něm.
20. 我看他一眼，他就回我一眼。
Podívala jsem se na něho a on mi vrátil pohled.
21. 穗子和腊姐飞快交换一眼。
Sui Zi a La Jie si rychle vyměnily pohledy.
22. 齐宣王回头瞋了她们一眼。
Qi Xuanwang se na ně otočil s rozzlobeným pohledem.
23. 我满脸绯红，乜斜了一眼。
Zčervenal jsem v celém obličej, přimhouřil jsem oči.
24. 我气哼哼地翻了他一眼。
Rozzlobeně jsem se na něho obrátil.
25. 那女士斜了他一眼。
Ta žena se na něj tázavě zadívala.
26. 赶快接口说，对吴荪甫瞟了一眼。
Rychle mluvili jedno přes druhé, tázavě se podíval na Wu Sunfu.
27. 他微微抬起头来，怀疑地觑了朱经理一眼。
Lehce zvedl hlavu, pochybovačně se zadíval na ředitele Wu.
28. 她扭脸朝旁边商店的玻璃橱窗照了一眼。
Zkroutila obličej směrem ke skleněné výloze obchodu.
29. 果子拍拍手，瞭了姐姐一眼。
Guozi tleskal rukami a pozoroval starší sestru.
30. 屠维岳的脸色变青了，钉了他一眼。
Obličej Tu Weiyueho zezelenal, zíral na něj.

行

1. 热河省主席汤玉麟在承德热情款待宋子文一行。
Guvernér provincie Džehol Tang Yulin v Chengde srdečně pohostil Song Ziwena.
2. 当时正处在休养中的蒋介石，并没有立即召见宋子文一行。
V tu právě se zotavující Čankajšek ne okamžitě přivolal Song Ziwena.
3. 在人民大会堂会见了美国伊斯曼柯达公司董事长兼首席执行官邓凯达一行。
Ve Velkém sále se sešel Američan Eastman z firmy Kodak a předseda správní rady a výkonný ředitel Deng Kaida.
4. 这些暴民就冲进来意图伤害梦者一行。
Odhalili, že je snílek, a tak lůza přispěchala snilkům uškodit.
5. 无论在什么岗位上，他都是干一行，爱一行，钻一行。
Nehledě na pozici, vždycky chce pracovat, milovat, trénovat.
6. 杜曾急忙派遣数百名骑兵追赶，在南郊20里的地方追上了荀灌一行。
Na dvaceti kilometrech jižního okrsku předstihl Xun Guan.

7. 学习毛泽东思想和专业技术知识, 干一行专一行。
Studium Mao Zedongových myšlenek a technických odborných znalostí, pracovat a specializovat se.
8. 霍英东等在门前**迎候**了女王及公爵一行。
Huo Yingdong čekal přede dveřmi, aby pozdravil královnu a vévodu.
9. 手捧洁白的哈达, 在欢快的乐曲声中走下舞台, 将哈达**献给**李鹏总理一行。
Premiéroví Li Pengovi byl darován mongolský tradiční oblek „hada“.
10. 甘孜各族人民用隆重的礼仪**欢迎**肖秧省长一行。
Lidé národnosti Garze s velkou slávou uvítali guvernéra provincie Xiang Yanga.
11. 洋浦管理局局长江上舟和有关方面负责人热情**迎接**杜青林一行。
Oddělení správy a zodpovědné osoby Dlouhé řeky na lodi srdečně uvítali Du Qinglina.
12. 台湾宜兰海难事件罹难者亲属及**随行**记者一行。
Taiwanské rodiny obětí námořní nehody na vraku Yilan doprovázely novináře.
13. **迎来了**仰慕已久的和平与友谊的使者、最尊贵的客人“飞虎队”一行。
Pozvali obdivuhodné posly míru a přátelství, nejvzácnější hosty „létající tygry“.
14. 在总理府**接见**了正在曼谷进行友好访问的中国民政部部长多吉才让一行。
V úřadu premiéra Bangkoku byl přijat čínský ministr pro občanské záležitosti Duoji Cairang v otázce budování přátelství.
15. 早就向往**到**西柏坡一行。
Už dlouhou dobu se těší až půjde za Xi Paiboem.
16. 吴佩孚苦于说不出话, 竭力睁大眼睛, **瞪住**川本芳太郎一行。
Wu Peifu trpí nemluvností, ze všech sil se snaží udržet oči otevřené, zírá na madam Chuan Benfang.
17. 5月4日, 记者在台江县老屯乡**遇上**谢丹一行。
5. 4. se novináři v okrsku Taijiang, městě Laotun setkali s Xie Danem.

遭

1. *厂长到车间来**看**了一遭儿。
Ředitel továrny se přišel porozhlédnou po dílnách.
2. *他到外面**绕**了一遭儿就回来了。
Šel se projít ven kolem dokola a zase se vrátil.
3. 明晓贯虹白日事, 偏从虎穴**走**一遭。
Vyšel z nebezpečného místa.
4. 我须用自**去**一遭。
Musím jít.
5. 这种事不止一遭。
Tahle práce se zastavila.
6. 天地间竟有如此壮观, 今日大开眼界, 也不枉**辛苦**一遭。
Svět je nečekaně úžasný, dnešek široce rozevívá své obzory, odplácí tvrdou práci.
7. 走错路他又到兜率宫**转**了一遭
Šel špatnou cestou, znovu došel do paláce Tusita a obrátil se.
8. 如果真的有足够的金钱和9个月的空闲,我想应该会去**游历**一遭。
Jestliže máš opravdu dostatek peněz a 9 měsíců volného času, tak určitě musíš jít cestovat.
9. 他吻了一下安娜·帕夫洛夫娜的手, 随后眯缝起眼睛, 向众人**环顾**一遭。
Políbil ruku Anně Pavlovovně, a kdykoli se zadívali zpřímá do očí, všichni na ně hleděli.
10. 老夫人闻听此话, 愈是气愤, 极尽恶言, 把源氏**奚落**一遭。
(...) opustila Yuan Shi.

11. 大家都是至好，能够通融的时候就得**通融**一遭。
Všichni jsou blízcí přátelé a kdykoli je potřeba si trochu upravit pravidla, tak to udělají.
12. 开一切俗事，到深远的山中去读书，或是乘着大船，在海中**周游**世界一遭。
(...) Procestovat po moři celý svět.
13. 过了一会儿，假装为细看那张山水画，而在屋中**巡阅**了一遭。
Po chvíli předstíral, že si detailně prohlíží malbu krajinky, ale dělal inspekci pokoje.
14. 你图快，就帮我**推**几遭。
Maluj rychle a pomoz mi tlačit.

周

1. *你绕操场**跑**一周要多少时间?
Jak dlouho ti trvá oběhnout kolečko kolem hřiště?
2. 秋千越荡越高，最后，它绕着横梁**转**了一周。
Houpal se víc a víc vysoko, až se nakonec nosník protočil.
3. 躬身下拜，喃喃祈祷，涕泪横流，然后又**绕墓**一周。
Padl na kolena, mumlavě se modlil, ronil slzy a pak se otočil okolo hrobky.
4. 平放入盘中，撒上白糖，上笼蒸2分钟取出，将荸荠花**围**与火腿一周。
Vložíme do talíře, přidáme bílý cukr, po dvou minutách vyjmeme ze sítka a obložíme květy kaštanu a šunkou.
5. 亲自**驾驶**夏利绕厂一周。
Sám řídil automobil Charade kolem náměstí.
6. 并向将军们**环视**一周。
Rozhlédl se po generálech.

圈

1. *他绕着运动场**跑**了三圈儿。
Oběhl kolem stadionu tři kola.
2. 几天之后，它们就把艾琳娜吃得瘦瘦的，身子**缩**了一圈。
Po několika dnech, kdy Elenu přiměli jíst štíhleji, se její postava smrštila.
3. 大部分招聘活动他全都参加了，而且寒假还到广州和上海去**转**了一圈。
Většiny aktivit spojených s náborem na zaměstnání se bez výjimky účastnil, ale během zimních prázdnin se ještě otočil v Guanzhou a v Šanghaji.
4. 它的“腰围”约50米，要40个人手拉手才能**围**它一圈。
Obvod pasu je asi 50 metrů, bylo by potřeba 40 lidí, aby kolem něho natáhli ruce.
5. 节假日，不少逛街的西安人，都喜欢到书市或书店**溜**一圈。
Rád se procházím po trhu s knihami i po knihkupectví.
6. 没想到他慢慢地站立起来，左手拄着拐杖在房间里**走**了一圈。
Koho by napadlo, že pomalu vstane a opíraje se levou rukou o berli, vejde do pokoje.
7. 我们又到牌坊村**逛**了一圈。
Znovu jsme se šli projít po Pai Fangcun.
8. 二位纳入了自己每月“孝敬”的圈子，还特地把钟湾请到澳门**溜达**了一圈。
Ještě je vzal na zvláštní procházku kolem zátoky v Macau.
9. 太平洋、印度洋开去了，终于**绕**了地球一圈。
Taipingské moře, Indické moře, nakonec obklopuje celou zeměkouli.
10. 李鹏在周斌家里里外外**看**了一圈。
Li Peng se rozhlédl uvnitř i vně Zhou Binova domu.

11. 5月4日至5月18日,到香港、新加坡、泰国等国家和地区游了一圈。
Od 4. května do 18. května cestoval po Hongkongu, Singapuru a dalších zemích a regionech.
12. 自行车胎都磨蚀了一圈。
Pneumatiky jízdního kola se obrousily.
13. 人们并不指望社民党能带来巨变,谁上台都要把裤腰带再勒紧一圈。
Lidé by neměli očekávat, že sociální demokracie přinese velké změny, ať je na scéně kdokoli, stejně si budeme muset utáhnout opasky.
14. 坠毁前还在空中盘旋过一圈。
Před srážkou se ještě ve vzduchu protočilo.
15. 新建的22公里二环路,使城市整整扩大了一圈。
Nový okruh má 22 km, čímž se rozšířilo celé město.
16. 我跟着广场大喇叭的介绍游览了一圈。
Sledoval jsem, jak na náměstí megafonem představují prohlídky památek.
17. 围着沂涛这方土地转悠了一圈。
Pohyboval se okolo území Yi Tao.
18. 她的弦绷得紧紧的,原本娇小的身躯迅速地缩小了一圈。
Její struny/a se napnuly/a a původně již drobné tělo se rychle scvrklo.
19. 人形竟开始缓慢旋转,沿着底座的边缘一圈又一圈。
Sedí podél spodního okraje prstence.
20. 蔡家东和澳门特区单车总会会长麦志权一起跟随男子组运动员骑行了一圈。
(...) Jezdili se sportovcem dokola.
21. 头发花白的老妈妈也加入到舞圈中,跳了一圈又一圈。
(...) Skákala dokola a dokola.
22. 委内瑞拉大使王珍的陪同下登上中国Y-12飞机,环绕机场飞行了一圈。
Venezuelský velvyslanec v doprovodu Wang Zhena na palubě čínského letadla Y-12 kroužilo kolem přistávací plochy.
23. 六七个人就这样横七竖八沿炉子躺了一圈。
Šest, sedm lidí takto rozházeně leželo v kruhu.
24. 京市第四中学的体育教师张英信计划在七天长假期间带全家去韩国玩一圈。
Učitel tělocviku 4. střední školy v Pekingu Zhang Yingyan vzal celou rodinu na týdenní dovolenou na cestování po Koreji.
25. 群众等共两万多人,沿着奥林匹克体育中心1.8公里的环场路步行一圈。
Masa o celkem více než dvacetit tisíci lidech šla pěšky 1.8 km kolem olympijského centra.
26. 作为比赛安全防范措施之一,赛前安全车需要在赛道上疾驰一圈。
Před začátkem potřebuje záchranné vozidlo projet po trati.
27. 3名运动员每人都领骑一圈。
Všichni tři slavní sportovci jeli (dokola).
28. 一阵青,一阵白,怔了半晌,忽然爬在地上,居然真的围着桌子爬了一圈。
(...) Náhle se plazí po zemi, z ničeho nic se plazí kolem stolu.
29. 他将土炕凿开两个洞,又用土坯接通了这两个洞口,沿墙壁垒了一圈。
Zase pomocí nepálených cihel spojil dva vchody do jeskyně a podél zdí udělal bariéru.
30. 点点头,又用眼睛向全场扫了一圈。
Pokýval hlavou a znovu pohlédl na celé publikum.
31. 闯王停一停,借着地上的熊熊火光,向将领们的脸上望了一圈。
Chuang Wang, dotkl se země s hořícími plameny a zdálky se podíval do tváří generálů.
32. 岛村把这间奇特的房子扫视了一圈。
Wu Cun tékal očima po tomto neobvyklém pokoji.

33. 趁着王伟关在卧室里接电话，阿宝迅速地在王伟的公寓里**巡视**了一圈。
A Bao se rychle porozhlédl po Wang Weiově bytě.
34. 近日竟然组织国际外交人员按照计划好的路线**参观**表演了一圈。
V těchto dnech byla dle itineráře zorganizována návštěva představení pro zahraniční diplomaty.
35. 这会工夫，军官们已经离开座位，沿沙盘**站**了一圈。
Tentokrát už velitelé opustili svá místa a stáli kolem pískoviště.
36. 其人烟瘾很大，抽烟时总会派**烟**一圈。
Je těžký kuřák, vždycky, při kouření vždy vyfukuje kroužky.
37. 西蒙·朗说，如果这是赛跑，印度已**落后**中国一圈。
Simon Long řekl: Pakliže je to závod, Indie zaostává za Čínou.
38. 他钻进车内，拿出摄像机，旋转着把周围**摄**了一圈。
Dostal se do auta, popadl fotoaparát a otočením pořídil záběr okolí.
39. 高大的塞库洛，也许就是乔尼那该死的顶头上司，拿着手电四处**照**了一圈。
Držíc baterku svítil na všechny strany.
40. 他又回到屋里，找出一袋了尘土在屋子里**扬**了一圈。
Vrátil se do pokoje a našel tašku v prachu, který vířil po pokoji.
41. 大夫凉丝丝的手指在我的脑壳上轻轻地**探**了一圈。
Lékař mi chladnými prsty lehce prohlédl lebku.
42. 拉尔德呻吟着，动着长了厚厚一层苦苔的舌头，在焦干的嘴唇上**舔**了一圈。
(...) Olízl si vyprahlé rty.
43. 第三天上黄先生又照常办事了，脸上可是好像瘦**减**了一圈。
Ve tváři ale vypadal pohuble.
44. 手握磨柄而立，磨盘旁置一漏斗；游客扔币入斗，鬼即**推磨**几圈。
(...) Gui Ji několikrát ručně otočil mlýnskými kameny.
45. 显然是说话的人摔倒之后在地上又**滚**了几圈。
Hovořící člověk se po pádu na zem ještě očividně kutálel.
46. 请你们三个人**旋舞**几圈。
Vy tři, zatočte se prosím.
47. 感觉不到一丝疼痛，但年轻力壮巨龙的怪力还是令她在空中**翻**了好几圈。
(...) Drak se ještě ve vzduchu několikrát přetočil.

针

1. *她刚**缝**了几针就扎了手了。
Udělal pár stehů a píchla se do ruky.
2. 然后绕过病床，替她在左手臂**打**了一针。
Obešla postel a dala injekci místo toho do pravé ruky.
3. 用铁针将肉质夺取处**扎**上几针。
Kovovým hrotem několikrát otestoval kvalitu masa.
4. 只要一想起薛冰，他的心就好像忽然被人**刺**了一针。
Jen si vybaví Xue Bing, její srdce jako by náhle někdo probodl.
5. 在他右颊上各**螫**了一针。
Svědilo ji na pravé tváři.

刀

1. *他才**砍**了两三刀，手腕子一就疼得受不了了。
Sekl (sekáčkem) sotva dvakrát, třikrát, a už ho nesnesitelně zbolelo zápěstí.
2. 悄悄走近汤山身后，对准他的助下，**猛扎**一刀。
Poté, co Tang Shanshen potichoučku vešel s cílem mu pomoci, bodnul.
3. 周处早就准备好了，在蛟身上**猛刺**一刀。
Celý obvod je už dávno připraven, probodni drakovo tělo.

4. 将净鲫鱼在背肉上**剖**几刀。
Několikrát rozřízl kapří maso.
5. 冬瓜切出1厘米阔的厚片，每片中央**刻**一刀。
Nakrájej zimní meloun na jeden centimetr silné plátky, každý plátek uprostřed rozkroj.
6. 洗去虾肠，再在洗净的虾肉两旁各**划**一刀。
Očistěte krevety od střev, potom je omyjte a maso po obou stranách rovnoměrně rozřízněte.
7. 放入开水种稍烫捞出控去水分，再顺着**切**一刀。
Přidejte horkou vodu, odstraňte nepřesnosti a rozřežte.
8. 上半段各斜批三刀（批至脊骨），下半段各**批**一刀。
Vrchní polovinu rozdělte na tři části (podél páteře), spodní část rozkrojte.
9. 将鱼宰杀，洗净，在鱼身两侧肉厚处，每隔3厘米**剖**一刀。
Vezměte usmrcené ryby, umyjte je a udělejte v rybím mase po obou stranách hluboké řezy, každý nařízněte na hloubku tří centimetrů.
10. 病人白**挨**了一刀。
Pacienti zbytečně trpěli.
11. 若兑不到，就得给你按高价折人亿，无形中又给**宰**了一刀。
Ruo Dui nepřišel, takže musíme kvůli vysokým cenám propustit sto milionů lidí, to jsou téměř jatka.
12. 卖到了几百元，消费者以为买到了高档货，实际上被狠**斩**了一刀。
Několik stovek juanů prodáno, spotřebitelé se domnívali, že nakoupili luxusní zboží, ve skutečnosti byli nemilosrdně sťati.
13. 李二狗腹腔开刀，手术镊子被丢在肚皮内，半年后查出，再**拉**一刀。
Li Ergou podstoupil operaci břicha a operační kleštičky se mu ztratily v břiše. Po půl roce byly objeveny a zase vyndány.
14. 原来是北京晚报的同志为读者着想，给连版的报纸中间**裁**了一刀。
Původní Pekingský večerník se těší zájmu čtenářů, a to i přesto, že byl zredukován počet stran novin.
15. 刀朝罗忠良后颈部连砍两刀,扭打之中,罗忠良右手虎口处又被**割**了一刀。
Luo Zhiliangova „tygří ústa“ na pravé ruce byla pořezána.
16. 现在正是时候，给他个迎头一棒，**拦腰**一刀。
Teď je právě ten čas, dej mu hlavu na hůl a rozřízni uprostřed.
17. 提起那人往外甩去，噗的一声，右肩剧痛，已**中**了一刀。
Obrovská bolest v pravém rameni, udeřil se do něj.
18. 将鸡洗净，从背部剖开，用刀拍松鸡背骨，在胸骨处**剁**几刀。
Nožem rozřízl páteř tetřeva, do hrudníku řízl několikrát.

棍

1. *他**打**了我一棍子。
Udeřil mě holí.
2. *我也**挨**了几棍子。
Také jsem dostal několik ran holí.
3. 突然门外有人探进头来，韩燕来用了十分力气，照着进来的脑壳**猛击**一棍。
Náhle strčil nějaký člověk stojící za dveřmi strčil hlavu do dveří, Han Yan musel vynaložit velkou námahu, aby hlavu přibouchl.
4. 今晚上这不幸的消息就像谁在他们的头上**敲**了一棍。
Dnes večer v této neradostné události se zdá, jako by jim někdo nad hlavami zaklepal.

枪

1. *他兵的**放**了一枪。
Prásk – vystřelil z pušky.
2. 他的脚还没有站稳，就又听**打来**了一枪。
Ještě ani nestál pevně na nohou a už zase přišel další výstřel.
3. 一边逃一边向追他的保安员又**开**了一枪。
Během útěku vystřelil na člena bezpečnostní služby.
4. 张队长刚要站起拉开车门，头部**中**了一枪。
Kapitán Zhang zrovna vstal, aby otevřel dveře u auta, když mu hlavou prolétla kulka.
5. 为了震慑船员，也为了证明手中枪支的威力，余爱军对天**鸣**了一枪。
S cílem odradit posádku i vyzkoušet ruční zbraně Yu Aijun vystřelil na na Tianming.
6. 如果你要我留下，不如**补**我一枪。
Jestli mě chceš opustit, raději mě zabij.
7. 王俊哲也毫不迟疑地随后**射中**歹徒一枪。
Wang Junzhe hned poté neváhal na zločince vystřelit a zasáhnout ho.
8. 忽然东北方向**响**了一枪。
Náhle se ze severovýchodního směru ozval výstřel.
9. 办公室里的一位女秘书见状惊叫起来，为此也**挨**了一枪。
Sekretářka se v kanceláři rozkřičela, a proto také přišla k úrazu.
10. 老张又**刺**了老龙一枪。
Lao Zhang znovu bodl Lao Longa.
11. 只是不时盲目地**回击**几枪。
To jen naslepo opětovali palbu.

拳

1. *他**打**了我几拳。
Dal mi několik ran pěstí.
2. 他们中间有个穿警服的中年冲我右臂**猛击**一拳。
Mezi nimi je jeden v uniformě ve středním věku, který mě uhodil pravačkou.
3. 李永财躲闪不及，脸上重重地**挨**了一拳。
Li Yongcai se neuhnul a byl tvrdě udeřen do tváře.
4. 混蛋！他朝自己的太阳穴上**捣**了一拳。
Bastarde! Mlátil se do vlastních spánků.
5. 我狠狠地朝自己头上**砸**了一拳。
Zuřivě jsem si bušil do vlastní hlavy.
6. 夏志远松了一口气，高兴得用力**捶**了黄江北一拳。
Xia Zhiyuanovi se ulevilo, radostí bouchnul do Huang Jiangbeie.
7. 想到这，他忽地站了起来，照着那个男子就**回敬**了一拳。
Přemýšlejíc náhle vstala a tomu mladíkovi vrátil ránu.
8. 帕雷尔莫本人在我脸上**揍**了一拳。
Guillermo Paredes mě uhodil do tváře.
9. 翻身下马，把缰绳扔给警卫员，乐呵呵地照着梁大牙的肩膀上**擂**了一拳。
Radostně Liang Dayaoa bouchnul do ramene.
10. 廷裁判桑切斯向平托出示红牌后，平托气急之下对桑切斯的肚子**捅**了一拳。
(...) Ping Tuo frustrovaně šťouchnul Sang Qiesiho do břicha.
11. 被激怒的贝克汉姆**回击**了一拳。
Rozzuřený Beckham vrátil úder.

12. 马克咬牙说,“左右开弓把他俩眼揍了个乌青,又往他太阳穴**补**了一拳。
Mike se skřípěním zubů povídá: „Oběma rukama (a kopancem) ho udeř do očí až bude mít modřiny, potom mu přidej do spánků.“
13. 患者说着, **狠击**王正祥一拳。
Zatímco pacient hovořil, tvrdě udeřil Wang Zhengyanga.
14. 我像头拚命的狮子,趁他发愣之际**迅猛地**挨近他, **狠狠地**还了他一拳。
(...) Krutě ho udeřil nazpět.
15. 他对子默的下巴,就重重的**挥出**了一拳。
Dal Zi Heiovi mu vypálil do brady.
16. 秋贵一反手,抓住了靖南胸前的衣服,就狠狠的**回**了他一拳。
(...) Chytil Jing Nana za oblečení na hrudi a zuřivě mu vrátil ránu.
17. 连长高兴得朝我胸脯重重**奖赏**了一拳。
Velitel roty mi uštědřil ránu do hrudníku.
18. 我真想**杵**他一拳。
Doopravdy ho toužím strčit.
19. 照着后边就**抡**了一拳。
Uhodil ho zezadu.
20. 许三多轻轻地**碰**了他一拳。
Xu Sanduo ho opatrně strčil.
21. 所以在上甘岭以两个营发动小规模战斗——你踢我一腿,我就**回报**你一拳。
Jestli mě nakopneš, vrátím ti to.